המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ג', פ' ראה כ"ו אב תשמ"ח (9 באוגוסט 88)
דף היומי: בבלי — זבחים ה'; ירושלמי — הוריות י"ט (סיום)

שנה ל"ט גל' 11169
70 אג"ח כ' מע"מ

רק 10 מזגני תדיראן 3/4 כ"ס
א. ספראי בע"מ
רח' יואל 3 ב"ב

נסיון התנקשות במזכיר המדינה שולץ בעת ביקור בבוליביה

פיצוץ מטען צד פגע ב־3 מכוניות בשיירת שולץ ★ איש לא נפגע

לה פאז — התפוצצות גרמה אתמול לניפוץ החלונות בשלוש מכוניות, משיירתו של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, השוהה עתה בבוליביה. בין המכוניות שנפגעו היתה זו של רעייתו של שר החוץ הלנה, אמרו פקידים אמריקאים.

בוושינגטון ציין פקיד של משרד החוץ שגם החלונות של המכונית שבה נסע דוברו של שולץ צ'ארלס רדמן נפגעו ע"י ההתפוצצות.

פקידים בלה פאז ובוושינגטון ציינו עם זאת כי לא נמסר על נפגעים.

שר הפנים של בוליביה חואן קארלוס דוראן אמר כי ההתפוצצות אירעה "הרחק" משיירת המכוניות.

"אין כל סיבה לדאוג", מפני שלהתפוצצות לא היו תוצאות רציניות, הוסיף ואמר השר, שהודיע כי הורה לפתוח בחקירה קפדנית של התקרית.

שולץ הגיע לבוליביה אתמול לביקור שאמור היה להימשך 8 שעות. בוליביה היא תחנתו החמישית בסיור ששר החוץ האמריקאי עורך עתה ב־9 מדינות של אמריקה הלטינית.

ההתפוצצות, שאירעה כפי הנראה ע"י הפעלת שלט רחוק, זיעזעה את האזור כמה שניות לאחר שמכוניתו של שולץ עברה ליד מטען הצד בכביש המוביל לבירת בוליביה משדה התעופה.

לריגן נודע על נסיון ההתנקשות בחייו של שולץ שעה שטס כשטוסו לסינסינטי, אמר דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר.

אף ארגון לא קיבל על עצמו לפי שעה את האחריות על נסיון ההתנקשות, אך ידוע כי מאמצי ארה"ב לפגוע בסחר הסמים של בוליביה עורר זעם נגד האמריקאים במדינה זו. (ע"ר)

ערפאת הגיע לביקור בכוויית

כוויית — ראש אש"ף יאסר ערפאת הגיע אתמול לביקור רשמי בכוויית — נמסר כאן רשמית.

סוכנות הידיעות הכוויתית מסרה כי בנמל התעופה נתקבל ערפאת על ידי שר הוואקף חאליד אחמד אל יאסר ופקידים בכירים.

● ביירות — העתון הלבנוני "זהאות" מגלה כי הארכיבישוף של קנטרברי שלח בחשאיות שליח מיוחד לביירות במטרה לפעול לשחרור בני הערובה הבריטים, כולל טרי וייט.

לא הושגה התקדמות בשיחות טאבה — המצרים מתבצרים בעמדותיהם

מאת סופרנו המדיני

שיחות הפשרה על עתיד טאבה החלו אתמול בקהיר בהנהלתו של אייב סופר, היועץ המשפטי של שר החוץ האמריקאי, באוירה של פסימיות למציאת פתרון של פשרה שתתקבל על שני הצדדים.

י. בן אהרן מנכ"ל משרד ראש הממשלה העומד בראש המשלחת הישראלית, הביע את דעתו שיש לקיים "סמסוס קור" לטובת שני הצדדים אולם אחמד מאהר העומד בראש המשלחת המצרית חזר והרגיש כי מצרים תדחה כל הצעה שאינה גורסת ריבונות מצרית מוחלטת על האזור.

משקיפים מדיניים מוסיפים כי המצרים תקיפים ביותר לאחר שנודע להם כי פסק הבוררות הוא פרו מצרי עד מאד והבוררים הבין לאומיים מרגישים כי מעולם לא היתה זכות לישראל להתבסס באזור זה, לבנות בו.

קהיר, — ראש המשלחת הישראלית לשיחות עם מצרים על מובלעת טאבה בסיני אמר אתמול שלא הושגה כל התקדמות במושב הפתיחה שנערך אתמול.

"האוירה היתה עניינית ביותר" ציין יוסי בן אהרן מנכ"ל משרדו של ראש הממשלה, בשיחה עם כתב רויטר, אך הוסיף "לא הושגה כל התקדמות".

על אף העובדה שפקידים מצריים תיארו את השיחות שהתנהלו אתמול כ"פרלימינריות" אמר בן אהרן כי שאלות מהותיות נידונו אך ללא הועיל.

"הצד המצרי לא השאיר למעשה דבר לדיון" אמר מנכ"ל משרד ראש הממשלה, בהביעו את התקוה שהמצרים יגלו מידה רבה יותר של גמישות היום.

נציגי שני הצדדים אמרו כי עתה יתנהלו שיחות נרחבות במשך יום אחד, בהשתתפות היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי אברהם סופר.

בן אהרן אמר כי על אף העובדה שלא עשה כל ויתור באורח רשמי, הוא מוכן לדון במתן ריבונות למצרים על החוף לאורך 700 מטר, שמוחזק ע"י ישראל תמורת הבטחת זכויות ישראליות מיוחדות באזור.

לפי תסריט זה, אנשים שיבקרו בטאבה ושיגיעו מישראל לא יזדקקו לדרכונים, ניהול מלון הפאר הסונסטה ישאר בידי הישראלים ומפירי החוק הישראלי באזור יעמדו לשפט בישראל, ציין בן אהרן.

פקיד מצרי בכיר אמר לכתב רויטר בשבוע שעבר שמצרים חייבת להיות בעלת המלון ומבקרים מישראל יזדקקו לדרכונים.

הוא התייחס להצעה לפיה פושעים ישראלים יהיו כפופים לחוק הישראלי כ"לא מתקבלת על הדעת כלל וכלל".

בן אהרן אמר כי בשיא העונה מבקרים כ־5000 אנשים מישראל בטאבה מידי יום.

וושינגטון מעודדת את שני הצדדים להגיע לידי הסכם על טאבה לפני שצוות בוררים בינלאומי יפרסם החלטה מחייבת בנושא.

צוות הבוררים, שמצפים כי יפסוק לטובת מצרים, אמור לפרסם את פסק הבוררות שלו באשר למיקומו של עמוד הגבול 21 בטאבה עד 29 בספטמבר. (רויטר — עתים).

ייתכן שבשעות הקרובות יודיעו על הפסקת אש במפרץ

מרכז האו"ם, — ייתכן שכבר בשעות הקרובות תתפרסם הודעה על הפסקת אש במלחמה המתנהלת במפרץ בין איראן לעיראק — כך הודיע מזכיר האו"ם פרז דה קויאר.

"אני משוכנע ששתי המדינות ושתי הממשלות מעוניינות באמת במציאת פתרון בדרכי שלום לבעייה ומציאת פתרון מעין זה הוא עתה ענין של כמה שעות בלבד, הטעים".

בהשיבו לשאלות עתונאים, הוסיף ואמר מזכיר האו"ם "איני יכול לתאר לעצמי שברגע האחרון יתעורר קושי כלשהו". (ע"ר).

בהתכנסות חרום דחופה של הנהלת החינוך העצמאי:
דאגה וחרדה לגורלו של החינוך העצמאי וקריאה נרגשת להצלתו הדחופה

ישיבת ההנהלה, בראשות גדולי התורה שליט"א, שהתנהלה באוירה קשה ואפופת משבר, החליטה, בין היתר, על כינוס חירום עולמי לחילוץ החה"ע ממצוקתו החריפה

מאת סופר "המודיע"

הסכנה המוחשית המרחפת כיום על קיומו ועתידו של החינוך העצמאי בארץ, בעקבות משבר כספי חריף וחסר תקדים, והצורך ההכרחי והחיוני לעורר ולהזעיק את יהדות העולם על חובתה היהודית להתנער מאדישותה ושאננותה להצלתו של גדול ופאר מפעלי החינוך התורתי בדורנו — עמדו במרכזה של ישיבת חירום מיוחדת ורבת כאב שקיימה אור ליום אתמול הנהלת החינוך העצמאי בראשות מרן הגאון רבי אלעזר מנחם שך שליט"א ראש ישיבת פוניבז', כ"ק האדמו"ר מסלונים שליט"א, הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א ראש ישיבת שפת אמת והגאון רבי שמואל בירנבוים שליט"א ראש ישיבת מיר בארה"ב השוהה עתה בארץ.

במהלך הדיונים שנמשכו שעות ארוכות שהתנהלו באוירה קשה וכבדה בהשתתפותם הפעילה של גדולי התורה שליט"א, באה לידי ביטוי מספיר תחושת הדאגה והחרדה לגורלו והמשך קיומו של החינוך העצמאי, האחראי על חינוכם התורתי הטהור של כארבעים אלף תלמידים ותלמידות בכל קצוי ארץ ישראל והנתון כיום בסכנת קיום חלילה, כשל הנטל הכבד מנשוא הרובץ עליו שהגיע לאחרונה לידי מצוקה חמורה ורצינית ביותר.

בראשיתה של הישיבה, שהתנהלה על ידי הידיד הגאון ר' אלחנן סורצקין, עמד המנהל הכללי הגר' שרגא גרוסברד בהרחבה ובפרוטרוט על הגורמים והסיבות שהביאו את החינוך העצמאי למצבו הנוכחי, בהדגישו בין היתר את הגורם המרכזי והעיקרי בסדרת הקיצוצים של הממשלה בשנים האחרונות, שאילצה את הנהלת החינוך העצמאי ליטול על עצמה עול כספי גדול על מנת למנוע זעזועים במערכת שהיתה מקוצצת כלאו הכי.

לאחר שמסר על היקף הגרעון שהצטבר הודיע המנהל הכללי על חוסר המודעות והעדר ההבנה בציבור החרדי לצרכיו החינוכיים האדירים של מפעל קדוש זה הנתון לצערנו בסכנת קיום חלילה, "אשתקד נמנענו ברגע האחרון בהתאם להחלטת ההנהלה, לבצע תכנית נרחבת של קיצוצים, מתוך אחריות כלל ישראלית להשלכות החמורות — אמר הגר"ש גרוסברד — דבר שהביא למצוקה העכשוית של החה"ע המאיימת על פתיחת שנת הלימודים הקרובה, אך עתה עם כל הצער והכאב הכרוך בכך, אין לנו מנוס מלנקוט בצעדים דראסטיים שיתרמו בשנה הבאה להקלת המשבר הכספי הכוללים סגירת שכבה בבתי ספר קטנים, קיצוצים בשעות לימוד והסעות שהם בלתי נמנעים".

הרב גרוסברד שדיבר בהתרגשות הציג תמונה קודרת על העתיד באם לא תחלוץ היהדות החרדית בארץ ובכל תפוצות ישראל לעזרת החינוך העצמאי באומרו כי אנו ניצבים בפני התמוטטות של המערכת המפוארת שהוקמה וטופחה בעמלם ומסירות נפשם של גדולי הדור האחרון שראו בחה"ע עוגן הצלה רוחני שיש לשמור עליו כבבת עין ואיככה אוכל וראיתי חלילה בחורבנו.

המנכ"ל הביע בשם ההנהלה ברכת תנחומין למשנה למנהל הכללי הרב שמואל וינברג ולכל המשפחה הטיחחות באבלם על פטירת האב והאב רבי טודרוס ז"ל.

לאחר מכן השמיע דברים על השבר בעולמה של תורה בארץ ובחו"ל בקטיפתם הטרגית של בני תורה צעירים בירושלים, נייצהד ובוזקלין, שהשרו אבל כבד ביהדות החרדית כולה, ושיגר ניחומי ההנהלה למשפחות ששיכלו את יקיריהם.

הגאון ר' שמואל בירנבוים ראש ישיבת מיר בארה"ב, שנתקבל בברכה חמה כאחד מעמודי התווך הנאמנים של החינוך העצמאי, פנה לראשי החינוך העצמאי וקרא להם לא להרפות ידים ולא ליפול חלילה ברוחם בשעה קשה זו, בהטעימו כי אין זו העת לקונן כי אם להתחזק ולצאת בתנופת עשייה לגיוס האמצעים הדרושים לבניית החינוך התורתי והרחבת גבולותיו, "הציבור החרדי באמריקה — ציין — משופע כ"ה בבעלי יכולת נדיבי לב המסוגלים להרים את המשא הכבד ויש להקדיש מחשבה ומאמצים כיצד לרכוש את לבם, הוא גם שלל סגירת בתי ספר בהביעו את תשוקתו לגודלם התינוקי של התלמידים באותם מקומות.

חבר הכנסת הרב מנחם פרוש,

(המשך בעמוד אחרון)

חוסיין הגיע לביקור פתע בבירת סוריה

חוסיין ואסד דנו בשטחים והמצב במפרץ

דמשק — המלך חוסיין מלך ירדן והנשיא אל אסד נשיא סוריה קיימו אתמול דיונים על מאמצי השלום במפרץ ועל המהלכים של המלך, שנועדו לניתוק הקשרים בין ירדן לגדה המערבית.

סוכנות הידיעות הסורית הרשמית ציינה כי אסד ופקידים סורים בכירים נפגשו עם חוסיין ועם ראש ממשלת ירדן זאיד אל ריפאעי בשדה התעופה של דמשק.

בהודעה צויין כי שני המנהיגים פתחו מיד בשיחות על הפסקת האש בחסות האו"ם, שנועדה לשים קץ למלחמה בין אירן לעיראק, ועל החלטת ירדן לנתק את קשריה עם הגדה המערבית.

בשיחות השתתפו גם סגן נשיא סוריה עבדול חאלים חאדם וראש ממשלת סוריה מחמוד אל זוהבי, יחד עם שר החוץ פארוק אל שרעה. מהצד הירדני נכחו, בנוסף לראש הממשלה, שר החצר של ירדן אבו עודה. (רויטר־עתים)

וושינגטון: אנו מתנגדים למדינה פלשתינית ולסיפוח השטחים

ירדן מחפשת פתרון לשאלת הדרכונים הירדניים שבידי תושבי השטחים

וושינגטון — ארה"ב חזרה והצהירה אתמול על התנגדותה להקמת מדינה פלשתינית עצמאית ולסיפוח חד־צדדי של השטחים הכבושים ע"י ישראל.

ההצהרה פורסמה בתגובה על הדברים שהשמיע ביום א' חוסיין מלך ירדן, שקרא לאש"ף לקבל על עצמו את האחריות לגדה המערבית ולרצועת עזה ע"י הקמת ממשלה גולה.

דוברת משרד החוץ פיליס אוקלי אמרה לכתבים כי אין לה תגובה ישירה לדברי המלך חוסיין, שהושמעו במסיבת עתונאים ברבת עמון. אך היא הטעימה כי לא חל כל שינוי במדיניות ארה"ב בשטחים הכבושים.

"אין אנו תומכים בהקמת מדינה פלשתינית עצמאית ואף לא בסיפוח חד צדדי של השטחים הכבושים ע"י ישראל", אמרה. "המעמד הסופי של שטחים אלה חייב להיקבע בדרך של מו"מ" הוסיפה ואמרה.

ירדן שוקלת הסדר בשאלת הדרכונים בגדה

רבת עמון — ירדן שוקלת עתה "הסדרים ספציפיים" בשאלת הדרכונים הירדנים שבידי הפלשתינים תושבי הגדה המערבית, שלא נהנים יותר מאז ה־31 ביולי ממעמד של אזרחים ירדנים — על כך הודיע אתמול שר הפנים, ראג'אי דג'אני.

הסדרים אלה יצטרכו לקחת בחשבון את "העובדות החדשות" הצהיר דג'אני בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

מאז ה־31 ביולי, מועד ניתוק הקשרים המינהליים והמשפטיים בין הגדה המערבית והגדה המזרחית, לא נהנים יותר 900.000 תושבי הגדה המערבית המצויידים בדרכונים ירדנים, מהאזרחות הירדנית, הטעים השר.

עם זאת הודיע חוסיין מלך ירדן ביום א' כי הם יוכלו לשמור על דרכוניהם הירדנים, עד להקמת מדינה פלשתינית.

השר הסביר כי לגבי ירדן "האזרחות משמעותה השתייכות של אדם למדינה, כאזרח בעל זכויות והתחייבויות" ואילו הדרכון אינו אלא "תעודת מסע פשוטה ואין היא מעידה על אזרחותו של האדם המצוייד בו".

דג'אני הוסיף ואמר כי טרם הגיעה השעה לקבוע באיזו דרך יבדילו בין הדרכונים של אזרחי ירדן לבין הדרכונים של הפלשתינים. "אנו בודקים את הנוסחה הטובה ביותר" אמר, והודה כי קיימת האפשרות שיפורסמו אי אלה תקנות בנושא זה או שיתוקנו חוקים זמניים חדשים להסדרת הבעיה. (ע"צ)

הפסקת האש במפרץ בעוד שבועיים

על כך הכריז מזכיר האו"ם אתמול

ניו יורק, — הפסקת האש במלחמה בין איראן לעיראק תקבל תוקף בעוד שבועיים ב־20 באוגוסט בשעה 6.00 (לפי שעון ישראל) — על כך הודיע היום מזכיר האו"ם.

פרס דה קואיר מסר גם כי שני הצדדים יפתחו במו"מ ישיר ב־25 באוגוסט בז'נבה, כדי לשים קץ באורח פורמלי למלחמה הנמשכת מזה 8 שנים.

מזכיר האו"ם הודיע על מועד הפסקת האש בהופיעו בפני מועצת הבטחון, שהתכנסה לישיבה רשמית אתמול אחר הצהריים בניו יורק.

כזכור, הסכימו שני הצדדים הלוחמים בסוף השבוע שעבר להצעה שיקיימו מו"מ ישיר ביניהם לאחר שהפסקת האש תקבל תוקף. (ע"צ ורויטר עתים).

מרפי הביע מורת רוחה של ארה"ב מהמעצרים המינהליים והריסת בתים

נפגש אתמול עם שר הבטחון ★ במצרים מנסים להסדיר לו פגישה עם פלשתינאים

מאת סופרנו המדיני

ריצ'ארד מרפי עוזרו של שר החוץ האמריקאי המשיך אתמול בשיחותיו בישראל ונועד עם שר הבטחון יצחק רבין לפגישה ממושכת שבה השתתפו גם ראשי האגפים במערכת הבטחון, המטפלים בבעיית השטחים.

כפי שנודע הביע מרפי את מורת רוחה של ארה"ב על מדיניותה של ישראל, בעניני המעצרים המנהליים, הגירושים, הריסת הבתים, וטען שאין הם מסייעים לדיכוי האלימות אלא להיפך, מעודדים אותם.

ארה"ב מודאגת ביותר — ציין מרפי — שאין ישראל דואגת לקיים דיאלוג עם פלשתינאים מתונים, על דו קיום, ותבע שישראל תנקוט יוזמה ליצור ערוצי קשר חדשים עם תושבי השטחים עוד לפני הבחירות.

שר הבטחון רבין הסביר לו את מצבו המיוחד של הממשל הישראלי בשטחים, וכפי שנמסר היתה השיחה גלויה ושני הצדדים הביעו את עמדותיהם בצורה נאמנה.

מרפי נועד אתמול גם עם האלוף מתן וילנאי ראש אכ"א במטכ"ל. כפי שנודע נדונה ביניהם שאלת החללים הישראליים הנעדרים והשבויים. כזכור, הועלו כמה הצעות בדבר הפעולה לאיתור הנעדרים.

מצרים מנסה להסדיר פגישה בין מרפי לפלשתינים

קהיר — פקידים מצריים אמרו אתמול כי הם מנסים להסדיר פגישה בקהיר בין עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'רד מרפי לבין מנהיגים פלשתיניים.

"אנו מנסים להקל על קיום פגישה, אם שני הצדדים יהיו מעוניינים בכך" אמר פקיד בכיר במשרד החוץ, שביקש לא לפרסם את שמו ברבים. הוא הוסיף ואמר "לפי שעה, שום דבר לא הוסדר".

הפקיד הוסיף ואמר "אש"ף רוצה שאלה המשתתפים בפגישה יעשו זאת בשמו" ואילו "האמריקאים רוצים להיפגש עמם באורח אינדיבידואלי".

שגרירות ארה"ב בקהיר ציינה כי עד כה לא נקבעה פגישה בין פלשתינים למרפי, האמור להגיע היום מרבת עמון. מרפי כבר ביקר בלבנון, סוריה וישראל.

הפקידים המצריים ציינו כי הם מנסים להכין רשימה של פלשתינים שיהיו מקובלים הן על דעת ארה"ב והן על דעת אש"ף.

עוד אמרו כי פאיז אבו רחמה, פרקליט ידוע מרצועת עזה, שוהה עתה בקהיר, כדי להשתתף בפגישה כזו אם תוסדר ע"י שני הצדדים.

בירושלים הודיע חנא סניורה, עורך היומון הפלשתיני "אל פג'ר" כי אין אמת בידיעות לפיהן הוא יוצא לקהיר כדי להפגש שם עם עוזר שר החוץ האמריקאי מרפי.

תחזית מזג האויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 18 עד 30, תל אביב 23 עד 30, חיפה 23 עד 30, באר שבע 19 עד 34, צפת 17 עד 30, טבריה 23 עד 37 שומרון 19 עד 32.

נשיא בוטסוואנה נפצע בהתפוצצות מנוע מטוס באוויר

גאברון — נשיא בוטסואנה, קט מאסיר נפצע בעת שמנוע שבמטוס הנשיא בו טס התפוצץ באוויר מעל אנגולה ביום ראשון — נאמר בהודעה ממשלתית שפורסמה אתמול.

בהודעה שמסר משרדו של הנשיא נאמר כי במטוס שיצא בדרכו ללואנדה, בירת אנגולה, אירע פיצוץ והוא ירד לנחיתת חירום בשדה התעופה קויטו־קבי, במרחק 600 ק"מ מבירת אנגולה.

"הפיצוץ גרם נזק בצד ימינו של המטוס והמנוע הימני ניתק לחלוטין ממנו", צוין בהודעה.

ראש הטקס באשי איקיסטנג שישב ליד הנשיא מאסיר, נפצע אף הוא בפיצוץ.

מאסיר, 63, טס ללואנדה לפגישה מדינית. הוא נפצע בגבו מרסיסים שחדרו לתוך המטוס.

בהודעה נאמר כי כל יתר הנוסעים במטוס בין 10 המושבים בריאים ושלמים. (רויטר־עתים)

● ביירות — ברדיו לבנון נמסר על תכנית לפריסת חטיבה 12 בצל"ב באזור צידון ערב הבחירות לנשיאות או מספר שבועות לאחריהן.

4 הרוגים ו־9 פצועים בקרבות דרומית מביירות

ארבעה אנשים נהרגו ותשעה נפצעו בלילה האחרון בקרבות בין כפריים חברי מיליציה מקומית באיקליב קארוב, ב־30 קילומטר דרומית מביירות — כך מסרו מקורות של בתי חולים.

נודע שבקרבות אלה מצא את מותו נאביל כאשאש, מי שעמד בראש יחידה, המכונה עם היחידות של החזית העממית לשחרור פלשתין־הפיקוד הכללי של אחמד ג'יבריל. (ע"צ)

ברוך דיין האמת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וזקננו

הרה"ח ר' **זאב ליברמנש** ז"ל

ב"ר **משה** ז"ל

מזקני וחשובי חסידי ברסלב

ההלויה התקיימה אתמול

המשפחה המתאבלת

ליברמנש, לבבי, קניג, טוקצ'ינסקי

יושבים שבעה בביתו רח' סעדיה גאון 7, בני ברק

לידידי הדגול

מנכ"ל ישיבת חידושי הרי"ם והמצוידים בראשה

הרה"ג ר' **נחום קרנביסר** שליט"א

ולכל המשפחה הרוממה שיחיו

תנחומינו הכנים לפטירת ראש המשפחה

הרה"ח ר' **ישראל משה קרנביסר** ז"ל

איש יקר רוח ורב פעלים

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו

יחיאל נרקיס־סנקביץ וביתו

מוסדות התורה והחינוך גור

בעיר האבות — ערד

כוס תנחומין

לידידנו יקירנו ומכובדנו, העסקן הדגול איש חי רב פעלים לתורה לתעודה ולכל דבר שבקדושה, מראשוני מקימי ובוני עיר התורה בערד

הרה"ג ר' **נחום קרנבייסר** שליט"א

מנכ"ל ומראשי ישיבת חידושי הרי"ם

וכל המשפחה הנעלה הי"ו

עם פטירת אביהם ראש המשפחה

הרה"ח וכו' הר' **ישראל משה קרנבייסר** ז"ל

מזקני וחשובי חסידי גור

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

מנחם מנדל זילברשטיין — ישיבת "שפת אמת" — תל אביב
משה פרומן — בני ברק

מאורשים

בס"ד, אור לכ"ו אב תשמ"ח

דוד לינצינר — בית וגן ירושלים
פנינה קלירס — מטרסדורף ירושלים

מאורשים

בס"ד, אור לכ"ו מנחם־אב תשמ"ח

ברכת מזל טוב לבבית

לידידנו הנכבד

הרה"ח ר' **נטע נח סקולסקי** הי"ו

ולרעיתו פקידת משרדנו המסורה

מ' **עליזה** תחי'

לאירושי הבן נ"י עב"ג תחי'

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין לשם ולתפארת

בית "המודיע"

ברכת מזל־טוב ושפע איחולים

לידידנו הנכבד והדגול

ר' **שמואל דב דריימן** הי"ו וביתו

ולבנו ידידנו המעלה

מר **אליצור** הי"ו ורעיתו

להולדת הנכד־הבן שי'

תזכו להרבה אושר ונחת כל הימים

בית "המודיע"

הופיע
משפחה
+ שי מצורף

נסיעה למקומות הקדושים
יום ה' ער"ח אלול
מסלול: מירון, צפת, טבריה ועמוקה
ב־23 ש"ח בלבד
ההרשמה יום ג' בשעה 1:00
טל: 02-815717

בימים הקרובים יצא לאור
קובץ מפרשים עמס' מכות
הכולל: כל המפרשים העיקריים
וכמו"כ ספר ערוך לנר מסודר ומוגה מחדש באותיות מרובעות
— להשיג בחנויות הספרים —
הפצה ראשית: "פאר התורה"
ירושלים, בני ברק, חיפה

עתיד כובעים
אצלנו רק בורסלינו ותמיד בורסלינו
★ הגיע בורסלינו סמט מיוחד
★ לראשונה בארץ בורסלינו בדגם אמריקאי קולומבו־רסמס
★ חדש כובעים שחורים בעיצוב מיוחד בלעדי ל"עתיד"
★ וכרגיל המבחר הענק ביותר בארץ של בורסלינו
★ המבורג רגיל רחב וצר
★ המבורג סמט מיוחד
מבחר לחסידי גור
כובעים בורסולינו אצלנו החל מ־102 ש"ח
פתוח בימים א', ב', ד', ה' מ־8.00 עד 7.00 בערב, ג'־ו' מ־8.00 עד 2.00 אחה"צ
רח' העליה 1 תל־אביב פינת דרך יפו - תל־אביב (ליד חנות הצעצועים) טל. 03-370859

שעוני זהב
עם צמיד בעיצוב נדיר לחתן ולכלה
במחיר נוח
"תכשיטי המשבץ"
קינד את נוסמן
ב"ב רח' ר' עקיבא 16 (במרתף)
טלפון 03-702865

SALE
מכירה
ביגוד מעולה לנשים וילדים
במיסב תוצרת אנגליה
במחירים השווים לכל כיס
היום־יום שלישי
משעה 6.00 בערב
רח' הפיסגה 45 בית־וגן
טל: 412343

من الأصل

הד היום

נושא שירד מן הכותרות

ם/ה. שביתת הרופאים בבתי החולים והמרפאות של המדינה וקופת החולים נמשכת לסירוגין. כמעט שלא חל שינוי משמעותי במצב הדברים, כמו בכל דבר אחר שמתרגלים אליו, כך גם בענין זה חדלה פרשה זו מלמשוך תשומת לב, הנושא כמעט ירד מן הכותרות, ולכל היותר מדובר עליו בשולים בעמודים הפנימיים, אנו מציינים עובדה זו גם לשלילה וגם לחיוב, ויש בתופעה זו שני צדדים כאחד, הצד השלילי מבהיר שאפשר להתרגל במעט קשיחות אל כל מצב דברים שנוצר, וכמעט הפך לעובדה קיימת שמשיבים עמה, אך יש גם צד החיובי, פחות פרסום אולי יניע את כל הצדדים להגיע להסכם כלשהו שישים קץ למצוקתם של אותם החולים, אשר על אף הכל הם מתאוורים במבלעות, כובשים בלבם את הכאבים והיסורים שבהם מתיסרים, אם הם נשארים בחיים, או שיש הפונים אל הרפואה הפרטית בתוספר בחירה, וכה לא יתן אדם כדי להשתחרר מן היסורים, אפילו אם יצטרך לתת את כל אשר לו.

לא נלך לבדוק בכפכים קטנים. כיצד מתבצעת אותה רפואה פרטית. אם הכל נעשה כשורה וכדין ואין מנצלים כל את אותם מיתקנים ומיכשורים שהיו צריכים לעמוד לרשות הציבור כולו, גם זה שאינו משופע באמצעים, פיקוח נפש הוא הלא מן הדברים שהם דוחים הכל.

אבל כל אשר נבקש להפוך בזכותם של כל הנוגעים בדבר, ויש ביניהם כאלה המתבצרים בעמדותיהם בנחישות רבה, ואינן מוכנים אפילו לוותר כל שווה פרוטה, אף על פי כן קשה לרדת לסוף דעתם של אותם אנשים העוסקים בדיני נפשות, והם מגלים קשיחות בלתי מובנת, אפילו לא היתה שנה זו שנה של ערב בחירות, שנה שבה כל פוליטיקאי מבקש להתחנף לאוחרת, למצוא חן בעיניו, פשוט קשה להבין כיצד לובשים אנשים לעצמם חליפת הגנה משוריינת ואינם חוששים ומצפונם אינו נוקף, שמא הם משחקים בחיי אדם. אלא אם כן, חיי אדם נמשו קלים בעיניהם עד כדי כך, תוך הרגל לראות את המוות יום יום. והרי ההרגל נעשה טבע שני.

שמנו לב לעובדה, כי יש עתונים בארץ אשר השביתה הזאת והעיצומים, לרבות היסורים של בני אדם ירדו לא רק מן הכותרות הראשיות, אלא ירדו מכלל מעל סדר יומן, והם עוברים על סדר היום, ולא מדווחים אפילו במקום שמדווחים על שערו של הדולר השחור, או על מחזור המכירות בבורסה. דברים שהם מעניינים בני אדם. וזהו סימן רע לחברה שרק לפני זמן קצר לא הוריד את הנושא מעל הכותרות ומעל מאמרי המערכת ואפילו על התמונות העצובות.

אולי, חדלה פרשה זו מלהיות חדשות, כיון שעולם כמנהגו נוהג ואין מה לספר או מה לחדש, כאילו זהו נוהג החיים. ויש הרבה תופעות שיש בהם כדי להחמיץ לבו של אדם, אלא שלבבות אלה נעשו קשוחים מאוד, "לבבות אבן" להם עד שאינם חלים ומרגישים בכאב הזולת ובצרתו, ויש בשוליים תופעות רבות מסוג זה, חשוב לכלי התקשורת להודיע יום יום, על פלוני אורח השמחים שטרה לאחר שהתנכל לחייו של עובר אורח יהודי. חשוב להם לספר על כל מיני ענינים שוליים שהופכים להיות סנסציות מגרות. אף כאבו של אדם אינו מקפיץ אותם על רגליהם.

אך כאמור, אין רע בלי טוב. אולי דוקא מפני שהנושא ירד מעל סדר היום הציבורי, חדל להיות "חדשות" שורשים בו כלי התקשורת, אולי יהיה בכך כדי להמריץ את שני הצדדים לעשות ויתורים שקשה להם לעשות מול עיניה הפקוחות של התקשורת, שהתענינות שלה מכניס את האנשים למידרך מטורף מקשה את לבם, ביחוד של המנצחים על המערכה, שאולי נוח להם מצב זה, שלגבי חלק מהם הוא מיטיב אתם. ואין אנו רוצים להיכשל בעוון חשד בכשרים לכן לא נזכיר את שמם: אף־שמבין־דבר־מתוך דבר־יגיע למסקנא נכונה.

בית הכנסת
חניכי הישיבות - צעירי אגודת ישראל
רמות ג' יובל גד בנין 316/4 ירושלים

הזמנה של מצוה

הרינו להזמין את הציבור שוחרי התורה ותושבי השכונה

לסעודת סיום מסכת נזיקין

שזכינו לסיים במסגרת שעור הדף היומי
המתקיים בבית מדרשנו

ולעצרת התעוררות לקראת חודש אלול

שיתקיימו בעזה"י ביום חמישי כ"ח מנחם־אב תשמ"ח בשעה 8.15 בערב בבית הכנסת חניכי הישיבות צא"י בנין 316/1 רמות ג' יובל גד ירושלים

רבנים בהלכה ובאגדה ישאו:

הרב הגאון ר' **נתן זוכובסקי** שליט"א
ראש ישיבת "כנסת יחזקאל" ב"ב

הרב הגאון ר' **יעקב גלינסקי** שליט"א
ראש ישיבת ראש העין

הציבור מוזמן

תפילת מעריב בשעה 8.

בית החסידים דגור - בית יום טוב ליפמן
רח' חן 60 ערד

כוס תנחומים

לידידנו היקר והנכבד, איש חי רב פעלים לתורה ולתמד מראשי קרית ישיבת חידושי הרי"ם ומקימי עולה של תורה בעירנו ונושא בעול מוסדותינו בעבר

הרה"ג ר' **נחום קרנביסר** שליט"א
על פטירת אביו הנכבד אוהב תורה ומוקיר רבנן
הרה"ח ר' **ישראל משה** ז"ל
בעל מוספין בימים נוראים בקהילתנו עדר
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד

האברכים — הגבאים

כוס תנחומים

לחברנו היקר
ר' **שלמה איזן** הי"ו
חבר הועד הפועל
וכל משפחתו הכבודה שיחי'
לרגל פטירת אימו הצדקנית מרת ברכה ע"ה
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד

הסתדרות צעירי אגודת ישראל
הנוער האגודתי בארץ־ישראל
המועצה וההנהלה הארצית

נציג אגו"י ליועץ המשפטי:

להחיש הקמת צוות חקירות חוץ משטרתית לבדיקת תלונות

מאת סופר "המודיע"

ח"כ הרב מנחם פרוש פנה ליועץ המשפטי לממשלה מר יוסף חריש, וביקש ממנו להחיש הקמת הצוות לחקירת תלונות נגד המשטרה שלא יהא תלוי במשרד המשטרה.

במכתבו כותב הרב פרוש:

מפעם לפעם מתעוררות תלונות בצבור על התנהגות המשטרה, ושר המשטרה המפכ"ל מעבירים זאת לחקירה פנימית לצוות חקירות מתוך אנשי המשטרה.

התחושה בצבור היא שיש צורך שהחקירות תיעשנה ע"י גורמי חוץ ולא מתוך המשטרה.

כאשר העליתי נושא זה בכנסת לפני שר המשטרה אמר לי שהוא מוכן לכך וגם פנה אליך בנדון וזה תלוי כעת בך.

אנא תן דעתך למשאלה זו, ובכך תקל על שר המשטרה והמפכ"ל אשר למעשה גם הם מוכנים תמיד לבדוק את הדברים הטעונים בירור וחקירה יסודית ובכך גם תספק את משאלה הצבור.

משטרת י־ם תבדוק שינוי ב"מבצע ער"ח אלול"

מאת סופר "המודיע"

מחרתיים ביום זה שוב יעלו אלפים לבית העלמין "הר המנוחות" בגבעת שאול ירושלים. המשטרה בבירה נערכת לקראת מבצע זה כמדי שנה בכוחות מוגברים החל משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות החשיכה בערב.

למפקד מחלקת התנועה במשטרת ירושלים פנו בהצעה לשנות את הנוהל שהיה קיים עד כה, ובשיחה עם המפקח ר. מקייטן הציע הצעה מעשית והבטיח לו בדיקת ההצעה.

הנוהל עד כה היה שכל כלי הרכב שעולים להר המנוחות מגיעים לרח' גבעת שאול. שם קיימת "ועדה מהלכת" של שוטרי התנועה המפנים את כל הרכב הפרטי אל חניון ענק שב"שדה התעופה" שבגבעת שאול, ולהר המנוחות מגיעים רק אוטובוסים מוניות ובעלי תפקידים רמים. ההצעה החדשה אומרת כי יוצבו שלטי ענק ליד "בנייני האומה" וכן ברחוב ירמיהו ובו ייאמר כי על הנהגים לנסוע עד רח' בן דור ולא להגיע לרח' גבעת שאול כי בכך הם רק סותמים את הרחוב וכן את צומת הכניסה לעיר.

מפקח ר. מקייטן ממחלקת התנועה הגיב על ההצעה כי לנהגים יש הרגלי נסיעה קבועים וכי ספק באם השלטים יעזרו במשהו אבל מאידך יבדקו את ההצעה.

נכשלה עתירה לבג"ץ למניעת חינוך חרדי

עתירה שהוגשה בחסות נעמ"ת לבג"ץ לבטל פסקי הדין של בית הדין הרבני האזורי בתל אביב יפו ושל בית הדין הרבני הגדול בירושלים שהחליטו על העברת ילדה מבית ספר ממלכתי דתי לבית ספר בית יעקב בבני ברק — בוטלה.

עם הגשת העתירה בשעתו כונסה מסיבת עיתונאים שזכתה לפרסום נרחב בעיתונות שבה הוצגה העתירה כחלק ממלחמתה של נעמ"ת בבתי הדין הרבנים שהחלטותיהם אינם התחשבות כביכול בטובת הילד.

בדיון שהתקיים בימים אלו בבית המשפט הגבוה לצדק בפני השופטים מאיר שמגר, מנחם אלון ושלמה לוין הופיע עורך הדין ד"ר אברהם בארי שהגן על החלטות בית הדין הרבני האזורי בתל אביב ובית הדין הרבני הגדול בירושלים.

בעקבות הדברים, נאלצה העותרת לחזור בה מעתירתה לאחר הערותיו והצעותיו של בית המשפט הגבוה לצדק.

וושינגטון מברכת על החלטת טהראן להסכים למו"מ ישיר

וושינגטון — פקיד במשרד החוץ האמריקאי בוושינגטון אמר, כי הסכמת אירן לבוא למשא ומתן פנים־אל־פנים עם עירק לאחר הכרזת הפסקת אש, הינה צעד שיש לברך עליו.

הפקיד, שביקש לשמור על עילום שמו, הוסיף ואמר כי צעד איראני זה הינו תוצאה ישירה מהחלטת עירק, לחזור בה מדרישתה לפתיחת שיחות ישירות לפני הפסקת האש.

"עתה על מזכ"ל האו"ם ללבש את הפרטים, באם תומכים תמיכה מלאה במאמציו", הוסיף הפקיד.

דובר מטעם משרד ההגנה האמריקאי ציין עם זאת, כי הכוח הימי האמריקאי, המונה 27 כלי שיט, לא יפונה מן המפרץ הפרסי אלא לאחר שיתברר ששוב אין נשקף איום לשייט החופים באיזור זה. (רויטר עתי"ם)

שקט יחסי בחזית העירקית־איראנית ערב הודעה על הפסקת אש

טהראן, — שקט יחסי שרר בחזית העירקית־איראנית, בשעה שהכל ציפו להכרזה על הפסקת אש תוך יום־יומיים.

בוליטין צבאי עירקי מסר כי 9 עמדות של צבא איראן הושמדו בחזית הצפונית והמרכזית. אולם בהודעה לא נמסרו מספרי נפגעים.

בהודעה צויין כי שתי ספינות איראניות טובעו, כאשר ניסו להתקרב למסוף נפט עירקי בצפון המפרץ.

הבוליטין הצבאי האיראני האחרון, אשר פורסם במוצאי שבת, מסר על פעילות שגרתית של יחידות הצי האיראני. ההודעה האשימה את מטוסי עירק בכך שפגעו בתחום האווירי האיראני.

התקפת האוויר הרציגית האחרונה אירעה ביום חמישי, כאשר הפציצו מטוסים עירקיים מטרות תעשייתיות באיראן זו הפעם השנייה תוך יומיים. (ע"צ)

ויזל קרא לגורבאצ'וב לטהר הסופרים היהודים שנרצחו

ניו יורק — הסופר אלי ויזל, ניצול שואה ובעל פרס נובל, קרא למנהיג הסובייטי מיכאל גורבאצ'וב לטהר שמותיהם של 24 סופרים ומשוררים ואנשי תרבות יהודים שנרצחו בתקופת סטאלין בלילה של ה־12 באוגוסט, 1952.

הקבוצה שקיבלה את השם של "המשוררים היהודים הנרצחים", כללה המספר הרב של משוררי שפת היידיש ביניהם, הפכה לאגדה בעם היהודי. מספרם המדויק של הנרצחים לא ידוע עד היום.

במברק לקרמלין ביקש הסופר ויזל כי גורבאצ'וב יחזיב את הטיהור של ראשי ההנהגה הקומוניסטית שנרצחו בשנות ה־30, בזמן הטיהורים של סטאלין, על ידי מחווה לעבר הקורבנות היהודים של הדיקטטור הסובייטי.

"יהיה לך האומץ לעשות הרבה למען רבים בשנים האחרונות, לכן אני פונה אליך בשם קבוצה מיוחדת מאוד של אנשים: אינטלקטואלים יהודיים סובייטיים שהוצאו להורג ללא כל הצדקה תחת שלטון סטאלין מ־1948 עד 1953". (עסט"א)

● מוסקבה — יש לגרש את יוסף סטאלין, "גדול הפושעים של כל הזמנים", מן המפלגה הקומוניסטית, ואת גופתו יש להוציא מחומת הקרמלין — דעה זו מובעת במאמר שפורסם בשבועון הסובייטי "אוגוניוק".

ברכת מזל טוב לבבית

לחברינו היקר והחשוב בתוך הכשרונות ורב הפעלים לתנועתינו מוסדותיה ומפעליה ולמערכות יהדות התורה בארצינו הקדושה, נאמן ביתם של מרנן ורבנן שליט"א, עוסק בצרכי ציבור באמונה

ר' **חיים ברילנט** הי"ו
מזכ"ל התנועה
ולרעיתו וכל משפחתו הכבודה שיחי'
לרגל הולדת הנכד הראשון שיחי'
בן בכור לחתנו החשוב הרב **שרגא פייבל לנאל** הי"ו
יהי"ד ותזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת ואושר כל הימים

הסתדרות צעירי אגודת ישראל
הנוער האגודתי בארץ־ישראל

★המועצה וההנהלה הארצית
★סניפי התנועה ברחבי הארץ
★מוסדות התורה של צא"י
★איחוד בתי הכנסת של צא"י
★כפר הנוער "שדה חמד"
★כפר הנוער "חזון יחזקאל"

מפעלי הקיץ
★חוג בני תורה
★מפעל תומכי תורה
★קרנות פרסים לבני תורה
★קרנות הגמחי"ם והצדקות
★המרכז לחיזוק הדת

★חברת השיכון של צעירי אגודת ישראל
והקריות: "דמות אהרון" "דמות אלחנן" "נחלת משה" "נחלת־סירוקה"

רעידת אדמה חזקה בגבול הודו־בורמה

ניו דלהי, — רעידת אדמה גדולה היכתה אזור נרחב סביב גבול הודו־בורמה בשבת.

נודע על התמוטטות מבנים אולם אין עדיין סיכומים על נפגעים.

הרעש שפקד את האזור אתמול בשעות הבוקר המוקדמות, נמדד בעוצמה של 7.3 בסולם ריכטר והוא נמשך שתי דקות והורגש גם בכלכותה במרחק של 450 ק"מ וגם בדאקה, בירת בנגלה דש.

דובר ממשלתי אמר כי קירות מבנים נסדקו במרחק של 200 ק"מ ממוקד הרעש. אולם אין בינתיים ידיעות על נפגעים. (ע"ר)

300 טבעו במעבורת בנהר הגאנגס

הודו, — קרוב ל־300 בני אדם מצאו מותם בטביעה כאשר מעבורת טבעה במי הגאנגס בהודו, במדינת ביהאר.

בהודעה נאמר כי 100 מתוך 400 האנשים שהיו על סיפון המעבורת, ניצלו.

הודעת המשטרה מדגישה כי אין סיכוי לניצולים נוספים.

משטרת ביהאר מסרה כי המעבורת התהפכה כתוצאה מזרמים חזקים בנהר הגאנגס, כתוצאה מגשמי המונסון העזים שירדו באזור במשך כמה שבועות. (רויטר — עתי"ם)

בריה"מ וקאטאר כוננו יחסים דיפלומטיים ביניהן

מוסקבה — בריה"מ ונסיכות קאטאר כוננו יחסים דיפלומטיים ביניהן — על כך מסרה סוכנות הידיעות טאס.

קאטאר היא המדינה הערבית בין שש המדינות המשתייכות למועצת שיתוף הפעולה במפרץ, הכוננת יחסים דיפלומטיים עם בריה"מ, אחרי שכווית, עומאן ואיחוד הנסיכויות הערביות כבר נקטו בצעד זה. (ע"צ וע"ר)

ספר אודות "המאבק על השלטון בדמשק"

פאריס — ספר מסעיר אודות המאבק על השלטון בדמשק נמצא עתה בשלבי הכנה בפאריס והוא יצא לאור בשפות ערבית, צרפתית ואנגלית — מוסר השבועון "אל מחרר".

המשרד לענייני הסברה של סגן נשיא סוריה, הד"ר רפעת אלאסד מאיים, כי ימנע בצורה משפטית את פרסומו של הספר, אם הוא יכלול את פרשת "הגירתו" מדמשק של סגן־הנשיא, ושהייתו בצרפת וספרד.

צפוי שהספר יעורר שערוריה גדולה מאחר שהוא יחשוף בפעם הראשונה את סודותיו של "המשחק הפוליטי" בסוריה מבקורת מבטייתרולית. (ע"מ)

ארה"ב תמכור תותחים לפאקיסטן

וושינגטון — ארה"ב הודיעה כי היא עומדת למכור 40 תותחים בקוטר 155 מ"מ בסכום כולל של 40 מיליון דולר.

מכירתם של תותחים אלה מדגם "הוביצר" תקבל אישור רשמי תוך 30 יום, אם לא תבוא התנגדות מן הקונגרס.

הפנטאגון מסר כי תותחים אלה, חלקם בעלי הנעה עצמית, יסייעו בשיפור המערך הבטחוני של פאקיסטן בה רואה וושינגטון כוח חשוב לייצוב המצב בדרום מערב אסיה. (רויטר־עתי"ם).

משפטו של נורת נדחה עד לאחר הבחירות

וושינגטון — השופט הפדראלי גרהארד גיסל, בפני מתנגדות פרשת אירנגייט, הורה לדחות את משפטו של יועץ הבית הלבן לשעבר אוליבר נורת עד לאחר הבחירות לנשיאות בנובמבר בגלל המחלוקת על מסמכים חסויים אותם ביקשה ההגנה.

על אף שהתביעה ביקשה לקיים משפט מהיר, החליט השופט לתת לסנגוריו של נורת תקופה של שישה ימים עד אחרי הבחירות כדי לקבל מסמכים חסויים הדרושים להגנה לצורך המשפט.

החלטה זו נחשבת בקרב הפרשנים בוושינגטון כמועילה מאוד למסע הבחירות של סגן הנשיא ג'ורג' בוש שהוטרד כל הזמן על שאלות בקשר לתפקידו באותה פרשה. (רויטר־עתי"ם וע"צ).

● האוואנה, — הטייס של מטוס חד־מנועי ושני צופים על הקרקע נהרגו, כאשר המטוס התרסק בעת תחרות אוירובאטית ארצית ראשונה בקובה, מסרה סוכנות הידיעות הקובנית.

מצרים וירדן יגבירו השותפות בתחום הגרעין

קהיר — הועדה העליונה המשותפת למצרים וירדן שסיימה את עבודתה, פירסמה הודעות חשובות לשיתוף פעולה בין שתי המדינות בתחומים שונים.

הוחלט לתמוך במרכז האזורי לאיזוטופים רדיו אקטיביים של המזרח התיכון, אשר בקהיר ולעזור למרכז למלא את תפקידו. כמו־כן הותוו תוכניות לשיתוף הפעולה בין ארגוני ההגנה מפני קרינה, המצרי והירדני.

בתחום התיירות הוחלט לפתוח מספר טיסות בין מצרים לירדן ולהתיר למטוסים להעביר תיירים לאלכסנדריה ולוקסור, לאחר שקודם לכן הוחלט שחברת התעופה המצרית תפעיל 7 טיסות של מטוסי "בואינג" ו־3 טיסות של מטוסי "איירבאס".

עאצם עבד אלחק, שר העבודה וההדרכה, אמר ל"מנאיר": הממשלה הירדנית החליטה, כי ההעברות שוב יהיו דרך הבנקים ולא דרך החלפנים, כדי להגן על פקדונות פועלים. הדבר הטוב שבתוכנית הוא שהיא מלווה באיחוד שער החליפין בשער האמיתי של המטבע במצרים. (ע"מ)

צוללות סובייטיות חזרו לפטרל מול חופי ארה"ב

וושינגטון — שירותי הביון האמריקאיים גילו בשבוע שעבר שתי צוללות סובייטיות, חמושות בטילים גרעיניים מדגם "יאנקי", כשהן משייטות במרחק כ־1,600 ק"מ מול החוף האטלנטי של ארה"ב — כך מוסר השבועון האמריקאי "יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" בגליונו החדש.

השבועון מציין כי צוללות מסוג זה חזרו לשייט באוקינוס האטלנטי, לאחר שנעלמו מן האיזור זמן קצר לאחר חתימת ההסכם על חיסול טילים בעלי טווח בינוני. חוזה זה נחתם כזכור בחודש דצמבר בין שתי מעצמות העל.

עוד מציין השבועון, כי הצוללות הסובייטיות מפטרלות מחדש באיזור זה, על אף הצהרות הקרמלין שמהן השתמע כי מוסקבה נוטה עתה לאיסטרטגיה של "ימי מגננה". (ע"צ)

סקר: הדמוקרטים מחזירים לעצמם תמיכת המעמד הבינוני

ניו יורק — המפלגה הדמוקרטית בארה"ב מחזירה לעצמה את התמיכה של הבוחרים מן המעמד הבינוני — מראה סקר שנעשה בשביל "ניו יורק טיימס" ורשת סי.בי.אס.

הסקר גם מראה על יתרון גדול של המועמד הדמוקרטי דוקאקיס על פני יריבו סגן הנשיא ג'ורג' בוש.

מחצית מ־941 הנשאלים במידגם אמרו כי הם היו בוחרים במועמד הדמוקרטי אילו התקיימו הבחירות עכשיו ורק שליש הודיעו על בחירתם ביריבו הרפובליקני בוש.

85 אחוז מן הנשאלים בסקר זיהו עצמם כמשתייכים למעמד הבינוני.

בתשובה לשאלה מי יעשה יותר בשביל המעמד הבינוני, הדמוקרטים או הרפובליקנים, הצביעו 56 אחוז את הדמוקרטים ו־28 אחוז את הרפובליקנים.

גם נשאלים שזיהו עצמם כעצמאים או מתונים סברו כי הדמוקרטים יעשו למען המעמד הבינוני יותר מן הרפובליקנים.

כמו כן סברו רוב הנשאלים כי הדמוקרטים יפעלו יותר טוב בתחומי החינוך ויצליחו יותר מידיהם בצמצום בקיצוב הפדראלי.

יחד עם זאת אמרו 54 אחוז כי הרפובליקנים יעשו יותר לחיזוק של ההגנה הלאומית.

39 אחוז צידדו בדוקאקיס ו־19 אמרו כי אינו נראה להם, 27 אחוז העדיפו את בוש ו־33 אמרו כי אין להם דעה טובה עליו. (רויטר־עתי"ם).

פרו מחזיקה ב־3 טרוריסטים מארגונו של אבו נידאל

ניו יורק — שלטונות פרו מחזיקים במעצר שלושה אנשים שזוהו כחברי ארגון המחבל הקיצוני של אבו נידאל.

לפי החשד הם תיכננו התקפות על מוסדות יהודיים וישראליים באותה מדינה. [illegible]

המשטרה בלימא מסרה כי מנהיג הקבוצה, שזוהה בשם תופיק באוחידי, אשר לפי ידיעות מהימנות תיכנן את החטיפה בנובמבר 1985 של מטוס הנוסעים המצרי למלטה. נוסעת ישראלית היתה בין ההרוגים באותה חטיפה.

דו"ח של אינטרפול גם קבע כי באוחידי תיכנן את ההתקפה הטרוריסטית בדצמבר 1985 על דלפקי אל על בנמלי התעופה של רומא ווינה.

לעסט"א נודע כי שלטונות פרו עצרו את השלושה ב־30 ביולי לאחר שמסמכים הראו כי השלושה עקבו אחר הנעשה בשלושה בניינים בלימא, ביניהם הקונסוליה האמריקנית, שגרירות ישראל, בית הכנסת הגדול וסוכנות נסיעות בבעלות ישראלית, בשם "שלום".

משטרת לימא מסרה כי השלושה גם עקבו אחר הנעשה בשגרירויות של אנגליה, בלגיה וקולומביה לאחר ההתרחשויות במשרד אש"ף בלימה.

אצל השלושה נתגלה לוח זמנים של שומרי שגרירי [illegible]

השלושה זוהו בשמות הבאים: באוחידי, 36, שהחזיק במסמכי זיהוי אלג'יריים, מוחמד עבד, 19, שזוהה גם בשם מוחמד עבדול רחמן ואשר החזיק במסמכי זיהוי מצרים ואחמד אסד מוזמר, 19, שהחזיק במסמכי זיהוי לבנונים.

משטרת לימה מסרה כי החשודים שהו בפרו מספר חודשים.

עוד נודע כי אצל השלושה נתגלו מסמכים ובהם הוראות לגייס לארגונו של אבו נידאל אנשים מקרב הקהילה הערבית המקומית ולהקים בלימה תא מחתרתי של ארגון אבו נידאל.

עוד נודע כי שלושת החשודים קיימו מגעים עם ארגון הטרור הפרואני "השביל הזוהר" הנאבק מזה כמה שנים להפלת ממשלת פרו. (עסט"א)

הליגה הערבית תדון השבוע בענין מחנות סברה ושאתילה

כווית — העתון הכווייתי "אלאנבאא" מוסר כי הוסכם לקבוע את יום רביעי הקרוב כמועד רשמי לעריכת מפגש החרום של שרי החוץ של מדינות הליגה הערבית בתוניסיה לדון בנושא המחנות הפלשתינים בלבנון, זאת בהסתמך על קריאה קודמת של אש"ף.

בידיעה מתוניס המצטטת מקורות דיפלומטיים יודעי דבר, מוסר העתון, כי קביעת המועד הושגה לאחר הסכמה בין מזכ"ל הליגה שאדלי קליבי ונציג אש"ף בתוניסיה חכם בלעאוי, במהלך פגישה שנערכה ביניהם.

העתון אומר, כי למרות שהוסכם שהייצוג בכינוס זה יהיה מיניסטריאלי, מרבית משתתפיו לא יהיו שרים, כאשר מרבית המדינות החברות תסתפקנה בהשתתפות נציגיהן הקבועים.

בידיעה מאוחרת יותר נמסר, כי הוסכם לערוך את כינוס החרום של המועצה ביום חמישי אחה"צ בתוניס.

המועצה תדון במצב במחנות הפלשתינים בלבנון בעקבות השמדת מחנות שאתילה וברג' אל בראג'נה ועקירת חלק מתושבים הפלשתינים למחנות באזור הדרום. (ע"מ)

● איש העסקים אברהם גולדשטיין ממילנו שבאיטליה, בעל חברת הים־התיכון־היבואנית־הבלעדית של מכוניות פיאט בישראל, הפסיק את המגעים שניהל עד לפני חדשים אחדים עם משקיעים ישראלים חרדים, שביקשו לרכוש את החברה ולקבל את הזיכיון ליבוא מכוניות פיאט לישראל. כיום החברה לא עומדת למכירה יותר.

7 נעצרו כחשודים לאחר גילוי "משחטת מכוניות"

גורלן של מאות מכוניות, שנגנבו בעשרת החודשים האחרונים, בעיקר מדגם סובארו 87־88, ב.מ.וו. ואאודי, התברר השבוע עם גילוי "משחטת מכוניות", לדברי החוקרים, ע"י בלשי מרחב השפלה, שמצאו שרידים של מכוניות גנובות ומפורקות במגרש למכירת "חלקי חילוף חדשים" שהוקם מול תחנת דלק של "סונול" בבית דגן.

הבלשים פרצו למגרש בתחילת השבוע שעבר ועצרו את בעל המגרש, מרחובות, ואת אשתו, יחד עם עוד חמישה חשודים, יהודים וערבים, שפעלו ברשת, לפי החשד, חלק כגונבי רכב, חלק כמפרקים ואחרים כמשווקי החלקים "החדשים".

על הפרשה הוטל איסור פירסום ע"י בית המשפט ברחובות, ואיסור זה הוסר אתמול, לאחר שנמצאה "משחטה" דומה גם באיזור השרון. שפעלה באותה השיטה, והיתה קשורה לרשת. הבלשים עקבו במשך למעלה משלושה ימים אחר הנעשה במגרש, ובמשך שלושה ימים אלה פורקו במקום 8 כלי רכב חדשים לגמרי לחלפים.

דרושות רק 20 דקות מרגע שמכונית כזאת נכנסת למגרש ועד שהיא מאבדת לחלוטין את זהותה. הבלשים מצאו שאנשים שבאו לקנות את החלפים היו בדרך כלל קונים תמימים. גונבי הרכב זכו לתמורה טובה עבור כלי רכב שהביאו למגרש שעליו התנוסס שלט, תמים ותלוי לעין: "חלקי חילוף חדשים".

במשך השבוע הצליחו בלשים ומומחים להרכיב מחדש עשרה כלי רכב מהחלקים שהיו מפוזרים בשטח. "ממש בשיטת הלגו" אמר אחד ממכונאי המשטרה שעסקו במלאכה.

החקירה נמשכת. (עתי"ם).

מיום ליום

★ מי הדליף?

צודק שר הבטחון, מר יצחק רבין, באשר הוא מותח ביקורת על הדלפת המסמך של אל־חוסייני בדבר הקמת מדינה פלשתינאית בגבולות החלוקה, כי אם יש ערך בדבר ויש חשיבות בידיעת העובדה הזו כדי שנבין עד היכן מגיעה הסכנה האמיתית, הרחוקה מלהסתפק במדינה פלשתינית בגבולות 1967, אלא זו שואפת לחזור אחורה עד להחלטת החלוקה של האו"ם, משנת 1947. למה לעשות זאת בשיטת הדלפות ולא בצורה ישירה ורשמית?

אכן, אל־חוסייני איננו כתובת "רשמית" לייחוס בחותמת מבצעית מחולטת, אבל גם אין לעשות "תת־הערכה" מוחלטת בכיוון ההפוך, שאין כאן אלא הרהורי־לב של אדם פרטי. כי דוקא בנקודה זו מסייעת העובדה שהוא נעצר כמה ימים לפני הפרסום במעצר מינהלי. אמנם, אין לפקפק בהודעת השר רבין, כי המעצר לא בא על רקע המסמך, אלא על שום עיסוק בהסתה בפועל להתפרעויות ומעשי אלימות של ערבים. אבל דוקא זה מוכיח שלא מדובר באיזה "איש פרטי", אלא במישהו שיש לו מהלכים והצהרה שהוברה בסביבתו הקרובה יש בה כדי לשקף הלכי־רוח אצל קבוצה רחבה, וכנראה נסתרת ברגע זה, בתוך החברה הערבית.

למה, איפוא, להשתמש בשיטה נלוזה של הדלפות? למה לא לפרסם דבר כזה בכל הרשמיות, כדי להבהיר בפני מי שצריך, במיוחד ארה"ב שמוסיפה ללחוץ, באמצעות השגריר מרפי, על "התקדמות למו"מ לשלום", לאן מועדות פני הערבים ועד כמה גדול המרחק בין מה שישראל יכולה, במקרה הקיצוני ביותר לוותר עליה, לבין מה שהערבים שואפים להגיע אליו?

★ ללא ממשלה...

ברגע רגיש כמו זה שאנו נמצאים בו עכשיו, כאשר חוסיין הודיע על מהלכו החדש, שהוא משמעותי ביותר לדברי שר הבטחון, מר רבין, אין למעשה ממשלה בישראל, אלא רק מעין גוף פדראטיבי שבו מיוצגים שני שתי המפלגות הגדולות את דיעותיהם השונות והחלוקות, אבל ממשלה, בתור שכזו, אינה קיימת ובמילא אין מתקבלות החלטות שיש בהן כדי להלום את צרכי השעה המשתנים בכל רגע.

אף פעם לא טוב לה למדינה שאין לה ממשלה שמסוגלת לקבל החלטות הכרעות, אבל בשעה כזו — הדבר הוא הרבה יותר חמור. אמנם, כל אחד מאתנו מבין שהמצב הזה נגזר בתוקף תוצאות הבחירות הקודמות ומטעם זה יש לנו למעשה שתי ממשלות, ושתי ממשלות הן הרבה פחות מממשלה אחת, אבל המאורעות המתרחשים מבחוץ אינם מתחשבים כל כך במה שנעשה אצלנו מבפנים, אלה גם לא מקבלים את הנימוק שבעוד קרוב לשלושה חדשים יהיו בחירות ואז אולי תקום כבר ממשלה בעלת כושר הכרעה...

אולי על רקע זה יש הגיון בהצעה שנשמעה אתמול בכלי התקשורת, למהר ולהקדים את הבחירות ולקיימן בעוד חודש ימים. אין מה להפסיד מהקדמה כזו, אלא אפשר רק להרויח. חילוקי הדיעות היסודיים בין כך ידועים, ואם כתוצאה מהקדמה כזו יימנע מן המפלגות לבזבז הון־תועפות כדי להציף את המדינה בתעמולה מיותרת, בהשמצות הדדיות ובהאשמות קלוניות — יהיה בכך רווח גדול כשלעצמו, מה גם שזה יחיש את הקמתה של ממשלה חדשה, כאמור. אולי, באמת?...

★ שום הוכחות...

התופעה האופיינית של "אמרנו לכם" חוזרת עתה על עצמה, כאשר כל אחת מן המפלגות הגדולות מנפנפת, באצבעות דוברים רהוטים, בהודעות על "ידענו שזה יקרה", כלומר במערך ידעו שאם הליכוד יתמיד ב"סירבנות השלום" יקרה מה שעשה חוסיין, ובליכוד ידעו שאם ילכו לועידה בינלאומית נעמוד בפני מדינה אש"פית...

ספק גדול אם מישהו ידע משהו, ספק גדול אם מישהו יכול להוכיח את חכמתו הגדולה ואת כשרו לצפות את המתרחש ולחזות את הנולד. במהלך השנה האחרונה — כל האירועים סתרו את כל ההנחות המוקדמות ואת כל התחזיות והפרשנויות המדיניות. איש לא צפה את ההתקוממות בשטחים, ואף אחד לא ידע כי בגללן יסיק חוסיין מסקנות ויסתלק מן הזיבונות שבה התיימר להחזיק על ירש ועת ותשביחן.

אין לאף אחת מן המפלגות היכולת להוכיח תבונה וראיית־נולד, כי בה במידה שכל אחת יכולה לטעון על "זכויות", נתן גם להוכיח את ההפך [illegible] עות המשתנים כמעט מדי יום ביומו, ועדיין לא נאמרה, כמובן, המלה האחרונה, שכן גם למציאות החדשה יש דינמיקה משלה ויש להמתין ולראות מה ילד יום...

★ ג'קסון רוצה לתווך...

מנהיג השחורים בארה"ב, ג'סי ג'קסון, מוכיח שהוא גם יודע להיות פוליטיקאי אמריקאי, שאיננו מתנזר ממעשים פרסומיים, וכך אכן הגיע לפגישה אצל שגריר ישראל בארה"ב, מר משה ארד, כדי להפריך את הידיעות כאילו הוא נגד יהודים ונגד ישראל. אדרבא, מוכן הוא, בביקורו ברוסיה הקדים אחרים בתביעתו מגורבאצ'וב להעניק זכויות ליהודים, ובזמן שבו הלך הנשיא רייגן לבקר בבית־קברות של חללים נאצים בגרמניה, הוא הלך לבקר במחנות ההשמדה הנאצים...

כך, איפוא, ביקש לנצל את הביקור אצל השגריר הישראלי בוואשינגטון כדי להציע את עצמו כמתווך בין ישראל לבין מדינות ערב, כשבפיו יש כבר סיסמה רהוטה ומהלכת: "מולדת לפלשתינאים ובטחון לישראל". ג'קסון ניסה בועידת המפלגה הדימוקרטית להכליל סעיף במצע בכיוון זה, אך לבסוף ויתר על כך. אף כי לא נסוג בו מעמדתו התומכת בהקמת מדינה פלשתינאית.

השגריר ארד, שקיבל את מר ג'קסון לפגישה, מיהר לדחות את הצעת התיווך שלו, בנימוק כי יש להשאיר את הנושא לטיפול ברוב ממשלתי ולא במסגרת של שליחויות פרטיות. הנושא מורכב מדי מכדי להעבירו למסגרת חובבנית של "שליחי רצון טוב", אבל ברור מאליו שהסיבה האמתית לכך היא העמדה הידועה מראש של ג'קסון, התומך בתביעה העיקרית של אש"ף, שישראל בה מתנגדת לה מטעמים מובנים. המסקנה היא, כי גם מנהיג כושי בארה"ב, אינו מוכן לוותר על אהדה בקרב יהודים, זאת גם אם יזוקק לה, אם בכלל, לא לפני עוד 4 שנים...

★ יציאה מהמחבוא...

במציאות המפלגתית המשונה של ישראל, גם זו ידיעה ראויה לחדשות: פגישה של פיוס בין מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, לבין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כאשר הסיכום ביניהם הוא שהמפלגה תשלב את ההסתדרות הכללית ואת המזכיר שלה במערכת הבחירות לכנסת הקרובה...

אם היו בעבר סכסוכים להסתדרות, היה זה עם הליכוד או עם מפלגות אחרות מלבד מפלגת העבודה; שהרי כל אחד ידע ששני הגופים הללו צמודים יחד. בעבר ניתן היה לתאר רק אפשרות אחת שבה יהיה פירוד בין השנים, אם הנהגת ההסתדרות תעבור, במסגרת בחירות כלליות, מתנועת העבודה לליכוד. אבל הנה קרה הדבר עתה גם בלי מהפך שכזה, עד שכדי להחזיר את היחסים לתיקונם — צריכים שני המזכ"לים להיוועד ביניהם, ומר קיסר כלל איננו מכחיש שיהיו דברים בגו. שהרי הנה מודה כי היה מי שהציע "להעלים את ההסתדרות" במערכת הבחירות הנוכחית.

ואולם, גם אם עוזי ברעם עשה את הדבר הטבעי ביותר שנדרש ממנו בתוקף תפקידו, נשאר מטה הבחירות של מפלגת העבודה עם בעיה לא קלה, שכן תמיד הוצגה ההסתדרות במערכת בחירות כגורם המצביע על עוצמת המפלגה, בעוד שכיום יצטרכו להסביר הרבה כיצד התרחשו ההתמוטטויות של רבים ממפעליה הכלכליים, וזו בוודאי תהיה משימה לא קלה...

★ תמנון שעצמת

המשטרה הצליחה בימים אלה לחשוף כנופיה גדולה של גונבי רכב, ומן הפרטים הראשונים שפורסמו עולה, כי מדובר במשהו מקיף ונרחב ביותר. לא רק גניבת רכב, אלא ממש רשת גדולה לפירוק הרכבים הגנובים, טשטוש זהותם והרכבתם מחדש ומכירתם בזהות חדשה לכל דבר...

הפרטים הללו מלמדים, כי מדובר בתופעה הנמשכת תקופה ארוכה, הגנבים פעלו כבר כמעט בחופשיות גמורה, לא נרתעו מלעשות מהלכים כמעט גלויים לעין השמש, המשטרה יכולה להביע סיפוק על כך שעלתה על העקבות, אבל מצד שני נראה, כי יש כאן גם אותות ברורים של מחדל לא קטן, שכן בו במידה מצביע הדבר שלא הקדישה מספיק אמצעים בשלבים יותר מוקדמים, כדי שאותה כנופיה לא תצליח להתבסס בצורה כה יסודית, עד שתפעל במין "תשלובת" גדולה.

המציאות של גניבות רכב במדינה מהווה מכה הנמשכת שנים רבות, אבל נדמה שיותר מדי השלימו עם זה, כאילו זה דבר שלא ניתן למנעו. הפירצה קוראת לגנב, אומר הפתגם, וכאשר שודדי הרכב חשו שאין עליהם עין פקוחה, הם פעלו בחופשיות, עסקו בגניבות והשחתת רכוש כמעט באין מפריע. טוב יהיה אם המשטרה לא תסתפק בחשיפת המקרה הנוכחי. אלא תנסה לבדוק אם אין עוד כנופיות בשטח העוסקות באותו "מקצוע" שהוא כנראה משתלם ביותר...

ארועים פוליטיים / י. אברהם

דיווחים שוטפים

השבוע הנוכחי, נוצל ע"י מטות הבחירות של המפלגות השונות להתארגנות שוטפת וללמידת חומר. ההתארגנות — הינה פועל יוצא המתבקש מן העובדה שיש צורך לנהל מערכת בחירות. הליכוד — הינו בעקבות ההתפתחויות האחרונות באזור שיש להן במה השפעות והשלכות על מצבן המדיני של המפלגות.

הפעם במדורנו — צרור דיווחים שוטפים מן המפלגות השונות.

★ מטה הבחירות של המערך מינה את השר יצחק נבון לעמוד בראש ועדת שרי המערך שתעסוק במדיניות המערך כלפי האוכלוסיה הערבית בארץ. בבחירות הקודמות, להבדיל, עסק נבון במדיניות כלפי הציבור הדתי. אם הצלחתו אצל הערבים תהיה כמו הצלחתו אצל הדתיים — המערך בצרות צרורות...

★ בכל מקרה במערך לא מתכוונים להסתמך על יצחק נבון כדי להשיג את קולות הבוחרים במיגזר הערבי. אותם מעריכים במפלגה ב־15 מנדטים. לצורך משימה זו בפועל עובד גוף אחר לגמרי, בראשותו של תא"ל (מיל.) אפרים סנה ושותפים עמו נאוף מצלחה ועלי כרכבי.

★ משרד החינוך למשרד החינוך: היועץ המשפטי של משרד החינוך פרסם הודעה לפיה ראשים מורים להיות מועמדים ברשימות לכנסת מבלי שיצטרכו להתפטר מתפקידיהם. זאת בניגוד לעובדי מדינה בכירים אחרים החייבים בהתפטרות מוקדמת.

★ לעומת יצחק נבון את שחבריו דחקו אותו לשולי העשיה בבחירות, ישוב כימים אלו אל צמרת מערכת הבחירות מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. קיסר היה באחרונה בסכסוך עם צמרת מפלגתו אותה האשים בהתנכלות להסתדרות והכפשת שמה ושם ראשיה. השבוע, לאחר פגישת פיוס שקיים עם המזכ"ל ברעם, הבהיר האחרון כי כל השמועות לא היו על דעת ראשי המפלגה וכי קיסר ימלא תפקיד בכיר במערכת הבחירות.

★ הליכוד ממתין לסקר המקיף, אותו הזמין אצל הד"ר מינה צמח — ולאור תוצאותיו יגובשו מהלכי מטה ההסברה ומטה הארגון. הסקרים הבלתי מקיפים שנתקבלו באחרונה מתמיאים מאוד לליכוד, ותוזים כי יקבל מספר מנדטים גבוה יותר מאלו שיקבל המערך. גוש הימין בכללותו זוכה גם הוא להעדפה מסויימת. אולם אנשי הבחירות טוענים כי אין להסתמך על הסקרים החלקיים וטוב יותר לעבוד עם הסקר המקיף שגם הוא: בערבון מוגבל...

★ שינוי השם. תנועת המרכז, זו המורכבת ממפלגות שינוי, המרכז הליברלי והליברלים העצמאיים — הגיע למסקנה נכונה די מהר. מתברר לחברי מפלגה זו שהציבור אינו מכיר אותם, אינו זוכר בדיוק את שמם ואינו מכיר בכלל את מרכיבי המפלגה הזו. בסקרי דעת קהל, התבלבלו מרבית הנשאלים בהתייחסותם למפלגה זו שאודותיה כמעט ולא שמעו. אשר על כן, תנועת המרכז תיקרא מעתה: "תנועת המרכז — שינוי". את השינוי זוכרים? — כן. למה שלא יזכרו את ההשמצות ההדדיות בין ראשיה...

★ הויכוח על עתיד חיל הנח"ל מגיע גם אל מערכת הבחירות. כזכור, במשרד הבטחון נחלקו הדעות על עתיד חיל זה. סגן השר מיכאל דקל עמד בראש ועדה שהחליטה לפרקו. שר הבטחון התנגד לכך בתוקף. פרסומים אחרונים ציטטו אנשי ליכוד שאמרו שהנח"ל יפורק אם הליכוד יגיע לשלטון. השבוע הכחיש זאת סגן השר דקל. לא אמרתי מה שהליכוד יעשה, אמרתי רק מה היתה דעתי...

י. שפיגל

לב מלכים ושרים...

הבלתי צפוי הוא הדבר הצפוי ביותר במזרח התיכון, נוהגים לומר אנשים העוסקים ב"חיזוי" או בפרשנות פוליטית באיזור הזה. היום לפני שנה רחוק היה שמישהו ישער ויצפה תהפוכה כה מרחיקת לכת התקוממות או התפרעות של תושבי יו"ש ועזה הנמשכת, בעוצמה כזו או אחרת, במשך שמונה חודשים רצופים, כאשר כל מוקד הפעילות הבטחונית של מדינת ישראל מרותק אל החזית הזו...

אבל הרבה פחות מזה ניתן היה לצפות, ולו רק לפני זמן קצר ביותר, כי כתוצאה מאותה התקוממות — לא מדינת ישראל היא ש"תתקפל" ותוציא את כוחותיה הצבאיים, לפחות מן האיזורים הצפופים באוכלוסיה ערבית, אלא חוסיין מלך ירדן, הוא שיכריז על "נסיגה" ועל התנתקות מכל האיזורים הערביים של ארץ ישראל, בהם המשיך להחזיק אחיזה פורמאלית במשך 21 השנים של "הכיבוש הישראלי", כשהוא רואה את עצמו אפוטרופוס על הערבים הללו, על זכויותיהם ועל עתידם...

יש עוד הרבה שמנסים גם עתה לנחש ולנבא, כי הצעד של חוסיין הוא תכסיסי בלבד, הוא נעשה רק למראית עין, הוא הולך צעד ומשאיר לעצמו פתח נסיגה לשני צעדים אחורה, אלא שהוא עצמו סוגר הרבה מאוד פתחים ל"אופציה" הזו, שכן בכל כמה ימים הוא מכריז ומודיע, כאילו בתגובה לדבריהם של גורמים מסויימים, במיוחד מישראל, עד כמה הוא נחוש בהחלטתו זו, עד שאמירתו האחרונה היא, כי נסתם לגמרי הגולל על כל אפשרות שבמסגרת דיונים ומו"מ על שלום תופיע משלחת משותפת של ירדנים ופלשתינאים. אופציה זו, אומר חוסיין, נסגרה לחלוטין.

אתמול נוספה על כך ידיעה, כי הוא יצא במפתיע לביקור אצל הנשיא הסורי, חאפז אסאד, ואף אם מפורסם בתום אותה פגישה איזו ידיעה רשמית על מטרתה, אין ספק שמה שידובר ביניהם באמת — יישאר ביניהם כסוד מוצפן. בדמשק ובירדן עדיין יכולים לדבר בלי שתהיינה הדלפות, וכך לא נדע אם חוסיין שוטח בפני המנהיג הסורי את מר־לבו על המניעים שאילצו אותו לעשות מה שעשה, או שמא הוא לוחש על אוזנו את סוד החכמה הנעוצה בצעד הזה שנועד לפגוע בישראל וביהודים. דבר זה, אף אם יוודע פעם, עתה לא נוכל לדעתו...

★

אולי כאן הנקודה העיקרית בכל הפרשה שמתרחשת בימים אלה, פרשת חוסיין מלך ירדן, שמעולם לא הגה טוב על ישראל, שמעולם לא היה ידידה, מעולם לא חשב איך לגמול לה, ולו במשהו, על כל הטובות הרבות שהיא העתירה עליו במרוצת שנות מלכותו, אבל גם לא עלה בידו במעט אף פעם להפיק את זממו נגדה וכבר כמה פעמים ראינו איך הוא אמנם רוצה להרע, אבל יש גם מי שמונע זאת ממנו, יש מישהו מעליו, מי שלב מלכים ושרים בידו!...

ערב מלחמת ששת הימים שיגרה אליו ממשלת ישראל דאז, בראשות לוי אשכול המנוח, שדרים בזה אחר זה והתחננה בפניו לבל יצטרף למזימה המתרקמת של השליט המצרי דאז, עבדול נאצר, ואם יימנע מכך, לא יאונה לו כל רע והגבולות יישארו כמות שהיו ללא כל נגיעה ופגיעה. אילו נשמע אז חוסיין להפצרות, הוא היה מחזיק עד היום במזרח ירושלים ובכל הגדה המערבית, היינו בכל איזורי יהודה ושומרון, לרבות בקעת הירדן, כלומר כל אותם השטחים שלא רק אליבא דאנשי א"י השלימה אין להעבירם עוד לריבונות ערבית, אלא אפילו השטחים שאליבא דמערך אסור להחזירם...

ולא היתה לו אז שום סיבה להיכנס למלחמה נגדנו, הוא לא עמד לקבל במלחמה כזו יותר שטחים משהיו לו באו"ן, אלא אם כן חלם חלום של גדלות שיצליח, ביחד עם מצרים וסוריה, אם לבתר את מדינת ישראל ולתפוס מתוכה עוד נתחים, או שמא הלך שבי אחר דמיונו הפורה של נאצר כי הגיעה השעה לחסל את מדינת ישראל בכללה, אבל גם כך, יכול היה להציג לנגד עיניו את ה"אלטרנטיבה", שמא המסע הערבי בכל זאת "יכשל וימוגר אזי הוא צלול לצאת וידו על ראשו.

חוסיין לא עשה אז את כל החשבון. הוא נדחף, מסיבות שעד היום אין להן הסבר הגיוני, אל זרועותיו של נאצר, הוא אץ לקחת, נכבש בקסמי־חיזוי של הרודן המצרי שהיה אז שיכור־נצחון, גם אם לא הצליח לכבוש עוד אפילו סנטימטר אחד של אדמה, וחתם בהתלהבות על הברית הצבאית עם מצרים, חתימה שחרצה את גדלו. לא עברו אלא ימים מספר, והוא עמד בפני מציאות של קיצוץ ממלכתו לשנים. הוא נשאר עם עבר הירדן, וכל מה שבצד השני, בתחומי ארץ־ישראל, עבר לידיים היהודיות...

★

זו היתה הכרעה מרכזית אחת שקיבל בתקופת שלטונו; הכרעה שניה שקיבל חוסיין היתה עם פרוץ מלחמת יום־הכיפורים. אז היה המצב שונה לגמרי. מצרים וסוריה הצליחו להפתיע את מדינת ישראל לחלוטין. עוד יומיים לפני המלחמה השתכנעה ממשלת ישראל מהערכות המודיעין על "סבירות נמוכה" למלחמה. יומיים קודם שהתה ראש הממשלה דאז, גולדה מאיר המנוחה, בעיר וינה, כדי לטפל עם ממשלת אוסטריה בשאלת מעברם של יהודים בדרכם לישראל.

לחוסיין היו אז כל הנתונים הנוחים והטובים להצטרף למלחמה. הוא "הוזמן" שוב לכך ע"י מצרים וסוריה, אבל משהו שאין לו שום הסבר הגיוני, דחף אותו שלא להעתר לכך. לא היה לו מה להפסיד אילו הצטרף, כי לכל היותר לא היה כובש שום שטח שנלקח מידו במלחמה הקודמת, אבל היו לו בכל אופן סיכויים כן לכבוש, ובודאי שהיה מכביד ביותר על מדינת ישראל במשימתה להדוף את מלחמת־הפתע האכזרית שנפתחה עליה בעיצומו של היום הקדוש, אבל הוא לא עשה זאת...

פעמיים קיבל הכרעות כה מרכזיות וכה יסודיות, בפעם אחת — במגמה מפורשת לפגוע במדינת ישראל, בפעם השניה — אולי מתוך דחיפה מצד תבוסה, אבל בודאי לא מתוך אהבת ישראל, אבל בשני המקרים צמחו מהחלטותיו טובות וישועות לישראל. זוהי העובדה.

מה, איפוא, עכשיו? כלום יודע מישהו בבירור מה מניע אותו? האם הוא רוצה בצעדו הדרמטי לדחוק את תושבי יו"ש להכרעה הזה, אם הם רוצים בו או באש"ף? או שמא רוצה הוא לפגוע שוב במדינת ישראל, וזאת כשהוא לוחץ את הערבים בתוך ארץ ישראל עוד יותר לכיוון של הכרעה, ומכיון שהוא נוטל מהם זכויות שהעניק להם בעבר, ומכיון שהם לפתע ניצבים בפני איזה חלל ריק — הם יגבירו בכלל זה את האלימות ואת ההתפרעות וההתקוממות? מי יודע? מי בכלל יכול לדעת, ובמיוחד עתה?

כלום יש לנו הסבר אחד למעשיו לבד מהידיעה ש"לב מלכים ושרים ביד ה'"? ואולי לפנינו עוד החלטה מרכזית ויסודית של חוסיין, שאמנם מכוונת לפגוע בנו, אבל לבסוף תהיה לטובתנו?

הבה נתפלל, הבה נקוה, נחכה ונראה!...

מזוית אחרת / מ. שלום

מלחמות הגנרלים

מסתבר, כי מלחמות היהודים במדינת ישראל אינן מנצרות על סף הפוליטיקה המפלגתית הן חודרות לאחרונה גם לפוליטיקה הצבאית.

אמנם, חילופי "מחמאות" בין מפקדים בכירים בצה"ל כבר הודלפו בעבר לידיעת הציבור. כמו בכל מלחמה על "כסאות" ו"קידום" ו"עמדות", גם צה"ל, כגוף צבאי ענק המעורה בחיים הציבוריים בישראל, אינו "טלית שכולה תכלת", אך מעולם — כך דומני — לא "הוזמנו" קציני צה"ל במילואים ללחום את מלחמת הגנרלים אשר עדיין לובשים מדים ומתכוונים להתמודד עם פיקודים בכירים יותר וקידום אישי וצבאי.

מה שקורה לאחרונה אינו סימפטום בודד שהשתרבב כלפי חוץ. לפי הנראה והנשמע, החל המכבש הגורלי להפגין כוח בצורת גורמים חוץ צה"ליים ומכאן ועד לאיבוד השליטה המטכ"לית על מינהל הסגל הדרך הולכת ומתקצרת.

זה לא התחיל עם תת אלוף אביגדור קהלני, סגן מפקד פיקוד חילות השדה, אשר התריע כי יסיים את שירותו ביום שישי הקרוב כדי להאבק על טוהר שמו, שהושמץ במלחמת שלום הגליל.

תא"ל קהלני היה אחד מטובי המפקדים וכמפקד על חטיבת שריון עצר את השטפון של החיילים הסוריים בעת אשר נער במלחמת יום הכיפורים לכבוש את רמת הגולן. עוד לפני כן הוא פיקד על יחידות קרביות ויצא מהן עטור זרי תהילה צבאיים.

עתה עומד המפקד הזה לפני דילמה קשה. מצד אחד הוא מבקש להגן על שמו הטוב אשר, כאמור, הושמץ במלחמת של"ג. קהלני היה הקצין הבכיר אשר עלה עם כוח צבאי לכבוש את הבופור — מבצר עתיק המתנשא מעל לגליל העליון אשר שימש את המחבלים בדרום לבנון. המבצר נכבש במחיר דמים וכוכוד עלה על ההר הזה מיד עם כיבושו, רה"מ דאז מר מנחם בגין ובישר על כיבושו לכלי התקשורת בהצהירו כי שום חלל לא נפל בקרב זה.

רק לאחר מכן נודע כי הנתונים אשר קיבל לא תאמו עם המציאות ובעודו מצהיר לעם ישראל ולעולם הגדול על הנצחון הפלאי, כבר ספרו לא הרחק ממנו את החללים. קהלני החל להיות מושמץ על הקרב אשר ניהל שלדעת מתנגדיו היה מיותר וללא צורך, שכן כוחות צה"ל כבר היו הרבה מעבר לבופור באותה שעה.

קהלני שתק כל השנים כאומר: "כי עד היום נהג באצילות ונמנע ממחלוקת פומבית עם הקצינים הבכירים המאשימים אותו ששגה בקרב הבופור במלחמת לבנון".

★ ★ ★

אין זה משנה מי מבין הקצינים הבכירים צודק, אלא שודאי אין להבין כיצד קציני מילואים בכירים מתארגנים להאבק לצידו של קהלני כדי שזה ימשיך לשרת בצה"ל וגם יתקדם בסולם הפיקוד.

אבל, לאחר מה שקרה עם קצין חינוך ראשי, תא"ל נחמיה דגן, אין אירוע קהלני תקדים ראשוני בנושא זה. גם דגן הבין שאין לו בסיס רציני להמשיך ולפקד על החינוך הצה"לי. בבחינת גופם של דברים, יש לכל מפקד — כמו לכל אדם — הזכות להחליט בעצמו אם טוב לו במשרתו או לא. אם מפקד זה או אחר מגיע למסקנה כי מכל סיבות שהן טוב אין ראוי, או לא כדאי לו, להמשיך בתפקידו — אזי עליו כלבד להחליט על כך ולהודיע לממונים על החלטתו.

כאשר דגן החליט לעזוב את צה"ל הוא היה מוברתי בהחלט לעשות כן, ויש לשער כי אדם בדרגתו ובמשרתו מקבל אחריות מלאה על החלטותיו. אבל חבריו של דגן — ולגמרי במקרה... הם אנשי השמאל — החליטו אחרת מנושא התפקיד. הם מבינים יותר טוב ממנו ומתסמונים עליו מה טוב לצה"ל ומה לא. הם, כקציני מילואים ארגנו "קבוצת מאבק" למען דגן.

המטכ"ל אמנם דחה בקול דממה דקה התערבותם של גורמים חוץ צה"ליים בנושא של כוח אדם בפיקוד הצבאי, בטענה, הגיונית ומובנת, שצה"ל ככוח צבאי, מעצם טבעו מנוע מלקבל תכתיבים פרסונליים ביוזמתם מגורמים שאינם בתוך המערכת הצבאית. אלא, שכאמור, קולה של אותה מערכת לא נשמעה בטון הנכון. שגיאת ההתחמקות עלתה למטכ"ל במקרה קהלני.

גם ליטינג ניצבים עתה קבוצת קצינים הדורשת למנוע את התפטרותו, או פיטוריו, ומתערבת בשיקולים הנוגעים אך ורק למערכת הצבאית שאסור לה לקבל לחצים ותכתיבים — בנושא מילוי משרות ותפקידים — מבחוץ, וכל שכן מגורמים אינטרסנטיים ולא דווקא אופרטיביים.

★ ★ ★

לאחרונה מורגשת התפרקות ערכים שהיו בעבר אבני יסוד במחנה הכללי. מוסד צבאי זה נזהר ואפילו בקנאות מפני שידוך נושאים פרסונליים בפוליטיקה הישראלית.

אמנם, אין זה סוד שמינויים של הקצינים הבכירים ביותר נעשו בחדרי־חדרים של ה"מטבחים" הפוליטיים, ולא מעט מאלופי צה"ל נזקקו לתמיכה פוליטית לקידומם הצבאי. אבל כל עוד העיסקות הפוליטיות נשארו בתחום הסביר של חלוקת השלטון תכסיסי — אפשר היה למצוא לכך סימוכין ב"אורח החיים הדמוקרטי".

אלא שבאחרונה מסתמנת גישה חדשנית, שגם היא מסימני התפרקות החברה הישראלית, והיא — התארגנות "אידיאולוגית" לצורך קידום, או פיטורין, אנשי צבא ובטחון.

התפרקות זו מתרחשת גם בתחום צבאי נוסף. עם "מיסוד" האינתיפאדה. החלום במטכ"ל להצמיד קצין מדובר צה"ל לכל אלוף פיקודי. הנסיון המר והמאכזב עם כלי התקשורת הכריח את צה"ל לפרוס קציני "יחסי ציבור" בין הפיקודים. עתה מתברר כי הקנאה אוכלת בתוך צה"ל. קצינים משמיצים את חבריהם בניצול "היחסים" של הדוברים עם עתונות ועיתונאים ומשותים את אדותיהם. במטכ"ל, כך דווח, ביקשו לבטל את הסינריים של דובר צה"ל.

גם עובדה זו יכולה להמחיש את האוירה העכורה בתוך הצמרת הבכירה של המטכ"ל. שר הבטחון אמנם מנסה להתמודד עם הבעיה, אך כנראה, גחלת ההשמצות וצרות העין חדרה עמוק מדי לתוך המערכת עד שאין גם לרבין שליטה מלאה בנושא.

כאשר מדינת ישראל מתרופפת בידי עצמה אין גם המערכת הצבאית מחוסנת מהתרופפות ערכים זו. צה"ל שוב אינו מחוסן לקבוצות פוליטיות הממנות את כוחן התקשורתי גם בשיקולים פנים צה"ליים שבעבר היו חסומים בפניהם.

הכוח הפוליטי הפך למנוף אנטי דימוקרטי וכל משחקי הדמוקרטיה של מדינת ישראל לא יועילו לה ביום בו יתברר כי זו נהפכה לדיקטטורה שמאלנית כבמשטרים אפלים בתקופות שבהן האזרחים הפכו לעבדים נרצעים לקבוצת שלטון בדלנית ומאיימת.

מכתבים למערכת

ביכ"נ "איצקוביץ" בבני־ברק

לאחרונה קראו לי כמה וכמה מכתבים שהודפסו בעתונכם המכובד שנכתבו על ידי אנשים יראים ושלמים שיוזי עם הצעות לשפוץ פניו התומרים של בית הכנסת המרכזי "תפארת צבי" (איצקוביץ) לרווחת המתפללים, שכי מספרם הוא הגדול ביותר בעולם היהודי כולו, יהבל תלוי במול אפילו ספר תורה שבהיכל.

גם לי הדבר ספרית שהמתנים צריכים להצטופף ברחובה שלפני בית־הכנסת, ומה עוד שרבים מהם גם מתפללים לפני חנויות סמוכות שלא תמיד בנין הם יכולים להשמר מדי הצניעות וההפרדה לפני דת תורתנו הקדושה בכלל הבאים לקנות בחנויות וכו'.

אבל בחסדי ה' יתברך אני תקוה שלא רחוק היום והמצב ישונה ולא יהיה יותר "ארון האלוקים יושב בתוך היריעה". בקשתי מהגבאים הנכבדים שיזרי שיעשו הכל ומיד על מנת לקנות את החלקה המחוברת לבית הכנסת — כך שבשלב שני הבוקרים יוכלו לבנות בנין גדול לבית הכנסת, ושבקומה הראשונה גם יהיו חדרים למנינים־מנינים, כל אחד לפני הנוסח שקיבל מאבותיו ומרבותיו שאלו ואלו דברי אלוקים חיים.

בברכת התורה
יקבל יוסף אודרנבליך
רב בית הכנסת "איצקוביץ" והסביבה
בני־ברק ת"ו

על "צדקת הצדיק"

במשיק פ' עקב התפרסמה בעתונכם הנכבד במדור "ספרים וסופרים" אודות המהדורה החדשה של הספר "צדקת הצדיק".

ראיתי לנכון להוסיף דבר חשוב, כי בספר שו"ת "יד יוסף" להדיין מקוסוב, שהיה דיין בירושלים בבי"ד של הגאון בעל "תורת חסד" לפני כתשעים שנה, (הספר נדפס בשנת תרנ"א ועתה י"ל מחדש) ישנה תשובה בה"ב ליקוטים יודיד מי' י"ס, וז"ל: "גם האיש הנ"ל הביא לפני תבריך כתבים מהה"ג מיפו שליט"א אשר העתיק מכתי"ק הגאון ר' מנחם מענדל תלמיד הגר"א זללה"ה ונאמר שם, וז"ל: תמנת הצדיק היא ידיד גרין. הידיד שאחורי הגרין, או פניה לגבי הגרין או הידיד מחויד פניה מהגרין במ"ש האריז"ל זה לא איכפת לך כי אלו ואלו ד"א וכו' עכ"ל, והספרסמס א"ע ראיה כי ממתנא קיבל כן מרבו אליהו ז"ל ע"כ לשון התשובה" (ועוד האריך שם בענין).

ק. קוצ'קוב

זהירות! — חומר מסיונרי

לפני כשבועיים וחצי חולקו בתאי הדואר בעיר ב"ב גלויות צבעוניות מחברה בינלאומית שברכוה להוכיח לה סניף בארץ לצורך סטטיסטיקה (כביכול) לענות על השאלות — אם יודעים את שפת האנגלית, האם רוצים ללמדה, וכן אם רוצים לנסוע לחו"ל בזמן הקרוב, וכשיתקבלו 500 מכתבים ראשונים, תערך ביניהם הגרלה שתזכה בקורס לימוד האנגלית.

לתומי מלאתי את הפרטים הללו ואת פרטי האישיים, וכעבור שבוע וחצי התקשרו לכותי ובשרוני שזכיתי בהגרלה, בקורס, ושיבואו לראיין אותי ואשתי בביתי, וקבעו זמן לפגישה ע"כ להודיע אם אנו מתאימים לקורס.

חשדתי בעניין ופניתי למשרדי "יד־לאחים" שם אמרו לי שהם יודעים ע"כ, וכי הכוונה בדבר, ורצונם להעביר חומר משלהם, במסווה של שפת האנגלית, וצריכים פשוט לגרשם כשמגיעים לבית, ולומר חד משמעית שלא ידרכו על מפתן הדלת.

ידע הציבור ויזהר.

ש.י. גנר

התזמורות שולטים בנו

הנגנים ממשיכים לשלוט בציבור למרות כל מה שנאמר ונכתב בנושא. אנשים ממשיכים לסבול ממש, לצעוק עד לצרידות, לברוח מן המקום, ולהתגנב לחזרה עם הרעשת כבדות בראש ובאוזנים.

בעלי השמחה מצטערים, אבל חסרי אונים. האמנם? ובכן, הם אשמים. הם ממשיכים לשכור את הנגנים האלה למרות חוצפתם העוברת כל גבול. הם, בעלי השמחה, אומרים לפני ההתנהנה: "נו, ננסה לדבר איתם, אבל זה ממילא לא יעזור". הם מתחננים בפני בעלי השמחה מושכים בכתפיהם: אין מה לעשות. כולם מקבלים את העובדה שהנגנים עם הפקקים באוזניהם, הם מחליטים פה מה זה שמח! ושמחה, זה כשהאולם ועד האנשים הבאים לשמוח בורחים ממנו. זו היא שערוריה!

הפתרון הנה הוא תהיה, בו קובעים הכל מראש, והשלום אחר כך.

בן משה
ירושלים

"המודיע"
העתון של
היהדות החרדית

מבט מדיני / י. גושן

צעד מפתיע של ג'סי ג'קסון

ג'סי ג'קסון, הכומר השחור שהריץ עצמו בהצלחה בלתי מבוטלת לקבלת מועמדות המפלגה הדמוקרטית לנשיאות ארה"ב — נקט באחרונה בשורת צעדים, שמטרתם להביא לפיוס בינו לבין הציבור היהודי בארה"ב.

רבים בארה"ב תופסים את ג'קסון כאנטישמי. חברותו עם האנטישמי השחור פרחן אשר דיבר גם בשבחי הנאצים; תמיכתו האיתנה מאד במדינה פלשתינאית — יצרו לו דימוי קשה מאד בקרב יהודי ארה"ב והסכסוך בינו לבינם היה לעובדה המוגעגנית מאוד בחיים הציבוריים בארה"ב.

ג'סי ג'קסון מייחס לקול היהודי חלק לא מבוטל באי־מילוי שאיפתו לקבל את המינוי הדמוקרטי לנשיאות, או לפחות לצבור הישג גבוה יותר שהיה מאלץ את מייקל דוקאקיס לבחור בו כמועמדו לסגן הנשיא. ג'קסון המסתבר קיימה שואף להיות השחור הראשון שיגיע כעבור ארבע שנים לבית הלבן — החליט לנקוט בצעדים מוחשיים.

בראשונה הוא ביקש וקבע פגישה פומבית עם איש מפלגתו, מושל מדינת ניו־יורק מריו קואומו. בעת מסע הבחירות הפנימיות במפלגה הדמוקרטית, התבטא קוץ', היהודי, באומרו: "יהודי ניו־יורק צריכים להיות משוגעים כדי להצביע עבור ג'קסון".

ג'קסון זעם על האמירה שהיכתה גלים בקרב צבור המצביעים. בניו־יורק נשברה למעשה עליותו של הכומר השחור שגרף קולות רבים מן המצופה בראשית הדרך. הוא התמרמר על כך ואף הצהיר לעתונות כי היהודים עושים טעות מרה כאשר הם הופכים אותו לאויבם. "אם אני האויב שלכם — אתם הופכים את כל השחורים לאויבים שלכם והדבר אינו בריא".

באחרונה ננקטו מספר יוזמות כדי להפגיש את ג'קסון וקוץ' כדי שיקבעו שניהם שההצהרות של קוץ' לא היו בדיוק במקום, כשם שלא היו במקום גם כמה צעדים אחרים התבטאויות אחרות כנגד מדינת ישראל.

בכל אופן, לעתונאים עמם שוחח אחר פגישתו עם השגריר ארד, השמיע ג'קסון בקורת חריפה על קוץ'. הוא התייחס אליו לאחר שנשאל מספר פעמים לתגובתו לתקריות אנטישמיות בין שחורים ליהודים בשיקאגו. לבסוף הוא אמר כי הוא ומשפחתו היו תמיד נגד גזענות מכל סוג שהוא וכי כאשר צויירו בעירו צלבי קרס נגד יהודים יצאו הוא ובני משפחתו בתמיכה ביהודים.

השבוע, על פי יוזמתו, נועד ג'סי ג'קסון עם שגרירה של מדינת ישראל בארה"ב מר משה ארד. לעתונאים הצהיר ג'קסון כי עמדתו כלפי הסכסוך במזרח התיכון היתה שיש לקבל את החלטות האו"ם 242 ו־338. ג'קסון לא התייחס למהלכים האחרונים של ירדן, אך ציין כי לדעתו האופציה הירדנית אינה קיימת והמו"מ בענין חייב להתנהל בין ישראל לפלשתינאים.

"אם תרצו הגדרתי" אמר ג'קסון לעתונאים לאחר שעתיים ומחצה של שיחה עם השגריר ארד, "אני דוגל בצדק לפלשתינאים ושלום ובטחון לישראל".

במהלך השיחה עם השגריר ארד בדק ג'קסון את האפשרות שהוא ישמש כמתווך בין מדינת ישראל לפלשתינאים. השגריר ארד שמע היטב את דבריו, אך הגיב לבסוף כי נושא זה של תיווך בין מדינת ישראל לגורם אחר כפי שתחליט ישראל הוא ענין לממשלת ולא ליהודים.

נושא אחר שהעלה ג'קסון בשיחתו עם ארד היתה ניתוק יחסים מוחלט בין מדינת ישראל לבין דרום אפריקה המפעילה מדיניות אפרטהייד כלפי השחורים. הוא גם העלה טרוניות כלפי ההתנהגות לאוכלוסית השחורים בישראל — בהתכוונו ל"כושים העבריים", הסובלים להערכתו מבעיות של תעסוקה והתייחסות.

משבר החוב החיצון ממשיך להעיק על מדינות העולם השלישי

1.2 טריליון דולר — חובותיהם החיצוניים, המתקרבים למשבר

לונדון — חובות כבדים במיליארדי דולרים של מדינות העולם השלישי למוסדות בינלאומיים, לממשלות ולבנקים מסחריים מעיקים עליהם מזה שש שנים ואיש אינו רואה עדיין מוצא מן המשבר.

בקרב כמה מדינות ההרגשה היא שמשבר החובות יימשך לנצח ובינתיים יורדת רמת החיים, ההשקעות במשק מצטמצמות וההשפעות הכלכליות והחברתיות קשות ביותר.

אוגוסט 1982, תאריך בו הסכימו הבנקים המסחריים ל"עיסקת הצלה" למנוע את פשיטת הרגל של מכסיקו, נחשב למועד בו החל המשבר.

באותו זמן התעורר המערב נוכח העובדה כי מדינות השלישי אינן מסוגלות לשלם את מיליארדי הדולרים שהבנקים הילוו להם.

העיסקה עם מכסיקו היוותה ציון דרך לעיסקות נוספות של דחיית תשלומי חובות, והענקת מילוות חדשים לתשלום הלוואות קודמות.

בינתיים משלמות מדינות העולם השלישי מחירים גבוהים יותר מבעד היבוא, פרוייקטים גדולים לפיתוח תוטלו והממשלות עושות מאמצים נואשים כדי לעמוד בתשלומי החובות.

באמריקה הדרומית ירדו ההשקעות ב־25 אחוז מאתר וחלק גדול מהחסכון הלאומי מוצא על פרעון החוב החיצון.

יותר על כן, חלק גדול של ההשקעות מופנה ליצוא תוצרי גלם כדי לשלם בתמורה את החובות במקום להשקיע את הכספים בהקמת תשתיות והרחבתה, בעיקר כבישים וסכרים שהעולם השלישי כל כך נזקק להם.

בשנה שעברה, על אף התכנית האוסטרלית לתכנית הצנע, נאלצה ברזיל, בעלת החוב החיצון השלישי בגודלו בעולם ושהגיע ל־121 מיליארד דולר, להקפיא תשלומים על חוב של 62 מיליארד דולר לבנקים המסחריים. רק עכשיו נאותה ממשלת ברזיל לשים קץ להקפאה.

זמביה החליטה בשנה שעברה לדחות את הצעות הרפורמה הכלכלית של קרן המטבע ולא לבצע תוכנית צנע שהוצעה לה.

עם תחילת המשבר באוגוסט 1982 הסתכם החוב החיצון הכולל של העולם השלישי כ־600 מיליארד דולר אצל הבנקים המסחריים התעורר אז חשש כי הם יפשטו את הרגל אם הלווים לא יחזירו חובותיהם.

כיום מסתכמים חובות העולם השלישי ב־1.2 טריליון דולר.

בנקים עולמיים גדולים החלו למחוק חלק מחובות העולם השלישי ופתח בכך הבנק הגדול ביותר בארה"ב "סיטיקורפ" אשר ב־1987 הועיד 3 מיליארד דולר לכיסוי חובות אבודים.

בנקים אחרים בארה"ב ובבריטניה הלכו בעקבות אותו בנק והחלו להקציב סכומים לצורך זה.

חובות מדינות העולם השלישי מוערכים כיום ב־1.2 טריליון דולר, כפל מחובותיהם בתחילת המשבר באוגוסט 1982.

10 המדינות בעלות החובות הגדולים בעולם, חייבות יחדיו 527 מיליארד דולר, ולהלן הרשימה.

מדינה	חוב במיליארדי דולרים
ברזיל	121
מכסיקו	100
עיראק	65
ארגנטינה	56
מצרים	44
אינדונזיה	37
ונצואלה	30
הפיליפינים	29
ניגריה	27
צ'ילה	18

מתוך החוב העיראקי של 65 מיליארד דולר חייבת מדינה זו 30 מיליארד דולר ולסעודיה וכוויית, התומכות בה במלחמתה נגד איראן.

המקור: פירסום סטטיסטי של הבנק העולמי וההערכות של בנקים מסחריים ומוסדות ממשלתיים. (רויטר עתי"ם)

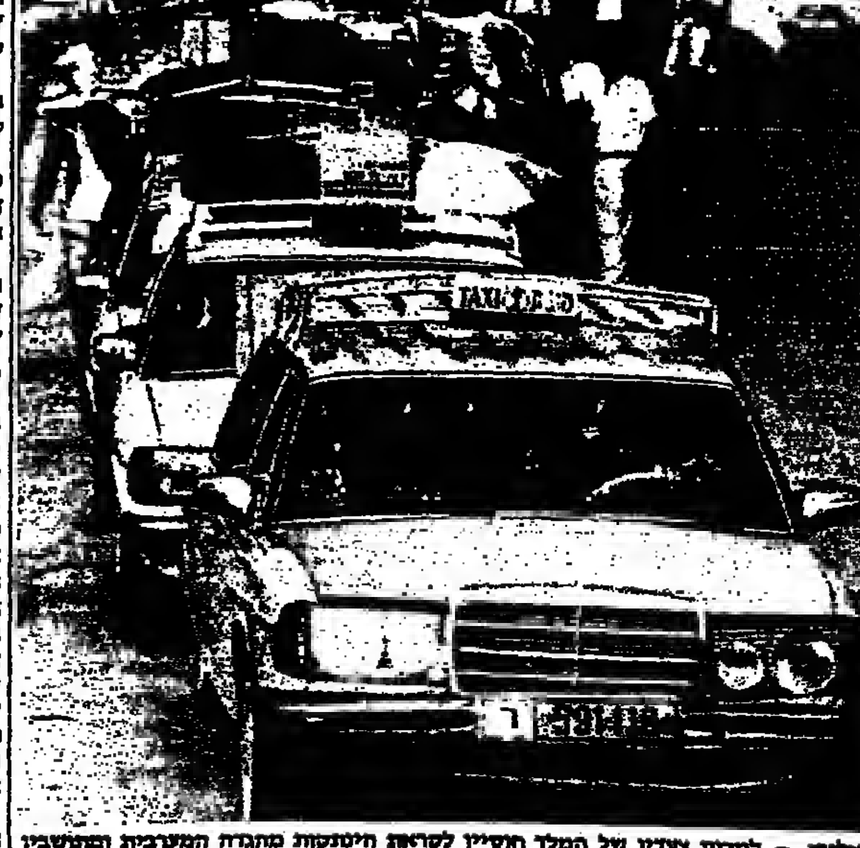

גשר אלנבי — למרות צעדיו של המלך חוסיין לקראת הינתקות מהגדה המערבית והמושבים הפלשתינאים, פתוח גשר אלנבי ועליו עוברים לירדן וחוזרת מדי יום אלפי ערבים תושבי השטחים. (סי"ץ)

ברחבי עולם / מאת דף

ביעור הכורים הגרעיניים בשבדיה

האם מסתמנת מגמה חדשה בעולם? האם תהא שבדיה החלוצה בהפנית עורף לשימוש בכורים גרעיניים ליצירת אנרגיה? האם ילכו גם מדינות אחרות בעקבות החלטת הפרלמנט השבדי להפטר מכל מקור שהוא של אנרגיה גרעינית? ואם אכן תשתרש מגמה זו, האם יעלו מחירי הנפט באופן משמעותי? והאם תאיץ ההתפתחות החדשה את פיתוחם של מקורות אנרגיה חדשים, כמו אנרגיה סולרית, אנרגית רוח ואנרגית גלי הים?

ההתפתחות החדשה צריכה לעניין גם אותנו, ולעורר מחשבות בלב אלה המופקדים על תכנון מקורות האנרגיה של ישראל בעתיד. לפני כחודשיים נתקבלה החלטה מאד משמעותית בפרלמנט השבדי, שתשפיע במידה רבה מאד על כלכלתה. ההחלטה, המסבה נחת לקנאי איכות הסביבה אך מעלה את לחץ הדמים של התעשיינים, אישרה את הצעדים הראשונים לקראת ביעורם של כל מקורות האנרגיה הגרעינית משבדיה עד לשנת 2010.

אין ספק בכך שהצעד השבדי יכה גלים בעולם, ויעודד את התנועות הלוחמות במגמה לעבור לאנרגיה גרעינית לצרכי שלום. התעשיה בארה"ב כבר טעמה לאחרונה את טעם פירוקם של כורים גרעיניים, ולדידה היה בהחלטה השבדית משום ידית אחורה ראשונה, והיא אכן מתייחסת אליה ברצינות. היה זה כאשר נתקבלה במדינת ניו־יורק ההחלטה לפרק את כור שורהאם, שבנייתו, שעלתה 5.3 ביליון דולר, הושלמה זה מכבר, ומאז עמד שומם. גם במדינות מסצ'וסטס ואורגון מסתמנות יוזמות של ארגונים שונים להביא לחקיקה דומה, ונראה שהנושא צובר תאוצה בארה"ב.

הפקידות בשבדיה אינה מסתירה את תקותה שההחלטה שנתקבלה בפרלמנט תהוה תקדים לעולם כולו, ומבינה את גודל האחריות שיצירת תקדים זו מטילה עליה. "אם נצליח להראות לעולם שיש דרכים חלופיות לאנרגיה גרעינית, נוכל להביא להחלטות דומות גם במקומות אחרים", אומר שר הסביבה והאנרגיה דאהל.

הממשלה השבדית מבינה היטב שסגירת הכורים הגרעיניים תגרום לייקור מחירי החשמל, ורבים חוששים שהעליה לא תסתכם בפחות מ־60־70 אחוזים. אך זה לא הכל. ההחלטה שנתקבלה, לסגור עד שנת 1996 שנים מתוך שנים־עשר הכורים בשבדיה, כבר העלתה את המתח בין איגודי הפועלים השונים, החוששים שמפעלי יצור רבים יאלצו להסגר, ופועלים רבים יגושלו מעבודתם, במיוחד בתעשיות עתירות האנרגיה כמו מפעלי הפלדה והנייר. יש להבין שתעשיות אלה צורכות כ־60 אחוזים מכלל האנרגיה לתעשיה, אך שתפוקת יצרן מגיעה רק לכדי 20 אחוזים מכלל היצור התעשייתי. כלכלנים הן בסקטור הממשלתי והן בזה הפרטי, מסכימים שסגירת מפעלים אלה תהיה הפתרון הזול ביותר עבור החברה בשבדיה, בכללה, אלא שהממשלה חוששת ממצב בו תדרש להקריב 100,000 מישרות.

★ ★ ★

סגני האיגודים המקצועיים תומכים, אף כי בחרוק שיניים, במגמה לפרק את הכורים הגרעיניים עד לשנת 2010, ופעילי איכות הסביבה בארצות אחרות מהללים על גם את תמיכתם זו.

אומר פיטר אסל, מומחה לאנרגיה בהתאחדות האיגודים המקצועיים של שבדיה: "מרבית הפועלים סבורים שאנרגיה גרעינית היא ענין די בטוח. אך אנו גם סבורים שניתן להיות בלעדיה, אם זה המחיר שיש לשלם עבור הסכמה ציבורית ושלום בין פלגי העם. לא יתכן לכפות על שבדיה מקור אנרגיה שחלק גדול של האוכלוסיה ירא ממנה". יש לזכור שהפחד מפני האנרגיה הגרעינית גדל מאד בעקבות התאונה בצ'רנוביל שבבריה"מ, שבמהלכה נפלט ענן קרינה גדול אל עבר שבדיה.

אישי הממשלה תולים אמנם תקוות רבות בהחלטה זו, ואף הקדימו "נעשה לנשמע" כבר השקיעו במשך חמשת השנים האחרונות למעלה מ־500 מיליון דולר בפיתוח מקורות אנרגיה חליפיים. אך החוקרים בשבדיה סבורים שהמקורות החדשים לא יוכלו, בטווח הקרוב, לכסות את ההפסדים שיגרמו בעקבות סגירתם של הכורים הגרעיניים. התוצאות הטובות ביותר הושגו עד עתה מהמאמצים לפתח תבנית אנרגית רוח, הפועלת כבר מזה 13 שנים, ושבמהלכה נבנו שני מגדלי ענק על חוף שבדיה, שאורכו של כל אחד מלהביהם, המסתובבים בכוח הרוח, מגיע ל־40 מטרים. אולם הרשות לענייני אנרגיה בשבדיה טוענת, שאף במקרה הטוב, יעלה החשמל הבא ממקור רוח פי ארבעה ממחירו היום.

בין המקורות המקומיים האחרים מצויים גם פצלי שמן ועצי הסקה. מחקר רב הושקע בבדיקת דרכי הניצול הטובות ביותר של חמרים אלה, והתעשיה אכן למדה כיצד לעשות שימוש יעיל יותר בפסולת עץ. שיעור השימוש במקורות דלק אלה עלה מ־11 אחוזים בשנת 1984 ל־14 אחוזים אשתקד, וזאת בעיקר בעקבות הגברת השימוש בדלקים אלה בבנייני ציבור ובמקומות ישוב קטנים.

★ ★ ★

אין ספק שהפתרון הזול ביותר היה יכול להיות הוספת מקורות אנרגיה הידרו־אלקטריים (כ"חסר חשמל הנוצר ע"י טורבינות המתנועעות בכח מפלי מים — טבעיים, או כאלה הנוצרים בכח סכרים), אלא שכבעיה מעיקים השבדים מלממש רעיון זה מסיבות פוליטיות.

הנהרות בשבדיה שעדיין לא נוצלו, היו יכולים לספק לפחות שליש מכמות האנרגיה שסיפקו הכורים הגרעיניים. אך נהרות אלה מוגנים בכח החוק מפני דרכי שימוש כאלה והדומה להן.

נשארו, אם כן, הפחם והגז, ואת שניהם צריכה שבדיה לייבא. אך החשמל שעתיד להיות מיוצר בתחנות כח הפועלות על בסיס שריפת פחם או גז, יעלה פי שנים ממחיר החשמל הנוכחי.

אך יש רבים בשבדיה הסבורים שלצעד הגדול הוא, שהבעיות האקולוגיות והבטיחותיות שעוררו בזמנו את התנועות נגד אנרגיה גרעינית, והביאו לחקיקה הנוכחית, לא יבואו על פתרונן גם אם יסולקו כל הכורים. "מה נשיג בנושאי האקולוגיה והבטיחות, אם מעבר לגבולותינו ממש, בריחוק שבו מצויה העיירה צ'רנוביל ויושבים אחרים, מצויים 80 כורים גרעיניים. הם ממש אחר כתלנו, וכל מה שנשיג פה לא יפתור מאומה", אומר קורט ניקולין, יושב ראש החברה ההנדסית המתמחה בבניית כורים גרעיניים.

אין לשכוח שבעולם כולו מתגברת הדאגה מפני ההתחממות הכללית של עולמנו, הנובעת מפליטת גזי שריפה. קשה, אם כן, לראות איזו תועלת תפיק האקולוגיה משריפה מוגברת של פחם וסוגי דלק דומים אחרים.

הוגבה סכר הפרת בסוריה

ביירות — העתון הלבנוני "אנוואר" מוסר כי סכר הפרת הוגבה, כדי להגביר את יצור החשמל ב־2 מיליארד קילווט נוספים. הטורבינה השניה הוצבה בסכר אלבעתי והיא תחובר לרשת החשמל. בסוף 1988 תחובר הטורבינה השלישית.

המועצה לרפורמה אגררית תפקח על בניית סכר "תשרין" במקום "המוסד של סכר הפרת" ההקמה ועדה אשר תספק את כל הציוד הדרוש להקמת הסכר. העבודות הראשוניות להקמת סכר "תשרין" כבר הסתיימו. (עתי"ם)

חנוכת ביהמ"ד לווקוע־וואלברוז והכנסת ס"ת בצפון בני ברק

במעמד רב רושם בהשתתפות קהל המונים שנק הכנסה ברוב פאר והדר ספר תורה וחנוכת בית המדרש "לווקוע־וואלברוז" ברח' פירקן 10 שבצפון בני־ברק.

עם דמדומי החמה החלו לנהור מאות אנשים לבית הרה"צ רבי צבי הכהן מורגנשטרן מלוקוע־ואלברוז ליטול חלק בכתיבת האותיות האחרונות של ספר התורה שנכתב ע"י. בכתיבת האותיות השתתפו כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א, הגה"צ רבי בנימין זילבר שליט"א בעמח"ס "אז נדברו", ועוד שורה ארוכה של רבנים, דיינים, מורי הוראה, וראשי ישיבות מפורסמים.

התהלוכה עשתה דרכה בלווי תזמורת, ברחובותיה הראשיים של בני ברק.

לפני התהלוכה צעדו מאה ועשרים ילדי וחניכי ישיבת הערב "דברי העם" שבנשיאות והנהלת הרה"צ שליט"א, כשאבוקות אור לכבודה של תורה בידיהם.

עם הגיע התהלוכה לבית לווקוע־וואלברוז הוגברה השמחה בכפליים, תושבי "אזור בצפון העיר החלו מרקדים בכל כחום לכבוד התורה וחנוכת המשכן החדש, תושבי הרחוב שמקצתו עדיין תילתיים השתתפו אף הם בשמחה והצטרפו למעגלי הרוקדים, ברחובת בית־המדרש שהואר בשלל אורות שנמשכו זמן רב וגרמו לקידוש שם שמים ברבים.

עם הכנסת ספר התורה לבית המדרש נאמרו המזמורים והפסוקים הנהוגים להגיד בהכנסת ספר תורה להיכל, גם בבית המדרש נמשכו ללא הרף השירה והריקודים לכבוד שמחת התורה.

לאחר תפילת מעריב הראשונה במקום זה הסבו החוגגים לסעודת מצוה שהיתה כיד המלך. את ברכת רבני האזור הביא הרה"צ יעקב אשר קופלוביץ.

את המשא המרכזי שנשמע בדריכות והקשבה רבה נשא בעל השמחה מלוקוע־ואלברוז שהקים יד ושם לצדיקי שלשלת לוקוע־ואלברוז, בדבריו עמד על גודל משמעות היום בחנוך בית מדרש, הכנסת ספר תורה, ומ"ר באב שעליו נאמר שלא היו ימים טובים לישראל כיום זה. במשך שעה ארוכה רותק את הקהל בדברים תרצבי להבות אש, על מעמדו של בית המדרש בחיי העם היהודי ועל הפיכת השממה הרוחנית באזור זה.

במילים חמות הודו תושבי האזור להרה"צ שליט"א שהגיע ארצה לפני כחמש שנים מבדזיל הרחוקה שם כיהן כרב ומרביץ תורה ברבים על הקמת בית המדרש החדש דווקא באזור שרחוק היה משומרי תורה ומצוות, וע"י הקמת בית המדרש יתרום להפרחת השממה הרוחנית שהיתה במקום, ולהקמת זכר לשלשלת קודש של צדיקי בית לוקוע־ולברוז, שהיתה מהשלשלות החשובות והמפורסמות בפולין היהודית שלפני השואה.

קרוב לחצות תם ונשלם המעמד כשכל הקהל פורץ בריקודים סוערים בורא עולם בקנין השלם זה הבנין.

"אור יום טוב" בבאר יעקב

ראש ישיבת "אור יום טוב" הרה"ג אהרן זכאי התמן על ידי אברכים בני תורה לבא ולחזק את תושבי באר יעקב.

הרחובה שליד בית הכנסת עולי מצרים היתה מלאה אנשים נשים וטף. הרב זכאי נשא דברים על שמירת התורה והמצוות. התרגשות מיוחדת אחזה בקהל שברובם היו חילוניים עת תיאר הרב זכאי את מתיקות וקדושת השבת בבית יהודי אמיתי שתמורת כל הון שבעולם לא יחללה, ומאידך את המרירות והקדרות השורדת בבית חילוני.

המונים בהילולת רבי נחום איש גמזו שקברו שופץ בצפת

בין כל הצדיקים הקבורים בגליל העליון בתקופה ג' של השנה, מקדו ביום ט"ו באב אלפים את קברו המשופץ של התנא האלקי רבי נחום איש גמזו. מסורת ההילולא נערכת משעות הערב של ט"ו באב בבית הכנסת "הרשב"י" בדרום העיר בהשתתפות רבנים ובעלי תורה.

במשך שנים רבות לא פקד איש את קברו של התנא המפורסם שאגדות נפלאות נרקמו אודותיו במסכתות הש"ס. הסיבה לכך נעוצה במיקומו של הקבר באמצע רחוב במרכז העיר, ומשום מה לא נערכו במשך השנים שפוצים כלשהם בסביבות הקבר והכתובה שלפניו.

השינוי חל לפני 4 שנים. היה זה גבריאל אלבו, מותיקי העיר, שבדרכו למרכז העיר היה נתקל מידי יום בקבר המוזנח והדבר כאב לו במאוד. בדרכו היומיומית אל סניף.

התחמן לבו מקרבו כל בוקר מחדש. לא רק שקברו של אותו צדיק לא זכה לפרסום המתאים ושבני עליה יפקדו את קברו, הרי שהקבר נמצא בשיכון עממי, אחר משיכוני היוקרה של העיר, עובדה שלא מוסיפה כבוד ויקר לקברו של רבי נחום איש גם זו.

גבריאל אלבו, איש מעשה הוא. לבו לא נתנו לראות בזילזול הקודש. הוא החל להחזיל מכיסו על שיפוץ הקבר. בתחילה גידר את המקום, הוסיף שורות אבנים והגביה את הקבר, שהיה אגב אחד הקברים הבודדים שנתגלו בעיר צפת במאה האחרונה, לאחר שהאר"י הקדוש סימן את קברי התנאים והצדיקים בגליל.

השלב השני היה הקמת הוועדה שהוחלט להביא למקום ביום הזכרון של רבי נחום איש גמזו מאות יהודים שיתפללו על קברו, יערכו סעודת הילולא כמו שמקובל ביתר הקברים המפורסמים בגליל. אלבו ביקש מכמה תלמידי חכמים מר בהקים בצפון שיאותו במקודות את יום פטירתו של אותו צדיק. הללו חיפשו וחיפשו ולא עלה בידם. אין במקורות היהודית ולו שמץ של רמז ליום פטירתו. גם זו לטובה.

בהתייעצות עם כמה תלמידי חכמים הוחלט, מסיבות הנראות להם, לקבוע את יום העליה לרגל לקברו של רבי נחום איש גמזו לט"ו באב. בפעם הראשונה שאר רגנה העליה, הגיעו למקום לא פחות מ־2,000 נפש, ומהם 4 אוטובוסים מבני ברק ו־2 מירושלים. אשתקד כמעט שהוכפל המספר והשנה הגיע מספר המשתתפים ל־5,000 נפש, שהיא השתתפות שיא גם בהילולות גדולות ונודעות.

בפני המשתתפים נאמו הרב ביטון רבה של בירייה, הרב עוזן וכן ראש העיר צפת ואב פול ויריד המועצה הדתית יונה עמר ואישי ציבור נוספים.

דייאטה לקויה עשויה לגרום למחלות לב

דו"ח הרופא הראשי האמריקני בנושאי תזונה ובריאות, קושר בפעם הראשונה רשמית דייאטה המורכבת משיעורים גבוהים של שומן וכולסטרול למחלות לב.

הדו"ח גם ציין כי דייאטה לקויה עשויה לגרום גם למחלות אחרות, כמחלות סרטן מסויימות, השמנה, סוכרת ולחץ דם גבוה. על אף שהקשר בין הדייאטה והמחלות עליו מדבר הדו"ח ידועים היטב זה מכבר לקהילה המדעית ואין עליהם יותר ויכוח, בכל זאת נודעת חשיבות לדו"ח הרופא הראשי מאחר וזו הפעם הראשונה שקשר ברור בין תזונה לקויה לבין מחלות קשות ואחרות מוזכר במסמך ממשלתי רשמי. וזהו גם הפעם הראשונה שבאופן רשמי יושם הדגש על דייאטה מהסוג הנזכר בפרט לאור "ההסטריה הרפואה הטיבעונית" בה נתונים רבים מאזרחי ארה"ב.

"המודיע"
העתון של
היהדות
החרדית

מחשבים לעזרת ילדים נפגעים בבית חולים בקור חולים

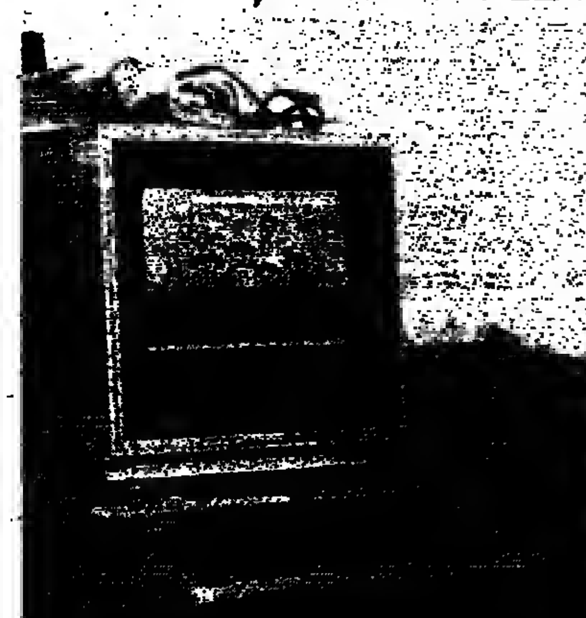

השימוש במחשבים ככלי עזר בשיקום ילדים נפגעי מוח, הוא נושאו יום עיון שאורגן לאחר רונה הבן השיקומי שע"י בית החולים בקור חולים בירושלים.

מאז נכנסו מחשבים לשימוש לפני כ־6 שנים, הפך הבן השיקומי למרכז מידע עבור מודים ומרפאות מכל הארץ.

ילדים בבן השיקומי, הסובלים מהגבלות גופניות, תמודות, "מדברים" בעזרת המחשב וסימני "בליס". בשפת סמלים זו משתמשים בלוח שעליו מופיעים סמלים ברפיים שונים. אפשר להצמיד את הלוח לכסא גלגלים, והילד מצביע על הסימנים המתאימים כדי להרכיב משפטים. כשמשתמשים כלוח יחד עם מחשב, הסימנים מופיעים במסך כמלים כתובות כאשר הילד מצביע על הלוח.

בתכנון תוכנה ותומרה מתאימות לילד, כמו בכל שטח בבן השיקומי, עובד צוות המורכב ממומחים בתחומי כים, כמו פיזיותרפיה, דבור, הנוך מיוחד, עבודה סוציאלית ועוד. הצוות והטכנולוגיה עוזרים לילד לשתף את העולם החיצוני ברגשות ומחשבות של עולמו הפנימי.

שיניים - טיפול חדשני להלבנה ללא כתר

שיטה חדשה שבה מושבת לשן צבעה הטיבעי הלבן ללא צורך בהרכבת כתר פותחה לפני מספר שנים בארה"ב, ולמודת כעת בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטה העברית.

הסיבה הנפוצה ביותר להשחרת השן היא חבלה בגיל צעיר. בזמן החבלה נקרעים כלי דם ובזרות הדם האדומות יוצאות מהם ומתפרקות. ההמוגלובין שנמצא בתוך הכדוריות שוקע בקבוכיות הדנטין, שהוא חומר השן, וגורם להשחרה. בטיפול החדש שפותח בארה"ב עושים לשן, קודם כל, טיפול שורש ואז מתחילים בתהליך ההלבנה שאינו כואב ואינו דורש הרדמה. לפני שסוגרים את השן מחדירים לתלל מוך השן חומר מחמצן הקרוי סודיום פרבוראט המעורב במי חמצן 30 אחוז וסוגרים את השן בסתימה זמנית למשך שבוע. במהלך השבוע הולבת השן ומלבינה בהדרגה ואז מחליטים אם לחזור על הטיפול או לעשות סתימה קבועה.

מומחים מציינים כי הטיפול מחדש להלבנת השן עדיף על הרכבת כתר, תהליך הדורש את השחזתו של השן תוך החשפות לאפשרות שבירת השן במהלך הזמן או תוך כדי הרכבת השן. פרט חשוב לא פחות הוא שכל התהליך החדש גם יותר זול דבר שהוא משמעותי לכל הוצאות לאור ההוצאות המרובות שגובה הטיפול הרפואי בשיניים בארץ.

שמיעה - מכשיר אלקטרוני זעיר להשתלה באוזניים

בכנס לצמות שמיעה שהתקיים בחודש החולף בירושלים הוצג לפני המשתתפים מכשיר חדש שהוא החידוש האחרון בתחום הפיתולים בליקויי שמיעה בארץ.

פרופ' מן ברגמן וד"ר מרציק מאוניברסיטת תל אביב הסבירו למשתתפי הכנס על המכשיר שהינו מכשיר אלקטרוני זעיר המכונה "שבלול" המושתל באוזן הפנימית. השתלת השבלול מתאימה לחרשים ברמה גבוהה ביותר כאשר אפילו מכשיר שמיעה אינו עוזר. המכשיר המושתל עולה 20 אלף דולר לעומת מכשיר שמיעה שמחירו בין 500 ל־700 שקל בלבד.

אולם כאמור המכשיר מיועד לבעלי ליקויי שמיעה חמורים ביותר אשר המכשירים הרגילים לא הצליחו לפתור את הבעיה. מפתחי המכשיר המשוכלל הודיעו כי השיטה יושמה כבר בילדים ועתה מפתחים אותה עבור מבוגרים.

תזונה - מכשיר ייחודי לקביעת מרכיבי תזונה

מכבולוגיות שפותחו ע"י ד"ר אלן דים וד"ר צרלם אריניג מהאקולמה לטיפיקה במכבין בחיפה הביאה לפיתוחו של מכשיר חדשני ראשון המיועד לארבעת הדרושות לקביעת מרכיבי הזנה לחולים.

המכשיר לקביעת מרכיבי תזונה גבוהים יסייע לצוות ביהו"ח להחליט במה להזין את החולה ואת בעזרת חיישן תמצן ייחודי וטכנולוגיה נוספת שפותחה ע"י שני התוקרים. צריכת הקלוריות ואבות המזון בגוף החולה נקבעות ע"י מדידת רמת החמצן דוד תחמוצת הפחמן הנפלטים מריאות החולה לעומת כמות גזים אלה באויר שהחולה נושם. המכשיר יעיל ואמין במיוחד בגלל דרך הפעלתו הפשוטה יחסית ומהירות התגובה שלו הנותנת את תמונת מצבו של החולה בזמן אמיתי.

מכשיר זה פותח עתה אפשרויות נוספות של מחקר רפואי מגוון המתבסס על מדידה מדוייקת של צריכת האנרגיה ואבות המזון בגוף.

פרוייקט זה זכה לאישור והשתתפות המימון של הקרן הדו לאומית למחקר ופיתוח ישראל ארה"ב. לאחר שנבדק בקפדנות הן מהבחינה הטכנולוגית הן מהבחינה הכלכלית, וכן מבחינת יכולת השיווק של השותפים הזרים בפרוייקט זה.

מסגרת רפואית חרדית לילדים פגועי מח ותסמונת דאון

הסדר בדבר הקמת מסגרת רפואית שתאפשר קליטת ילדים פגועי מח ותסמונת דאון באווירה תורנית, שהושג ע"י הרב יהושע שיינברגר, ידיד ארגון רפואה.

הרב שיינברגר מסר, כי משפחות תורניות מתקשות למצוא מסגרת הולמת לטיפול בילד הפגוע. עובדה זו מקשה על המשפחה ויוצרת קשיים לא מעטים. באחרונה ניהל הרב שיינברגר מו"מ עם ראשי בי"ח אלהין, שליד הכפר השוודי בירושלים, המתמחה בטיפול בחולים מסוג זה. על־פי ההסכם, המסגרת החדשה תופעל בפגרת בהתייעצות ובפיקוח רבנים ואישי הלכה ותאפשר אישפוז חולים מגיל הילדות ועד גיל 65. הרב שיינברגר ציין בסיפוק את ההבנה שגילה ד"ר אבי רמות מנהלו הרפואי של המוסד הנ"ל. לו, והוא זו פעם ראשונה, שתופעל מסגרת רפואית חרדית הולמת לילדים פגועים ממשפחות חרדיות.

ברזל - שכיחות גבוהה של חוסר בתינוקות בישראל

יש לראות בדאגה את השכיחות הגבוהה של חוסר ברזל הקיים, עדיין אצל תינוקות בישראל - מזהיר שמעון ויגמר, משירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות, ירושלים.

שכיחות ניכרת של חוסר דם עקב חוסר ברזל הודגמה במספר סקרים באזורים שונים בישראל במשך העשור האחרון. שירותי בריאות הציבור של משרד הבריאות גיבשו והפיצו המלצות בדרות על אספקת ברזל 15-7 מ"ג ליום, לכל תינוק מגיל 4 עד 12 חודשים (מהחודשים ועד 12 חודשים לילדים שנולדו במשקל מתחת ל־2500 גרם) המלצות אלו כללו:

1. להמליץ בפני האמהות להשתמש במזון תינוקות המכיל ברזל. בשוק קיימים מזונות לתינוקות (דייסות), המכילים ברזל בריכוזים של 40 מ"ג ברזל ל־100 גרם אבקה.

2. להמליץ על מתן תכשיר ברזל מתאים יום יום לכל תינוק (כגון פרופל, פרו-15, פרוקל, ועוד) כדי לספק 15-7 מ"ג ברזל ביום.

ההענות להמלצות אלו היתה כנראה בלתי מספקת לפי תוצאות בדיקות המוגלובין שיגרתיות אצל 10000 תינוקות בשנים 1976-1986. היו ל־10% מהתינוקות ערכי המוגלובין נמוכים ביותר המוגדרים לפי ארגון הבריאות הבינלאומי כאנמיה.

המסקנה המקובלת היום — טוען שמעון ויגמר — היא שלחוסר ברזל (אפילו ללא אנמיה משמעותית) השלכות רציניות לגבי תיפקוד ביולוגי, התנהגותי ושיכלי, ערנות תיכוח, תופעות אחרות של תוסר ברזל כוללות גם ליקויים במנגנון החיסון התאי, עייפות וירידה בתיאבון. מכאן הצורך שרופאים יעודו ע"י עידוד מוגבר בהדרכה אמהות כדי להבטיח שכל תינוק עד גיל שנה יקבל מנת ברזל יומית, ברוחה למתן ויטמינים A-D במשך השנה הראשונה.

עיניים - לקרני השמש חלק במחלת הקטרקט

לקרני השמש יש חלק בגרימת מחלת הקטארקט וכן מחלת גוזון המקולה. דבר הנגרם כתוצאה מחשיפת יתר של האדם לקרני השמש.

החשיפה היא בעיקר לקרני אולטרה סגולות. יש קרני אולטרה סגולות A ויש B. קרני אולטרה סגולות B גורמות להופעת הקטארקט בעוד שקרני A גורמות לניוון המקולה. פגיעה במקולה חמורה במיוחד שכן הנזק הוא בלתי הפיך.

האופטלמולוגים טוענים כי משקפי שמש המכונים מס 15 גורמים לחשיפה לקרני השמש הרבה יותר מאשר החשיפה ללא משקפי מגן מסוג זה. יש צורך אם כן לשמור על העין על ידי הרכבת משקפיים נכונים משמש כאלה המגינים ממש מפני קרניים אולטרה סגולות מסג A.

כדי להקנות למשקפיים כושר מגן מסוג זה יש לציפר אותם בחומר מסוים. משקפיים שאין להם כושר ספיגה של קרניים הפוגעות בעין מוטב שלא להרכיב אותם בכלל, ללא משקפיים מגיבה העין אינסטינקטיבית כנגד קרינה חזקה, עם משקפיים התגובה הזאת מטשטשת והעין חשופה יותר.

סיגריות - פטנט חדש נוסף לגמילה מעישון

המצאות ופטנטים שונים ומשונים הצליחו המדענים לייצר וכל זאת בכדי למנוע מאנשים לעשן סיגריות ולעזור להם להיגמל מהן.

לאחרונה הגיע מכשיר חדש לארץ בשם "ניקוסטופ" המסבב את קופסת הסיגריות, תודה לכל פילטר במכה אחת. בשלב כך מודעים בארה"ב, שם ממליץ הפטנט החדש על ידי רשויות הבריאות. מעשנים אותה כמות של סיגריות אבל סופגים פחות עשן ניקוטין ועלים אחרים המצויים בטבק.

מודעים קבעו שעדיף לבצע גמילה מעישון בשלבים. מתחילים עם חירור הסיגרה שיוצר תעלה זעירה בפילטר. מדליקים סיגריה, ואז אוויר קר זורם בתעלה שנוצרה ביחד עם אויר חם שמגיע מהסיגריה. כך נלכד הניקוטין ושאר העלים בתעלה ואינו חודר לתוך הריאות בזמן העישון. אם יפרוק הפילטר לאחר העישון ניתן יהיה לראות כמו זפת שנשאר בתעלה של החור, וכך בהדרגה הופכת הסיגריה בלתי נעימה עד שחורקים אותה.

הוצאת דיסקוס ללא צורך בניתוח

שיטה חדשה בה מחדירים דרך העור כתום בנימואטית שבקצה מצויה צינורית מיוחדת ובה להב חד ואלבפוני לשם הוצאת דיסקוס מסבב השדרה הופעלה לאחרונה במרכז הרפואי בהרצליה.

השיטה שהובאה מארה"ב שם טופלו בה בשנה האחרונה מאות חולים מיושמת ע"י ד"ר יצחק שקד שהשתלם בשיטה החדשה בארה"ב.

כאשר מוחדרת המחט מפעילים לחץ דרכה לחץ אויר חזק ואז נשאבת תחיכות הדיסקוס הפגום בזו אחר זו לתוך מיכל שקוף תשספה החוצה. כל פעולה נמשכת 30 עד 40 דקות והיא נעשית בהרדמה מקומית. החולה משתחרר לביתו לאחר יום אחד התהליך המלמד המלאכה מהיר יותר מאשר אחרי ניתוח.

ד"ר שקד מבהיר כי שיטה זו אינה מתאימה לאנשים מבוגרים לחולים הסובלים ממחלות עצם וכן לחולים שהדיסקוס שלהם נקרע.

הולנד: מזהמים יאולצו לממן קרן למניעת זיהום

שר הסביבה בממשלת הולנד קבע לאחרונה כלל חדש. כל מי שמזהם את הסביבה בין אם מדובר באיש פרטי או במפעל חייב לשלם להברת תמורת הנזק שהוא גרם.

לדוגמא: בעל רכב בלא מסנן הפלט גזים רעילים יצטרך לשלם קנס בשיעור של כ־300 ש"ח. בעל מפעל תעשייתי שארובתו פולטת תמוצת המזיקות לחי ולצומח יחוייב בתשלום של 1.25 ש"ח לכל ק"ג תמוצה וכל התשלום עלול להגיע למיליוני שקלים.

הרעיון של השר הוא ליצור קרן שתפקידה ליזום מחקרים ולהורות על דרכים כיצד לצמצם את הפגיעה בסביבה. קרן זו תמומן ע"י אלה שיזיקו לסביבה לפי רמת הנזק שהם גורמים.

● תרופה המופקת מויטמין A מסוגלת כבל הנראה את הסכנה לחלות בסרטן העור. למסקנה זו הגיע צוות של חוקרים אמריקאיים.

העיתון "ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין" מסר בגליונו האחרון כי ניסויים עם "איזוטרטינואין" נעשו על חמישה אנשים שסבלו מ"קסרודרמה פיגמנטוזום" שהוא פגם גנטי ביותר ביותר החושף בני אדם לגידולים סרטניים בעורם.

● במפעל הגבלה בעפולה הורעלה בימים אלה מכונה מיוחדת לייצור תיתולי מכנס למבוגרים. מדובר בחיתולי מכנס עשויים מגייר עם חומר סופג המיועדים בעיקר לבתי אבות ולבתי חולים גריאטריים.

לדעת החוקרים יש להניח שהכמויות החדשות תוכלנה להועיל גם אצל חולי סרטן העור שאינם סובלים מהפגם הגנטי.

זנים חדשים של אבטיחים

שלושת האבטיחים, לגידול בתנאי בעל (גידול ללא השקייה), פותחו לאחרונה ע"י צוות החלוצים בתחנת הנסיונות האזורית מהדישר, בראשות ד"ר צבי קרווי.

זנים אלה אמורים להחליף את האבטיח מזן מללי הגדל בארץ כבר שנים רבות. הם נמנים על הקטגוריה המפורסמת של "אבטיחי גליל".

הזנים החדשים — קריסה, חני ועומר — עולים על המללי בכמה תכונות:

הם מבכירים יותר מהר ומבשילים לאחר 80־90 ימי גידול, לעומת כ־100 ימים במללי; הם מניבים יבולים כפולים משל הזן הקיים כ־3 עד 3.5 טונות לדונם, לעומת כ־1.5 טונות בזן מללי; פתיקותם רבה יותר ואיכותם אינה נגרעת גם בתנאי השקייה עד של כ־70-90 מ"ק/ר; לציפתם גוון אדום כהה, נאה יותר.

כעונה הנוכחית גדלים שלושת הזנים המובחרים בקנה מידה חצי מסחרי במספר משקים בדרום ובצפון. בחוברת "הזרע", שלם נמסור לגידול. מקווים כי כשנה הבאה כבר יזרעו מהם. שטחים משקים גדולים.

שטח האבטיחים בארץ הוא כ־110 אלף דונם, במחציתו מהם — מהזן מללי.

יצויין כי גידול אבטיחים בבעל נהוג גם בארצות השכנות ובהיותן מודעות לחידושי החקלאות בארץ עשוי הביקוש שלהן לזרעים להגדיל את היקף הייצור ואת ההכנסות מגידול זה. הואיל והזנים החדשים מיוצרים על־ידי יזרעים חקלאיים יזוקקו המעונינים בזרעים לקנותם כל פעם מחדש בארץ ולפיכך קיים סיכוי שענף זרעי האבטיחים יגדל במידה משמעותית בשנים הבאות.

שומן - אדם בישראל צורך בממוצע 120 גרם ביום

אדם בישראל צורך בממוצע 120 גרם שומן ביום. זוהי כמות גדולה מכדי לשמור על רמה סבירה של כולסטרול בדם — כך מסר פרופ' עוזיה זהר, מנהל סכון מלך למחקר ואפידמיולוגיה של האדם במרכז הרפואי "שיבא".

פרופ' זהר טוען כי הכלל החשוב הוא לצמוד על יזום נכון בין שומנים רוויים ללא רוויים ולהגביל את צריכת השומנים הרוויים ל־40 גרם ביום. בניגוד לדעות הרווחות בציבור — שום תבלין אינו מפחית כולסטרול וגם הסאונה אינה משפיעה עליו. לעומת זאת סיבים מחירידים את רמת הכולסטרול. סיבים אלו מצויים בשפע בקטניות בגון: חומוס.

כל עוד כמות הכולסטרול בדם אינה עולה על 220־200 מ"ג לליטר השפעתו מועטת אבל מעל לכמות זו צריך להנהיג משטר דיאטה מתאים. רמה של 400 מ"ג מצריכה טיפול תרופתי. מומלץ לכל אדם להבריק לאבחון רמת הכולסטרול אחת למה שנים. בדיקות כאלה אינן נהוגות כיום באורח שגרתי בקופת החולים בארץ ובחו"ל.

עוד אמר הפרופ' זהר: יהמטשיה המודרנית מסוגלת להתמודד עם בעיית השומנים הרוויים אך היא אינה עושה זאת ולא תעשה זאת כל עוד אין דרישה לכך מצד הציבור. פרופ' זהר מאמין כי לחץ נמרץ מצד הציבור ישפיע על התעשיה לייצר מזון טוב יותר לבריאות.

סכנת השחתת האוזון! / א. ש. יעקב

במאמרנו הקודם הקדשנו אל גז האוזון ועמדנו על חשיבותו הרבה בהיותו מסנן לבל להגיע את הקרינה העל סגולית המסוכנת המגיעה אלינו מן השמש. בסקירתנו הנוכחית נעמוד על אחד היבטים החמורים ביותר של בעית זיהום האויר: הרס האוזון.

המושג הראשון אותו מוכיר לצורך הבהרת מקומו של האוזון הוא ה"אטמוספירה". האטמוספירה הנה תערובת של גזים המרוכזים במרחב המתחיל מפני קרקע כדור הארץ עליה אנו חיים, ומגיע לגובה של עשרות ק"מ. אנו רגילים לכנות את התערובת בשם "אויר". מרכיבי האויר העקריים הם החנקן והחמצן והדו תחמוצת הפחמן. ככל שאנו מגביהים לעלות מעל פני האדמה נעשית האטמוספירה דלילה יותר באויר.

האוזון, גז שהמולקולות שלו מורכבות מ־3 אטומי חמצן ולא מ־2 אטומים כבמולקולה של גז החמצן הרגיל. מצוי בשכבה שגבולה התחתון הוא בגובה 16 ק"מ מעל פני כדור הארץ, וגבולה העליון ברום 40 ק"מ. שכבה זו נקראת בשם "אוזונוספירה". גובהה הרב של האוזונוספירה נתקן ע"י הבורא באופן שבו תמנע פגיעה באוזון ע"י הפעילויות הרגילות של שוכני תבל, להם אין מגע של ממש עם הגובה העצום. ואולם, לפני כ־15 שנה החל בפיתוח סוג חדש של ממוסים — ממוסים על קוליים. הממוסים אמורים היו לטוס במהירות העולה על מהירות הקול. ההגבלה העיקרית הטיסה במהירויות אלו נובעת מכך שבכל שעולה מהירות המטוס הוא מגביר את לחצו על מולקולות האויר הניצבות לאורך מסלולו, ומצופף אותן. המולקולות הצפופות יוצרות עתה לחץ נגדי על המטוס, בדומה לקפיץ להודף השואף לשוב למצבו הרגיל ומפעיל לחץ נגדי על הגוף הלוחץ אותו. משמעות לחץ המולקולות היא שיש לאמץ את המנוע לא רק לשם פיתוח המהירות הגבוהה אלא גם לשם התגברות על הלחץ התזק של האויר שבסביבה.

* * *

הפעלה מאומצת של מנוע צורכת דלק רב ואף יוצרת בעיות של עמידות המנוע בחום הרב הנוצר עקב הפעילות האינטנסיבית. בכדי להקל מהחומרת הבעיה החליטו מתכנני המטוס להטיסו בגבהים בהם האויר דליל מאד. במקום לטוס בגובה של 11 ק"מ כפי שטס אירודן רגיל, יטוס המטוס המהיר בגובה של 20 ק"מ מעל הקרקע.

דא עקא שבגובה 20 ק"מ כבר מצויה שכבת האוזן המפורסמת. מנוע הממוס פולט אגב פעילותו את הגז תנקן חד תמצני (NO). גז זה נוצר מראקציה כימית המתרחשת בתוך המנוע הקושרת אטום תנקן מתוך מולקולת תנקן שבאויר לאטום חמצן שבעבר היה אף הוא חלק ממולקולת חמצן עצמאית. ה־NO מסוגל לפעול כזרז (קטליזטור) בראקציה שבה תתפרק מולקולת אוזון למולקולת חמצן רגילה (O_2) ולאטום חמצן בודד, כאשר החנקן החד חמצני נפלט בתוך האוזונוספירה מתחוללת הראקציה והאוזון נהרס.

ממשלת ארה"ב גלתה מרה רבה של אחריות כשהחליטה בשנת תשל"ז לאסור את המשך פיתוח הממוס העל קולי. ואולם, מדינות אחרות לא תמו יתר על המדה על בריאות האנושות והחלו לייצר את המטוס. כך החלו לטוס מטוסי הקונקורד הצרפתים־בריטים ומטוסי הטופולוב 144 הרוסיים. כחוסרי התומל על מעשיו נחלו הממוסים כשלון מסחרי חרוץ. מחיר הטיסה בהם היה יקר מידי לטעמם של הנוסעים ותברות התעופה תדלו מלרוכשם. יצחר של משחית אוזון זה נבלם.

* * *

עם הסרת איום המטוסים העל קוליים, עדיין לא תמו תלאותיו של האוזון. בשנים האחרונות נתברר כי קיים קטליזטור נוסף אשר בנוכחותו מתפרק האוזון לחמצן הכלור. לגז הכלור שימושים רבים ומגוונים בחיי היום יום כאשר המפורסם שבהם הוא השימוש בו כחומר הלבין כתמים (אקונומיקה).

בדרך כלל הכלור המשתחרר מהכימיקלים השונים מתפרק בשכבות הנמוכות של האטמוספירה ואינו מתקרב כלל לאזור האוזון. אולם, סוג אחד של תרכובות הנקראות "פחמנים כלורו־פלואוריים". המצויות כבקבוקי תרסיסים ובמקררים, שונה מהתרכובות הרגילות. בגז זה קשורים אטומי המולקולה בקשרים חזקים במיוחד והם אינם מתפרקים ליצירת מולקולות חדשות כבואם במגע עם חומרים רגילים המצויים ע"פ הארץ. במצב שכזה עולות המולקולות הייחודיות הללו בשלמות מעלה מעלה, עד הגיען אל האוזונוספירה. כאן הן "מציצות" מבעד לשכבת האוזון לעבר קרני השמש ותקלות בקרניים אולטרה סגוליות שעדיין לא נבלעו ע"י האוזון. קרינה חזקה זו מסוגלת לעולל לפחמן הכלורו פלואורי מה שלא עולל לו שום גורם אחר: לפרקו למרכיביו הבסיסיים שאחד מהם הוא גז הכלור במצבו היסודי.

עתה שועטות מולקולות הכלור אל מולקולות האוזון המצויות בשכנותן. וכדרך הקטליזטורים מזרות את ראקצית פירוק האוזון מבלי שהן עצמן מתפרקות. ריכוז הכלור באוזונוספירה עולה ועולה עם ריבוי השימוש בפחמן הכלורו פלואורי, והמצב זה נוצר "חור" מסוכן בשכבת האוזון, בתחילה נתגלתה התופעה מעל אנטארקטיקה, אולם לאחרונה נתגלה שהחור באוזון הולך ומתפשט צפונה כאשר הסכנה נשקפת לאזורים צפופי אוכלוסין דוגמת אנגליה.

לפני שנה חתמו מספר מדינות על אמנה האוסרת את יצור הגז והחרטה תברות הכימיקלים הגדולות פתחו במאמצי מחקר אדירים למציאת תחליפים לפחמן הכלורו פלואורי. אולם המדענים חוששים שנזק מסויים שכבר נגרם ע"י משחיתי האוזון לא יוכל לבוא על תיקונו במהרה.

סוף סוף למדו בארץ את השיטה הנהוגה בארה"ב. כשמבצעים שפוצים בבנין ציבורי הממוקם ברחוב ראשי, מה שקורה במרבית המקרים הוא פיזור הפסולת ושיירי חמרי הבניה על פני כל הכביש, דבר המהווה סכנה עצומה למכוניות ולהולכי הרגל. בארה"ב קיים חוק האומר שכל שפוצים מסוג שכזה, חובה לכסות את הבנין בבד עבה וזאת כדי לחסום את פיזור השיירים. בארץ עדיין אין חוק שכזה, אך מספר חברות קבלניות החלו בביצוע הענין. בתמונה: שיפוץ בנין ברחוב יצחק שדה בתל אביב, כשעל כל הבנין נפרש בד עבה. (צילום: צבי פרידמן, סטודיו 23)

מחשבים - ישראל מקדימה את סין ב־20 שנה...

מאת סופר "המודיע"

המיחשוב הישראלי מקדים את המיחשוב של מדינת סין ב־20 שנה. כך נמסר ע"י אנשים אשר חזרו מכינוס מערכות מידע בסין.

הסינים מעונינים לפתח את המיחשוב שלהם עבור המערכת הכלכלית שלהם אשר תכלול מערכת מיחשוב לניהול תשומות הייצור. הסחר, החקלאות, ועוד. הסינים גם הביעו את רצונם להיעזר בכוחות ממחשבים מארצות המערב ואף מישראל, כדי שאלו יסייעו בידם להתגבר על הפער של 20 שנה במיחשוב.

נציגים העובדים במערכות ממוחשבות הגדירו את הרצון הזה של הסינים כ"גמל פורח באויר", כלומר כרצון שאי אפשר להגשימו, זאת מכיון ואם לא עוסקים כמעט במערכות טכנולוגיה ומיחשוב, הרי שאי אפשר להקים מערכות שכאלה במדינה ענקית שכמות כסין. כאשר אתה רוצה לבנות גורד שחקים חייב אתה לבנות קודם כל את הקומה הראשונה והשניה וכך הלאה, אך הסינים רוצים לדלג על ה"קישור ריון" הזה וע"כ לא יצליחו — מסבירים נציגי חברות המחשבים.

שתי בעיות מרכזיות העומדות כאבן נגף ניצבות בדרכה של סין כאשר היא רוצה להקים מערכת ממוחשבת. האחת: תקשורת לקויה, והשניה: איסוף נתונים. התקשורת בסין לקויה מאד, כל התושיות בסין כמעט הנדסה וא"כ למערכות המיחשוב קשה להתגבר על ליקוי התקשורת. ועוד: במדינה ענקית שכזאת קשה מאד לאסוף נתונים על כל המוצרים וכרי השדות לחקלאות. לדוגמא: בכינוס אחד המתוים בסין מסרה בכינוס מערכות המידע כי תות הסותה מציות 3,000 חוות חקלאיות, ואיך אוספים א"כ נתונים במערכת המיחשוב מבל כך הרבה חוות? — שאלה נציגה זו בכינוס.

שייט - "עיר צפה" תופעל בעוד 4 שנים

אוסלו, — האנייה "פניקס" המתוארת כ"עיר צפה" שעל מרפסתה יש מקום ל־5,600 נוסעים ואנשי צוות, תופעל כפי הנראה כבר שנת תשנ"ב.

בהודעת יולי חתמה החברה שבבעלות איל הספנות הנורבגי קנוט אולשטיין קלוסטר "הוללד סיטי" על הצהרת כוונות לבניית האנייה הענקית. ארבע מספנות מצויב גרמניות ישתתפו בעולה בבניית האנייה, שאורכה יהיה 380 מטר והפסותה 225.00 טונות. באנייה יהיו שלושה בתי מלון שכל אחד יגיע לגובה של 8 קומות.

לפי אומדנים ההוצאה הקשורה בבניית אניית הטיולים הזו תגיע לבמיליארד דולרים לפי שערי התליפין הקיימים עתה. (עתים מריבנפרס)

כדורי מרץ וארגעה לטייסי קרב אמריקנים

ושינגטון — טייסי קרב אמריקאים נוטלים לעתים כדורי מרץ וכדורי ארגעה במסגרת מילוי משימותיהם — בכך הודה משרד ההגנה האמריקאי.

"אנו רושמים לעתים לטייסים שלנו סוג אחד של כדורי מרץ ושני סוגים של כדורי ארגעה", אמר הקולונל ראסל ריימונד, אחד מראשי שירות הבריאות בחיל האויר האמריקאי. הוא הוסיף כי הדבר נעשה מזה 25 עד 30 שנה.

סינגפור — מטוס האוויר החדש של בריטניה נוחת אנכית על סיפון נושאת המטוסים הבריטית "אריק רויאל" העוגנת בנמל הסינגפורי. נושאת המטוסים המלכותית הגיעה לסיור בפיליפינים בלווי שש אוניות צי נוספות. (סייץ)

זכרון להולכים

הרה"ח רבי יעקב לובלינג ז"ל

שלושים לפטירתו

קשה מאד להתרגל למציאות הכאובה, ולהאמין שר' יענקיל לובלינג עבר לעולם שכולו טוב. מעבר למרחקים גיאוגרפיים. ימים ואוקינוסים היה שמור בלב קשר נפשי הדוק לבית לובלינג. לא רק לנו בתוך קרובי משפחה לאנשים הנפלאים האלו, גם לידידים מכ־רים ומאות משפחות שבית לוב־לינג משמש עבורם כתובת לעזר ואחיסמך להם ולמשפחותיהם.

קשורים היו בקשר בל ינתק לארץ ישראל — משפחת לובלינג הרה"ח ר' יענקיל ז"ל שעשה את שנות בחורתו הראשונים בירוד־צה שבפולין — צרש הולרתו להקריו החסידיים לצידם של בחורי גור, המשיך את לימודיו בסוס־נובצה בישיבת רדומסק בהתמדה ובהתלהבות חסידית — אך הקול הקורא עלו לארץ ישראל בקלם היטב באזניו. ביקורין של מרן ה"אמרי אמת" זצוק"ל בארץ ישראל ובעקבות כך האוירה הארצישראלית שהחלה לדבוק בחסידים ואנשי מעשה נשבה בחדרו של הבחור יעקב לובלינג העושה את לימודיו בסוסנובצה. ר' יענקל נפרד מדבוקיו אורז את חפציו ועושה את ההכנות המע־שיות לעלות ארצה — לאחר ברכתו והסכמתו של הרבי הזקן מגור. הבחור העדין והענוג עושה את דרכו לקיבוצי ההכשרה, שם עשו העולים החרדים את ההכנות הרוחניות והגשמיות לקראת הרגע המיוחל בו יוצגו כפות רגליהם על אדמת אבות. בתרצ"ו יחד עם עולים חסידיים רבים הגיע ר' יענקיל לארץ הקודש משאת נפשו לאחר מסיבת פרידה נלהבת ונר־גשת שערכו לו חבריו הידידים.

משקשר את עתידו עם ארץ ישראל, הפך בן לילה הבחור החר־סידי לחלוץ חרדי. בכל מקום שפנה התקדש ד' שמים על ידו באותם ימים קשים של יסודי קליטתה של ארץ ישראל. כולם ראו ביענקיל לובלינג שילוב נדיר של בחור ירא שמים תלמיד חכם וחר־סיד גודאי נלהב, ועם זה חלוץ חרדי המשתלב היטב בין אותם שבאו לבנות ולהבנות מארץ ישראל התורתית, שכה מעט היו בה אז.

באנית המעפילים האחרונה שעזבה את פולין בטרם עלה עליה הכורת: היתה גם מרת מרים תב־לחט"א. הדחה לחקיקתה של הא־ניה בתוך ת"א גשאר המעפילים. בארץ ולא נשלחו לארץ גזרה ע"י האנגלים — באותה שנה שנת תרצ"ט, ערב פרוץ המלחמה הנוראה.

גם מרת מרים תחי' קלטה היטב את המסר הארצישראלי בעוד מועד, טרם עלו על המוקד בני משפחתה הקרובים. כאן בארץ ישראל מצאה בית חם של קרוב ומרבה בצרופה של סבי הר"ר יצחק שאול אלברט ז"ל בגבול יפו־ת"א, בביתו של הסבא אתה הבתים בו נרקמו ונרשמו פרקי מעש וחינוך לתורה ולהעדה, שם היה ביתה ושם היה ביתו של ר' יענקיל מאז נשאו ובנו בית בי־שראל. גם ר' יענקל איבד רבים מבני משפחתו כיתר גדולם של בני פולין ז"ל. כל ימיהם היו קשורים בקשר עז לארץ ישראל ולמשפחה הגדולה הם וביתם הקרים שיזי עד לאותו יום בו. באלין ר' יענקל לצאת לצרכי ריפוי בחו"ל: עת מעד תחבל קשות בראשו ר"ל. לאחר התאוששותו ובתוקף הנסיבות השיבו משפחת לובלינג שהצטרפו לר' יענקל את שהותם שמה. הקשר עם ארץ־ היה הדוק ביותר מפעם לפעם עלו ארצה להפגש עם המשפחה והי־דידים. ובכדי להסתופף בבית גור אליו היה קשור הרה"ח ר' יענקיל בכל נימי לבו ונפשו. פעולות צדקה וחסד למען ארץ ישראל יצאו מביתם הארצישראלי.

כעבור שנים, לאחר נשואיהם של ילדיהם עם משפחות חשובות כשתורה וגדולה מתאחדים על שולחנם, העתיקו בחזרה הרה"ח ר' יענקיל וביתו את דירתם חזרה לארץ ישראל שוב פעלו בת"א וברחבי הארץ גדולו תצורות, אך כנראה שוב הוליכה אותם ההשגחה לארה"ב. חזקה עליהם געגועיהם של המשפחה שנשארה בינתיים בגולה. מני אז נרתמו הלובלינגים לסיוע ארץ ישראל. ר' יענקל ומרת מרים תחי' עשו את מלאכתם הפרטית טפלה ואת מלאכת החסד עיקר.

פעולות צדקה וחסד בקנה מידה נרחב ונדיר יצאו מביתם שבבורו־פארק, שם הקלו את יסורי גוף ונפש של ארצישראלים ר"ל שבאו למצוא מזור למכאובים חולים ואומללים מצאו בכל העת את בית לובלינג כבית בו יקבו לתמכם ולסעדם. ביום ובלילה, בקור ובחום, בבית או ברחוב, תמיד יעמדו לשרות האנשים הזקוקים ליד סועדת בגוף בממון בעידוד ותנחום — שכן מרת מרים תחי' יו"ר ארגון "בקור חולים" המ־פורסם ברוח ההתנדבות של החברים, והיא היא הרוח החיה.

היותה משפחת לובלינג מגיעה כל חג החירות מדי שנה בשנה לארץ ישראל נוסף לבקורים נוס־פים, רצו לחוש כבני חורין מהב־לות: מעולם לא נותקו מהארץ וכך תשים כל הימים. גם בפסח האחרון עשו את ההכנות אך משמי לא כשורה אירע ר' יענקיל מחלה ואושפז קיוו שיחלים וימשיך לתנות את דרך הזהב שלו ושל משפחתו היקרה אך מצבו הלך והחמיר, עד ליום בו הגיעו הב־שורה ר"ל. בהלוויות הגדולות שנערכו בארה"ב ובארה"ק בי־רושלים שם ליווהו משפחתו ידי־דיו הקרובים ומשפחות רבות שבית לובלינג הושיט להם יד סועדת ומעודדת בראשות אדמו"־רים, רבנים ראשי ישיבות שספדו להאי שופרא דבלי בארעא — יקירנו הרה"ח ר' יעקב לובלינג ז"ל. שנטמן בהר הזיתים נוכח מצבת הבית ישראל זצ"ל.

תמיד נזכור אותו כיושב בקרן זוית ומשם חובק עולמות אותו ר' יענקיל שהיה תלמיד חכם, ירא שמים ומנעים זמן, חסיד גור נלהב שהיה דבוק במרן "האמרי אמת" זצ"ל מרן ה"בית ישראל" זצ"ל ולהלחט"א במרן שליט"א מגור.

נזכור את יקירנו כאיש חסד מן השורה הראשונה שעשה יחד עם רעיתו האשה הדגולה מרבבה מרת מרים לובלינג תבלחט"א עם בנם בנותיהם וחתניהם הדגולים התנד־בים את דרכם לתפארת המשפחה יחד עם הצאצאים זרע ברך ד'. שיתן להם ד' כח הבריאות ונחוד־מים שימשיכו לנגן את המנגינה הנפלאה של חסד.

הלל אלברט

במשק ובכלכלה

נדחתה תביעת אלמנת ח"כ זייגר להכיר במות בעלה כתאונת עבודה

בית הדין לעבודה בתל אביב דחה את תביעתה של גב' זייגר אלמנתו של ח"כ יצחק זייגר שנפטר בפברואר 85 בבנין הטלויזיה, להכיר בהתקף הלב בו לקה כבתאונת עבודה, מאחר ולטענתה היה נרגש ונסער בעקבות כתבה "שבוע עם ראש הממשלה שמעון פרס" אשר שודרה בתכנית "השבוע יומן ארועים".

גב' זייגר טענה בתביעתה, לחייב את המוסד לביטוח לאומי לשלם לה דמי קיצבה חודשית, כי לאחר שידור הכתבה בטלוויזיה, התקשר בעלה המנוח לחבר ד"ר ציון עימו היה נוהג להתייעץ בנושאים משפטיים שונים. הוא היה נרגש ונסער, ושאל אותו אם ניתן לתבוע את הכותבים לדין, מאחר וראה בכתבה ששודרה תעמולת בחירות, שיש בה משום הפרת החוק.

לאחר שד"ר ציון הודיעו, כי יש מקום להגשת תביעה משפטית — מרענת התובעת — נפגשו השניים בבנין הטלויזיה והמתינו להכנס לאולם הסרטים, כדי לצפות בכתבה ששודרה. השניים שוחחו ביניהם על הכתבה, כשהמנוח מביע את כעסו על הכתבה המגמתית והביע את דעתו, כי הפעם אין לוותר בענין זה.

בעת הצעידה לאולם הסרטים, כשהוא נרגש ונסער לקראת שידור הכתבה, נפל המנוח כשהוא תופס בחזהו ולאחר מכן מת.

התובעת טענה, כי לבעלה אירעה פגיעה בעבודה שגרמה למותו וביקשה לחייב את המוסד לביטוח לאומי לשלם לה קיצבה חוד־שית.

לטענת בא כוח המוסד אין המדובר באירוע חריג ויוצא דופן.

העד ד"ר ציון העיד כי המנוח היה איש ציבור וההתרגשויות הן מנת חלקו של איש ציבור, אולם הוא אינו זוכר מקרה דומה של התרגשות כזו אצלו.

בית הדין קבע בהחלטתו, כי על פי הפסיקה, מודדים את עוצמת התרגשותו של אדם ביחס להתרגשויותיו הרגילות בעבודה, ומחומר הראיות עולה המסקנה כי התרגשות המנוח בזמן הה־מתנה בבנין הטלויזיה לא היתה התרגשות יוצאת דופן כשלעצמה, ודאי לא בהשוואה למתחים וההתרגשויות שהיו מנת חלקו בעבודתו כאיש ציבור. (עתי"ם)

גידול ביצוא תעשית ההלבשה האטה בביקושים בשוק המקומי

בתקופה ינואר־יוני 1988 גדל היצוא בתעשיה ב־15.5% מ־177 מיליון דולר במחצית הראשונה של שנת 1987 ל־204.3 מיליון דולר במחצית הראשונה של 1988.

הגב' ח"ס סגן מנהל חטיבת הטקסטיל, עור ותעשיות קלות במשרד התעשיה והמסחר ציינה כי בתקופה זו עלתה התפוקה ב־2 אחוזים ואילו מספר המועסקים קטן ב־1.8 אחוזים. כמו כן ציינה גב' ח"ס כי הצריכה הפרטית של תעשית ההלבשה קטנה בכ־10 אחוזים ואת בשעה שחל גידול במספר מפעלי ההלבשה במיוחד בתי מלאכה קטנים ובינוניים שנ־פתחו בעקבות הגאות בשנתיים האחרונות.

היא מסבירה כי את הגידול ביצוא ההלבשה יש לייחס להש־קעות גדולות שבוצעו בענף ב־3 השנים האחרונות ואשר הגיעו בעת להבשלה. בשנת 86 גדל קצב ההשקעות בתעשיה זו בכ־70 אחוזים ובשנת 87 בכ־35 אחוזים. כמו כן מבטא נתון זה של עליה את ההזמנות שנתקבלו בענף בשנת 1987 וביצוען חל כעת. עוד מציינת ח"ס כי האופנה הישראלית השכילה למצוא פלחים חשובים בשוק האופנה כגון: רשתות גדו־לות וקטלוגים.

מניתוח יצוא ענף ההלבשה לפי יעדים עולה כי לא חל שינוי בהתפלגות היצוא לפי גושים. השוק האירופאי שמר על הנתח של 70 אחוזים, והשוק האמריקאי שמר על נתח של 23 אחוזים.

לאחר שתי שנות גאות בתע־שית ההלבשה חל מפנה במחצית הראשונה של שנת 88. ואת יש לייחס למספר גורמים הן פני־מיים והן חיצוניים:

א. ההו[illegible]יות שחלו בשט־חים — תעשיית ההלבשה מו־שפעת יותר מרוב ענפי תעשיה בגלל התלות ההקרדית הגדולה יותר; צמצום אפשרות העסקת קבלני משנה; אי הגעתם הסדירה של עובדים מהשטחים למפעלים בהם הועסקו; צמצום במכירות לשוק המקומי שהיה מיועד למגזר זה ואף מעבר לגבול; קשיי גבייה במפעלים שעסקו עם סקטור זה.

ב. שחיקה גדולה ברווחיות הענף עקב הקפאת שער החליפין בו בזמן שהתשומות עלו, הן בעקבות המודד והן בעקבות שכר מינימום, שבענף זה היתה לו השפעה גדולה יחסית ליתר ענפי התעשיה.

ג. הקטנה בביקושים בשוק המקומי גם במגזר היהודי.

ד. בגלל קשיי נזילות והקטנה בביקושים נזקקו המפעלים לא־שראי מוגדל בבנקים בריבית חריגה.

הדוברת הוסיפה כי המצב בשווקי היעד במיוחד האירופאי אינו טוב ואת מהצטברות של מספר גורמים: הטיה של סחורות שבעבר יוצאו לארה"ב לשווקים הפנימיים באירופה ואת עקב חולשתו של הדולר. ארצות אירו־פה כמו הולנד וגרמניה שהיו בעבר יבואניות גדולות פיתחו תעשית אופנה משלהן. סחורות אלה לחוצות כמובן גם על השוק האי־רופאי והתחרות גדולה.

ההוצאה על תופשות ומוצרי בר קימא גדלו ב־40% ומכאן שהעודף הפנוי קטן יותר למוצרי צריכה אחרים; וזה שתי עונות הגיעו הסתיו והקיץ באיחור והו־חל מקום מאד במכירות כלליות.

ועדת חקירה לברור מגפת המעיים במחלקת הפגים בביה"ח ב"סורוקה"

וירוס מעיים תקף קשות יותר מעשרה פגים ★ מצוקה קשה במחלקה עקב צפיפות

שרת הבריאות, תמנה ועדת חקירה לבדיקת נסיבות פריצתה של מגפת מעיים במחלקת הפגים של בית החולים "סורוקה" בבאר שבע. על כך נמסר מלשכת השרה. הערכה ראשונית במשרד אומרת, שהמגיפה פרצה בשל הצפיפות במחלקת הפגים.

וירוס המעיים "נקרוזוס קולוד־ אובוזן בשבוע שעבר אצל 10 פגים בבית החולים "סורוקה" ובעקבות הגילוי, הוטסו כל התינוקות במ־חלקה ממחלות מדבקות והתינ־וקות החולים הועברו למקום מרוחק יותר מהפגיה. הוירוס עלול לגרום לנמק ולאחר זיהוי המגיפה, נערך בית החולים בהתאם, המצב נמצא בשליטה ותחת בקרה. את־מול התגלה הוירוס אצל עוד 2 פגים ואף הם הועברו לבידוד במקום החדש.

מהנהלת בית החולים נמסר, שבמחלקת הפגים מאושפזים היום 70 תינוקות, שהם פי שניים ממס־פר מקומות הקיימים לאישפוז. עוד נמסר, שהתפוסה הרגילה במחלקה היא של 170 אחוז והת־פוסה הגיעה לאחרונה לכדי 190 אחוזים. על רקע זה של מצוקת אישפוז, נמסר מהנהלת בית החו־לים, אין אפשרות לתת טיפול נאות לתינוקות ואירועים דומים של התפשטות מגיפות עלולים לחזור, במיוחד בחודשי הקיץ.

שרת הבריאות, סיירה אתמול בבאר שבע וביקרה גם במרכז הרפואי "סורוקה". במהלך פגישה עם מ"מ ראש העירייה, אריק ניסן, היא התייחסה למצב בית החולים ולמגיפה במחלקת הפגים. לדב־ריה, פריצת המגיפה ב"סורוקה" תיבדק על ידי מומחי משרד הב־ריאות, שיסיקו מסקנות, כדי שתופעה לא תישנה. לדבריה, לפני יותר משנתיים פרצה מגיפה בבית החולים "הדסה" בירושלים וגם אז הוסקו מסקנות מתוך חקירה שנערכה על ידי מומחי משרד הבריאות. היא אמרה: "ישנה בעיה של זיהומים בבתי החולים ומשרד הבריאות עושה מאמצים לטפל בבעיה זו". מלשכת שרת הבריאות נמסר, שגם במיקרה של גילוי המגיפה בפגיה של "הדסה", שבמחלקה נפגעו כשלושים פגים, הובהר שהסיבה לכך היתה צפיפות יתר במחלקה. זאת על אף שמ־חלקת הפגים של "הדסה" נחשבת לטובה ביותר במזרח התיכון.

בלשכת מ"מ ראש העיריה, אריק ניסן, התייחסה שרת הברי־אות לתופעה של סגירת מחלקות שלמות, מדי כל כמה שבועות, ב"סורוקה". לדבריה, הסיבה לכך היא העדר כח אדם שיפעיל את המחלקות. היא אמרה, שיותר ממחצית סגל בית החולים עוזב את העבודה או עובר לעבוד במשרות חלקיות, בשל שכר נמוך. שרת הבריאות הטעימה, שעל המדינה לקבוע את הגליל והנגב ליעדים לאומיים כדי למנוע עזיבתם של אותם אלה, שיש להביא אליהם כח אדם רפואי וסיעודי, כדי שיינתן שרות רפואי נאות לתושביהם. לדבריה, יגיש משרדה תוכנית לעידוד התעסוקה במקצועות הבריאות בגליל ואותה תוכנית יש להחיל גם על הנגב. השרה אמרה, שאת פתרון מצוקת כח האדם ב"סורוקה" ניתן לפתור בפתיחתו מחדש של בית הספר לאחיות מעשיות ומוסמכות ב"סורוקה" ובגיוס כח אדם ממרכז הארץ, על ידי מתן תנאי העסקה מועדפים לעובדים מהמרכז דרו־מה. (עתי"ם)

● רצועת עזה, — שני מיקרי רצח ונסיון שוד אחד היו ברצועת עזה.

הורי נער שנפגע בתאונת דרכים תובעים פיצויים בשל אובדן יכולת הלימוד שלו

הוריו של קטין שנפגע באורח קשה על ידי אוטובוס "אגד" בעת שעבר במעבר הציה סמוך לביתו ברמלה, הגישו תביעת נזיקין נגד חברת הביטוח "הסנה". הם טוענים כי בעקבות התאונה חלה ירידה חדה בכושרו וביכולתו של בנם ללמוד בבית הספר, יכולתו ללמוד מקצוע אבדה, וכן אבד כושרו להקלט בחברת ילדים.

טרם הוגש כתב הגנה.

בתביעה מציינים ההורים כי בנם היה מאושפז במשך כשבועיים, כאשר רגלו נתונה בגבס שהוסר לאחר חודשיים ואז נמצא כי רגלו התקצרה בשלושה סנטימטרים.

התובעים מציינים כי "הסנה" שביטחה את "אגד" באותה תקופה, היא הנושאת באחריות לנזקים שנגרמו לבנם ועליה לפצותו על כך.

ההורים מבקשים עוד מבית המשפט למנות מומחה שיקבע את אחוזי הנכות המגיעים לבנם בעקבות התאונה. (עתי"ם)

נכה עתר לבג"צ להצבת בנו בשרות קרוב לביתו

נכה צה"ל מירושלים עתר לבג"צ כדי שיורה לשר הבטחון ולראש הלשכה לפניות הציבור באגף כוח אדם במטכ"ל להעביר את בנו לשרות במחנה הקרוב לביתו בירושלים, כדי שהבן המשרת בתותחנים יוכל לטפל בו.

העותר הוא בעל 80 אחוזי נכות, לאחר שנפגע בפעילות מבצעית לפני 14 שנה. בנו הגדול משרת ביחידת תותחנים ברמת הגולן. כבר לפני 10 חודשים פנה האב לגורמים שונים בצה"ל, כדי שיעבירו את בנו לשרות קרוב לבית, על מנת שיוכל לסייע לו בפעולות יומיומיות שבהן הוא מתקשה עקב נכותו. בעקבות הפניה, ביקרו בבית המשפחה קצינות תנאי שרות ואחרי חצי שנה של בדיקות החליטו שלטונות צה"ל שלא לקבל את בקשתו של האב — הוא טוען. הוא עירער על הפניית בקשתו אך שוב נידחה.

"בקשותי נענות בשלילה משיקולים זרים ובלתי עניניים" אומר העותר בעתירה. הוא טוען כי הוא זקוק לעזרתו השוטפת של בנו בטיפולים שהוא מקבל ובסי־דורים שונים.

העתירה הועברה לשופט התורן גבריאל בך וטרם התקבלה לגביה החלטה. (עתי"ם)

נילכדו דורסי ילדה שנמלטו וביטחו עצמם

שני עבריינים המוכרים למש־טרה נעצרו אתמול לאחר שפגעו בילדה בת 9 ברכבם, ברחו מהמ־קום, ורק לאחר מכן השיגו תעודת ביטוח עבור הרכב בו נסעו, כך שהם נאשמים גם בנסיעה ללא תעודת ביטוח.

ניידות סיור ממשמרת החו־ליות שהיתה בתצפית באיזור קרית עקרון הבחינה בשני העבריינים המגיעים למקום ברכבם. כאשר השוטרים ביקשו לבדוק אותם ואת רכבם פתחו אלה במנוסה והרכב פגע בילדה בת 9 שנפצעה פצעים בינוניים ופונתה לביה"ח "קפלן" ונעלמו מהמקום.

השוטרים דיווחו על המקרה אך נשארו במקום וכעבור פחות משעה הבחינו באותו כלי הרכב החוזר לקרית עקרון. כאשר עצרו את השניים ובדקו את ניירות המ־כונית ואת זהותם של הנהגים מצאו בידם תעודת ביטוח שנ־חתמה כמחצית השעה לאחר שאירעה התאונה. מסתבר שהש־ניים הגיעו מייד אחרי תאונת ה"פגע וברח" למשרדו של סוכן ביטוח ברחובות, לקחו ממנו תעודת ביטוח שילמו את הפרמיות בבנק המזרחי בעיר, אך כל זה כבר לאחר שעברו את העבירה. (עתי"ם)

● פרנקפורט — מחומד עלי חמאדי, החשוד בחטיפת מטוס אמריקני ורצח נוסע, היה קשור עם קבוצה מחתרתית של שיעים, שביצעה סידרה של פיצוצים בצרפת ב־1986 — על כך נשמעו עדויות בבית המשפט.

גארטלפן
בכל הגדלים
אצל
"מסורת"
ב"ב רח' ר' עקיבא 124 פ. רש"י

מרפאת כולל אמריקה
דופאום בלליום
ומקצועיום
[illegible]

השבוע מבצעים מיוחדים!!!
[illegible]
"בת מלך"
סוקולוב 4 ב"ב
פתוח 8—5.30
7.00—10.30

אגרת לבן ישיבה
לפני שאתה חוזר לישיבה
הצטייד בציציות מהודרות
דמוי חליס
חליס אמיתי בכל השיעורים
מצמר ודיאולן
כל סוגי הכיפות
אצל "מסורת"
בני ברק
ר' עקיבא 124
פ. רש"י

כובעי בורסילנו
ואחרים
מהיבואן לצרכן
כל הדגמים שרות אדיב ביותר
"פסח"
תל אביב נחלת בנימין 48
טל: 660459 פתוח עד 2 בצהרים
בני ברק רח' ירושלים 33
טל. 704961 פתוח מ־5.30 אחה"צ
ביום ו' ס"ו 11

הודעה חשובה
מוכנים לקבל קשישים
או ילדים לטיפול
בבית חם ומסור
ובמריב מוכנים להשכיר חדר
לאנשים בודדים ובדומה
עם אספקת אש"ל מלא
וכל הצרכים
04־443164

מאמי - פנסי
רח' רבי עקיבא 137 בני ברק
טל. 03־5793807
לשבוע בלבד
חיסול המלאי במחירים מיוחדים
אפשרות ל־3 תשלומים
מחיר לדוגמא:
שמלות הריון ב־80. ש"ח בלבד
להתראות

לא צריך הוכחות!!!
כולם כבר יודעים כולם כבר מודים הקודם הטוב ביותר לציבור המלילים
"סיון מחשבים"
בני ברק
הרשמה
בית המחשב
רש"י 3 בני ברק 03־790712
המרכז המקצועי האמין ביותר לשיווק מחשבי P.C.
התוכנות ל־ P.C.

פאה איכותית
משיער טבעי איטלקי
אצל "מרים פבר" תמצאי
רח' בן זכאי 14, בני ברק טל. 5709098

שמלות כלה
מפוארות חדשות
כולל אביזרים
במבצע מיוחד
מ־150־300 ש"ח
טל: 03־703546

מכירה
מכירה מיוחדת
דגמים בלעדיים אקסקלוסיביים
של שמלות נשים ונערות
חליפות ובגדי הריון
פינת מציאות מיוחדת
המכירה תערך אי"ה בימים
ג'ד'ה' בשעות 7-10
ברח' עלי הכהן 28
(גוש 80) ירושלים

בית אבות
"תפארת המשפחה"
פנסיון הורים מפואר
בהשגחה רפואית
מתקבלים
עצמאיים תשושים ומחלימים
במחירים נוחים
טל: 03־5792122, 03־5792123

אופנה מיוחדת
לאשה המיוחדת
VOGUE ווג
בן סירא 3 י־ם
02־244539
(בחצר קופ"ח מאוחדת)

אלי
ביתן הצילום
רח' עקיבא 102 ב"ב 03־5700105
השכרת
ציוד וידאו
לצפיה בבית
צלום והסרטת וידאו
בשמחות ובאירועים

כדאי לבקר!
אופנה
צעירה
בקו
צעיר

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתים־עשרה

הודעה בדבר מועמדים לכנסת השתים־עשרה

מובא בזה לידיעת הציבור, נוסח חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 10) בעניין מועמדים לכנסת:

סעיף 6(ב) לחוק יסוד: הכנסת קובע:

"היה אזרח ישראלי גם אזרח של מדינה אחרת, ודיני אותה מדינה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יהיה מועמד לכנסת אלא לאחר שעשה, עד להגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו ולהנחת דעתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, את כל הדרוש מצידו לשם שחרורו ממנה; לעניין זה יראו אדם כאזרח של מדינה אחרת רק אם היה לו, בזמן מן הזמנים, דרכון של אותה מדינה [illegible] אזרח של אותה מדינה".

הודעות

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
[illegible]
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר מ/634"
[illegible]

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
[illegible]

עירית צפולה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
[illegible]

עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
[illegible]

עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
[illegible]

תיק משנה לתכנון ולבניה — חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
[illegible]

פקודת החברות נוסח חדש
הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
(לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות [נוסח חדש] התשמ"ג — 1983)
של
גשש (ג.א.) בע"מ
[illegible]

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ 3 ע"י בהרי"ן 85,000, 3 חדשה 95,000 "זהיר" (02)384258

★ 3 חדרים ק.ב., מרפסת סוכה, מחסן + תוספות, ברמות ג' החר־דית (02)868570

★ לרציניים! באותסדורף 3 חד־רים + פ"א, גינה + דוד"ש ק"ק (02)386192 115,000

★ 3 + רשיון בניה בשיכון שמואל הנביא ק"ב $62,000. ★ ברח' זכרון יעקב 3 חדרים ק"ד $65,000. ★ בסולם יעקב 3 חדרים ק"ג $68,000, "ימן" (02)272433, (02)286355

בדמי מפתח

★ בהזדמנות דירה 2½ חדרים + צדדים טובים + דוד"ש באזור גאולה, (02)825707

להשכרה

★ בבית וגן 4 מרווחות ק"ג + טלפון + דוד"ש לתקופה ממוש־כת, מיידי $450. (02)423219

★ בגאולה 3 מרווחת, חדשה + הסקה, ל־10 חודשים $460 לחו־דש ק"ב (02)283615

★ לזוג במקור ברוך לאלול 3 אורידית מסודרת ומשופצת ק"ב + טלפון, (02)247611

★ מחסן עם גישה לרכב בגוש 80 טל: (02)826479

★ פצצה בעיר!! לבעל הדירה, מסור דירתך להשכרה דרכנו ללא דמי תווך ובנוסף תקבל שי יקר "חן נכסים" (02)385331

★ בנוה־צבי, 3, מהודרת, מר"ח אלול — אחרי החגים, או לחגים, (02)282845

ביקוש דירות

★ באותסדורף דרושה דירה מרוהטת בשכירות לשנה (02)411083, (02)529244

בני ברק

למכירה

★ ביואל 3 + מרפסות סגורות, ממופחות במיוחד + מזגן, ק"ב. "תיווך מהודר" (03)703755

★ 2½ + הול גדול, במרכז (שקט) דרום מזרח מערב, ק"ג, תקרת בטון + גג רעפים, מיידית! (03)5791977 (03)5700207

להשכרה

★ 3 חדרים ברמת אהרון ק"ג + טלפון לזוג צעיר (03)785724

ביקוש דירות

★ מעוניינים לשכור דירה בסבי־בות וידניץ, קומה נמוכה, לתקופת החגים, טל: (03)769302

חנויות

★ להשכרה חנות גדולה + מזג־נים וציוד בחזון איש 9 100 מ"ר (03)793801, (03)5708082

★ חנות להשכרה 35 מ"ר בהרב קוק 27 בני ברק מיידית, (03)785763, (03)5793482

קייט

★ בטבריא דירת 4 חדרים באזור חרדי מרוהטת, נוף לכנרת (06)794912

★ לתיירים בשמואל הנביא דירת 3 חדרים, ממופחת מהיום לשבוע ויותר. (02)826201

★ דירת 3, מרוהטת קומפלט, במעלות דפנה, מיום חמישי כ"ח אב (03)386340

עבודה

★ איש מכירות נמרץ בעל רכב מעניין בהצעות עבודה (03)773630

★ דרושות תופרות מומחיות לתיקוני בגדים בחנות, תנאים מצוינים לבעלות נסיון טלפון: (02)868799, (02)538417

★ דרוש עובד חרוץ ונאמן לייד מזרח התיכון לפנות במקום רח' חזו"א 2

★ דרושות עובדות חרוצות לת־פירה במקום חרדי, עבודה זמנית / קבועה, (02)822161

מטפלות

★ בסייד, דרושה מטפלת אחר־אית ומסורה לתינוקת טלפון: (02)384861

תשמישי קדושה

★ דרוש ספר תורה חדש כתב האר"י $15,000 ב־10 תשלומים (03)774488

מכירות

★ "מאמא־בלר" ביחיד לבגדי הריון מכירה לחנויות ויחידים 16.00 — 9.00 חוץ מיום שישי הרצל 78 ח"א, (03)837969

★ בהזדמנות! ארון 5×5 כפרי סנדוויץ 2 מיטות + שידה 2,000 ש"ח (03)785985

★ לכלות! מגבות וסטים — בלי־מיטה 6 חלקים תוצ"ח, (02)525185

מכוניות

★ חדש בבני־ברק נפתח משרד להזמנות כל דגמי שברולט חדשות פרטיות ומסחריות ולהובלת נוס־עים, תנאים מיוחדים + אשראי למוסדות ומשפחות ברוכות ילדים, (03)788845

★ מכונית נכה הלוז 84 DL 240 בחודשה 22,000 ק"מ אוטומטית + הגה כח 798177 אחה"צ

אבידות

★ נמצאו משקפי ילד ממגרת זהב בחוף שרתון! (03)744191

נקיון

★ נקיון יסודי + פוליש בדירות + קרימפל + נקוי שטיחים באוד־ריות (03)310030

נשואין

בלשכת הרבנות מבשרת ירושלים

עמוס בן יצחק הזנה חוק ישראל מבשרת ציון — חד בת ניסים אבוה הזוקה ישראל מבשרת ציון.

יורם בן מאיר סימון חוק ישראל מבשרת ציון — דליה בת יוסף חן הזוקה ישראל מבשרת ציון.

גליקמן יוסף סטמן בן שבתאי חוק ישראל מבשרת ציון שירה בת חיים הס הזוקה ישראל מבשרת ציון.

דלתות פלדה

★ דלת פלדה מובחרת קנים ב־870 שקל בתשלומים נוחים, שיווק בכל הארץ, (03)799208, (03)5700185

הסעות

★ הסעות תלמידים ואברכים ומחוץ לעיר ברכב חדש, תנאים נוחים! (02)827579

רפואה

★ רופא־אח־חובש־תרופות, 24 שעות ביממה. (02)285950

תכשיטים

★ פנינים באיכות מעולה ומבריקה ניתן להשיג במבחר עשיר ובמחירים מפתיעים! ב"פניני הרר" בשעות אחה"צ 9—4 במלאכי 34 טל: (02)273713

שונות

★ תמונות "בית יוסף" מהדורת למכירה (02)381467 רפאלי— אלעזר המכבי 10

ה־SALE של ב"ב
כל מי שחיכה למחיר סוף עונה — שיבוא ויווכח!!
חיסול כל בגדי הקיץ במחירים זולים במיוחד!
בגדי תינוקות, נשים ונערות.
המכירה מתקיימת היום
יום ג' בלבד! בין השעות 10.30—8.30
רח' הגולן 12 ב"ב

[illegible] ★ טרנזיסטורים ★ מעמדים לקלטות ★ קלטות ריקות ★ קלטות מוקלטות במבחר הגדול ביותר
[illegible]
"קניון רפאלי"
קניון שלם בחנות אחת
רח' ר' עקיבא 115 ב"ב

שערים יציגים במטבע חוץ

יחידות המטבע	השער בשקלים
סל	1.7186
דולר ארה"ב	1.6468
ליש"ט	2.7852
מר"ג	0.8666
פר"צ	0.2570
ין יפני (100)	1.2296
פל"ה	0.7672

לוח היום

בס"ד יום ג' פ' ראה
כ"ו אב תשמ"ח

הדף היומי בבלי: זבחים ה'
ירושלמי: הוריות י"ט
(סיום סדר נזיקין בתלמוד ירושלמי)
משנה יומית: שבת כ', ע"ב
הלכה יומית: או"ח תקל"ט, ג־ה

סוף זמן
קריאת שמע 8.30
תפילת השחר 9.53
שקיעת החמה 7.32
מחר
עלות השחר 4.16
נץ החמה 5.56

קול הדף

לשמיעת השעור בדף היומי עברית 02־241112, 02־243121, אידיש 04־672111, אנגלית 02־223341, 04־672008. השיעור מתחיל בכל שעה עגולה.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: הר נוף, רח' שאולזון 31.
תל־אביב: בריאות, רח' המלך ג'ורג' 28. בת ים: רח' בזל 25.
הקריות: הרמן, רח' [illegible], ק. מוצקין.
פתח־תקוה: קופ"ח הכללית, רח' חיים עוזר.
נתניה: המגן, שד' ויצמן 13.
בת־ים: גד, רח' הנביאים 3.
חולון: בן גוריון, רח' לבראר 15, חולון.
אשדוד: בית מרקחת עממי.
שעות הפתיחה של בתי המרקחת התורניים בדרך כלל עד 10 בלילה.

תחבורה ב"ב — בילינסון

ימים א'־ה': 9.00, 11.00, 15.00, 17.00, 19.00.
ימי ו' וערבי חגים: 9.00, 11.00, 15.00.
מוצ"ש: שלושה רבעי שעה לאחר צאת השבת.
חזרה שעה לאחר היציאה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: שערי צדק: כירורגית, אורטופדיה, ילדים, עיניים. ביקור חולים: פנימית, נשים, א.א.ג. כל שאר המחלקות בהדסה עין כרם. תושבי השכונות: רמות, רמת אשכול, גבעה צרפתית, נוה יעקב, הרובע היהודי, [illegible] — רשאים לפנות בכל יום שהוא ל"הדסה" הר הצופים.

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: ההסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר' י"ל לוין ז"ל
איזור התעשיה מקור ברוך
רח' יהודה המכבי 5
טל' 539255־8 * ת.ד. 1306
פקסימיליה: 02־539108
דפוס "הדי" בע"מ
הדפסה: ג'רוסלם פוסט
סניף ת"א: אלנבי 132, ת.ד. 1307
טל' 624353, ברוב: טל' 614950
סניף בני־ברק: ר' עקיבא 147
טל' 5792490
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
סוכנות בארצות הברית:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230
U.S.A.

مكان الأصل

הסכם השכר יחתם בימים הקרובים

שבוע העבודה יהיה בן 42.5 שעות

מאת כתבנו הכלכלי

במגעים על הסכמי השכר החדשים, שנערך אתמול בין שר האוצר ומזכיר ההסתדרות הושג אתמול הסכמה על העקרונות הבסיסיים השנויים במחלוקת ונראה שההסכם יחתם בסוף השבוע.

להלן ההסכמה שעליה הושג בין האוצר וההסתדרות:

★ תוספת — העובדים יקבלו תוספת שכר של 5 אחוז, למפרע מיוני 1988, ובשנה הבאה יקבלו העובדים תוספת שכר של 6 אחוזים.

★ שבוע עבודה מקוצר — יופעל במשק יכלול 41.5 שעות שבועיות כפי דרישת ההסתדרות.

★ חברות ממשלתיות — ההסכם יחול על החברות הממשלתיות העסקיות, למעט החברות שמצבן העסקי אינו מאפשר זאת.

★ הסעיפים הסופיים של ההסכם, יוכחו בימים הקרובים על ידי הוועדים המשפטיים של שני הצדדים מתוך מגמה לחתום על ההסכם עד סוף השבוע.

עתה פתוחה הדרך למו"מ על הסכם תוספת היוקר שפג לא מכבר. מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול כי מבחינת ההסתדרות ההסכם תקף כל עוד אין הסכם אחר. הוא הזהיר את המעסיקים לבל יעשו שלא ישלמו תוספת יוקר כאשר יגיע מועד התשלום.

שר האוצר משה נסים אמר כי יש להכניס שינויים בהוראות בהסכם כשום שהוא מגביר את האינפלציה. הוא הוסיף, כי אין בכוונת משרדו לחזור למדיניות הפיתוחים הכללית לכבות מהרש את האינפלציה.

מטען חבלה התפוצץ באזור התעשיה בפתח תקוה

לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק

מטען חבלה התפוצץ אתמול בבוקר, ברחוב דוד מרקוס באזור התעשיה סגולה בפתח תקוה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

חבלני משטרת פ"ת התעקרו למקום ופתחו בסריקות מחשש למטעני חבלה נוספים, אולם לא גילו דבר. המשטרה הוסדה, כי הרקע לפיצוץ חבלני. עשרות פועלים ערבים ששהו באזור, נעצרו מיד לחקירה ושוחררו לאחר מכן.

● קואופרטיב "אגד", ירכוש 20 אוטובוסים בני שתי קומות.

החינוך העצמאי

(המשך מעמוד ראשון)

מסר לחברי ההנהלה על שיחותיו בימים אלה עם העומדים בראש חבר הנאמנים של החנה"ע באר"ב, בהם העמידם על חומרת המצב המאיים חלילה להרוס את כל ה"יש" החינוכי האדיר והמפואר, באם לא תוחש לאלתר הסיוע והעזרה המשמעותית שתאפשר את פתיחתו התקינה והסדירה של שנת הלימודים בכל רחבי המדינה. הוא העלה הצעות פעולה בעשייה במהרה להזעיק את דעת הקהל על חומרת המצב ועל הדרכים לפתרונו.

הרב אברהם יוסף ליזרזון מנכ"ל המנכ"ל, קרא להקים מטה פעולה מטובי הכוחות בתחנונו, כאשר בראש סדר עדיפויותיו יעמוד ארגון כנס הצלה עולמי בהשתתפות נציגים ועסקנים חרדיים מכל רחבי ארה"ב ואירופה. אשר יעלו מיד ארצה להיוועץ יחד עם גדולי הדור ויטכסו עצות כיצד לחלץ את החינוך העצמאי ממצוקתו הקשה.

הרב מרדכי מתמג מנכ"ל ארגון כוורי אגו"י מסר למשתתפים כי מנהלי בתי הספר מתנגדים בצורה נחרצת להמשך הקיצוצים הבלתי נסבלים והציע לגשת מיד להקמת מטה חירום לפעילות תוך שיתוף ציבור המנהלים המוכנים להטות שכם.

הרב אהרן שטיינר מנהל המזכירות הפדגוגית, הציע לפתוח במסע הסברה אדיר ומקיף בארץ ובחו"ל, כדי להחדיר בציבור את חומרת המצב, קיימת הרגשה כי הרחוב החרדי כלל אינו מודע לסכנה הרצינית הרובצת על החנה"ע וחייבים לשתפו בטרם יהא מאוחר.

בתום הישיבה הציע מרן הגר"א"מ שך שליט"א להתקשר טלפונית עם ראש ישיבת טלז באר"ה"ב הגאון רבי מרדכי גיפטר שליט"א ולהתייעץ עמו בדבר בואה הקרוב של משלחת נדיבים מאמריקה לכנס חירום בארץ ישראל, אשר ידון בדרכים ובצעדים הנדרשים לחיזוקו וביסוסו של החינוך העצמאי, ראש הישיבה שליט"א שוחח עמו קצרות ולאחר מכן מסר לו הרב שלמה לורנץ דיווח מלא על ישיבת ההנהלה וההחלטה שנתקבלה בסיומה, על דעת גדולי התורה, להזעיק ארצה אילי הון ידועים מהתפוצות להתייעצות חרום, וביקשו להפעיל את השפעתו להצלחת הפעולה החיונית.

בישיבת החירום השתתפו גם, הרב הלל ליברמן, המזכ"ל הרב אלכסנדר מילה, הרב מאיר לוריא מנהל המחלקה לארגון ותקן, הרב שרגא רוזנברג מנהל המחלקה לרווחה, הרה"ר יעקב קיל נציג חבר הנאמנים באה"ב, הרה"ר רב אטינגר חשב החה"ע והרה"ר אברהם וילהלם.

הסכם לחידוש העבודה מחר ב"כיתן" בית שאן

הסכם המסדיר את גובה הפיצויים שישולמו ל־150 המפוטרים, עובדי המפעל הנרבבות "כיתן" — בית־שאן נחתם בין הנהלת כיתן לבין נציגות העובדים, בתום ישיבה בהתיגות שר־טיפה אתמול בבוקר.

ההסכם מבטיח את חידוש העבודה במפעל בבית־שאן מחר בבוקר. 150 המפוטרים יקבלו פיצויים גבוהים מאלה שההנהלה התכוונה לשלם, מוסר מזכיר הפועלים, פיני קבלו. סרב למסור פרטים מדוייקים על הסכם הפיצויים, אך ציין, שעתה יקבלו המפוטרים פיצויים, על פי ארבעה ופי חמישה מהמכורצה שישלמו להם על חשבון הפיצויים בסוף השבוע שעבר. בפרצות אלה שרות זעם רב וגרמו לשתי הפגנות מלוות בהבערת צמיגים ובהפרות סדר. האחת — בבית־שאן, והשניה — ביום ראשון בהוד־יוסף, מול משרדי הנהלת "כיתן" בתל־אביב.

עוד נאמר בהסכם, שכ־14 מקרים קשים במיוחד, ביניהם נכים בתאונות עבודה שמבין המפוטרים, יוחלפו ובמקומם יפוטרו עובדים אחרים, צעירים יותר ובעלי וותק קטן יותר מאלה שהוצאו מהרשימה.

מזכיר מ. הפועלים מסר עוד, שהנהלת כיתן הודיעה לו, על כוונתה לממש בהקדם תוכניות השקעה שיש לה לגבי המפעל בבית־שאן, דבר שיאפשר קליטת עובדים חדשים בעתיד הלא רחוק. (עתי"ם)

עיצומים בשדה התעופה לוד

כמחאה על "מינוי פוליטי" ע"י הנהלת רשות התעופה

מאת כתבנו בנמל אתמול מעיצומים שפרצו בשעה 2.30 אחה"צ בנמל לוד, בשעובדי רשות נמלי התעופה בקשר לבנב אפיקות הסברה, כדי לדון, האם לציית לצווים של בית משפט לעבודה המחייבים אותם לקיים עבודה תקינה משבתה.

הסיכסוך פרץ, על רקע מינוי של ראש אגף חבנון לעבדת חרום בנמל, אבי בן זאב, על ידי הנהלת רשות נמלי התעופה, צעד שהתפרש על ידי ועד העובדים כ"מינוי פוליטי" ואין הם מוכנים להשלים אתו.

מיד עם קבלת הידיעה שהעובדים עומדים לנקוט בצעדים, הוכנו הצווים על ידי הנהלת הרשות ואלה נמסרו לעובדים. אך דבר זה לא מנע מכך מנוסעים של שלוש טיסות עמוסות שהגיעו אחרי השעה 2, להתקע בתוך המטוס, בחום הכבד, בלי יכולת לרדת. רק כעבור שעה הסכימו העובדים "לשחרר" את הנוסעים, הביאו את הסולמות ואפשרו להם לרדת, לעבור את ביקורת הדרכונים ולצאת את הנמל בלי מזוודותיהם, שנשארו במטוסים.

טיסות שהגיעו לאחר מכן נחתו בשלום, הנוסעים אמנם ירדו מיד, אך גם אלה נאלצו לצאת מהנמל בלי מזוודותיהם.

העיצומים לא פגעו בטיסות, שעמדו להמריא אמש אחרי השעה 6.30, השעה בה התחדשה העבודה הסדירה על פי הבטחת העובדים.

כתב עתי"ם מוסר, כי לאלה מהנוסעים שלא יכלו לשוב לשדה התעופה לקבל את מזוודותיהם, הבטיחו חברות התעופה לדאוג לספק להם אותן לבתיהם.

מהנהלת רשות נמלי התעופה נמסר בתגובה על צעדי הוועד, כי אבי בן־זאב הועסק עד כה על פי חוזה מיוחד, וכי לפי הסכמי העבודה לא חייבת ההנהלה לקבל את הסכמת הוועד כדי להעסיק אנשים על בסיס כזה. (עתי"ם)

דליקה בהר עמשא בדרום הר חברון

2 חיילים שהפעילו פצצות תאורה ידניות גרמו לשריפה

משרות הגנים של צבודה מבבית מלון ביום א' בלילה, כאש ביער הר עמשא שבדרום הרי חברון.

את האש ביער עמשא, גילה באקראי נער מערד, כשהבחין בלהבות, נטל משקפת וזיהה את מקום הדליקה.

לאחר עבודה מאומצת של אנשי רשות שמורות הטבע, הקק"ל, חברי קיבוץ הר עמשא ובדואים מהאזור שנחלצו להתגייס לפעולות הכיבוי, כובתה דליקת היער.

כתב עתי"ם מוסר, כי 2 חיילים חשודים בהצתת היער ליד קיבוץ הר עמשא, בדרום הרי חברון. השניים הם חיילים מקיבוץ הר עמשא והוכחד שהם הפעילו פצצות תאורה ידניות, לשם שעשוע. הפצצות גרמו לדליקת היער.

נגד שני החיילים נפתחו תיקים פליליים על ידי פקחי רשות שמורות הטבע תמסר, שהטיפול בחיילים גם יועבר לידי המשטרה הצבאית. (עתי"ם)

מרת ברכה איזן ע"ה

שלשום נפטרה בירושלים מרת ברכה איזן ע"ה, שנודעה במעשי צדקה וחסד שלה והקימה בית יהודי לתפארת.

המנוחה נולדה בגליציה לאביה הרה"ח ר' משה פלגמן ז"ל, מחשובי חסידי סטרעטין ועלתה ארצה מוינה ערב פרוץ מלחמת העולם השניה. בעלה היה הרה"ח יחזקאל שרגא איזן ז"ל, בעיר חרדי מוקיר תורה ורבנן, שנפטר לפני מספר שנים.

השאירה אחריה את בניה, ר' שלמה איזן, מחשובי עסקני צא"י בב"ב, בנה הרב צבי, שתי בנות ונכדים ההולכים כולם בדרך התורה והיהדות.

היום במלאת 8 חדשים להתקוממות בשטחים:

שביתה כללית ביהודה ושומרון

פועלים מהרצועה נשארו בישראל בכדי לעבד ביום השביתה

עשרות אלפים מתושבי רצועת עזה יצאו אתמול בבוקר לישראל, לאחר לילה שקט שעבר על האזור. הערכת גורמי בטחון באזור היא, שרבים מהיוצאים לא ישובו לבתיהם בסוף יום העבודה, כדי שיוכלו לעבוד גם ביום השביתה הכללית שתקרה להתקיים היום.

אתמול, משעות הבוקר המוקדמות, התנהלו טורים ארוכים של כלי רכב, שהסיעו פועלים, לעבר היציאה מרצועת עזה לכיוון ישראל. טורי המכוניות נעו לרוחב כל הכביש ולא אפשרו כמעט תנועה מכיוון ישראל לעבר הרצועה. את היציאה הגדולה של עובדים לישראל מסבירים גורמי בטחון באזור בכך, שרבים מבין תושבי האזור מבקשים להישאר גם היום בישראל. זאת, כדי שיהיה אפשר להם לעבוד היום, שהוא הוכרז ליום שביתה כללית, במלאת 8 חודשים לתחילת ההתקוממות בשטחים. השביתה הוכרזה בכרוז מספר 23 של "ההנהגה המשותפת של ההתקוממות בשטחים".

במשך הלילה לא נרשמו הפרות סדר ברצועת עזה ולקראת בוקר נפתח האזור לתנועה. רק במחנה הפליטים אל בוריג' עדיין מתקיים עוצר. (עתי"ם)

בהמש"פ הורה להחזיר לעבודה חלק מעובדי אליאנס

בית המשפט המחוזי בתל־אביב נעתר אתמול בצהריים לבקשת עו"ד עזרם בלום בשם הכונס הרשמי המפרק הזמני של "אליאנס" להחזיר מחופשתם לעבודה, חלק מעובדי מחלקת המחקר והפיתוח של המפעל.

המדובר בב־6־8 עובדים שעסקו בפיתוח ובמחקר של שיטות ייצור ובעקבות יציאתם לחופשה ללא תשלום, הופסק הפיתוח של פרוייקטים שונים ובכך לטענת עו"ד בלום נגרם נזק רב להישגי הפיתוח של המפעל.

● משאית הוצתה ביום ב' במושב ניר עקיבא בנגב וסיסמאות אש"ף באנגלית צויירו במושב. במשטרה מעריכים שהמעשים בוצעו על רקע לאומני.

נדחתה בקשת אם להורות על "המתת חסד" לבתה

בית המשפט המחוזי בתל־אביב דחה אתמול על הסף את עתירתה של מלילה שפר מקיבוץ מרום הגלב, אימה של התינוקת יעל שפר בת השנתיים ושמונה חודשים החולה במחלת המיי־קס, ואשר תבעה שלא לחבר את בתה למכשירי החייאה מלאכותיים.

בהחלטתו למחוק את הבקשה ולא לדון בה כלל קבע השופט אליהו מצא: "העיון בטענות הפרקליטים המלומדים הביאני לכל מסקנה, כי הבקשה שלפני איננה מגלה עילה ראויה לבירור. לפיכך, הנני מוחק את הבקשה מבלי לדון בה לגופה".

פרקליטה של מלילה שפר, עו"ד יצחק חושן הבין מבעוד מועד את הודעת הצעצור על החלטת השופט מצא, ומיד עם סיום הדיון הודיע, כי הם יפנו לבית המשפט העליון כדי להגיש את הודעת הערעור. (עתי"ם)

צלבי קרס בתל אביב

מספר צלבי קרס שצוירו על קירות בתים ומדרכות, נתגלו ביממה האחרונה בתל אביב.

מרכז מוסדות החינוך דחסידי גור בני ברק

כוס תנחומים

מעומקא דליבא משגרים אנו בזה למע"כ מכובדינו הדגול רב הפעלים לתורה וליהדות ראש וראשון לכל דבר שבקדושה לחבר הנהלת מוסדותנו הק'

הרה"ג ר' **נחום קרנביסר** הי"ו

ולכל המשפחה הכבודה שיחיו

עם פטירת אביהם היקר אהב תורה ולומדיה

הרה"ח ר' **ישראל משה** ז"ל

מזקני חשובי חסידי גור

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

הנהלת המוסדות

כוס תנחומין

למודנו הדגול והנעלה מנהל קרית ישיבת חידושי הרי"ם מקים עולה של תורה במסי"נ איש חי ורב פעלים

הרה"ג ר' **נחום קרנבייסר** שליט"א

וכל המשפחה החשובה

עם פטירת עטרת ראשם אהב תורה ומוקיר רבנן

הרה"ח ר' **ישראל משה קרנבייסר** ז"ל

מזקני חשובי חסידי גור

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

תלמידיו ומעריציו

כוס תנחומים

להאי גברא רבא ויקירא המחנך הדגול מרביץ תורה לעדרים

הרה"ח מוהר"ר הרב **יעקב מאיר שטייג** שליט"א

משגיח רוחני דישי"ק "מקור ברוך" דחסידי סרט וויזניץ ב"ב

בהלקח ממנו אביו היקר

הרה"ח ר' **עזריאל** ע"ה

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

תלמידיו רמ"י הישיבה ההנהלה

כוס תנחומים

לחברתנו הנכבדה

המחנכת הדגולה המורה

ברכה ברזובסקי תחי'

ולכל המשפחה הכבודה הי"ו

לפטירת נזר משפחתם, היקר באדם,

הרה"ח **מרדכי שלמה וינברג** זצ"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד ובהמשך פעלכם החינוכית תנוחמו

המנהלת המורות המזכירות

בסמינר חסידי — "בית יעקב" בני ברק

מרכז החינוך העצמאי ירושלים

המחלקה להשתלמות הפיקוח

לכל המורות בירושלים והדרום

שנרשמו להשתלמות

שתתקיים בתאריכים

ב' ג' ד' אלול תשמ"ח (8־17, 16, 15)

הננו להודיעכם שההשתלמות תתקים בע"ה בסמינר בית יעקב ברח' ברנדייס ירושלים

· הפתיחה ביום שני ב' אלול בשעה 8.30 בבוקר

נא לדייק!

תכנית ההשתלמות תחולק במקום

מוסדות פיטסבורג

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מז"ט לבבית

שלוחה לידידנו הדגול פאר היחס בנשי"ק איש חי ורב פעלים לתורה וחסד המסור בלונ"ח למוסדותינו הק'

הרה"ח ר' **דוד מנשה רובין** הי"ו

ולאביו הדגול והנכבד

כ"ק **האדמו"ר מסאסוב - לונדון** שליט"א

ולכל משפחתם הכבודה לרגל שמחת

הולדת הנכד-הנין במז"ט

בן להר"ר לייביש הי"ו

יהי"ר שירוו מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה לתפארת המשפחות הכבודות

בית ספר בית יעקב גור

רח' בן זומא 15 בני ברק

מלא חפניים איחולים וברכות

ברכת מזל טוב חמה למנהלת הכבודה המסורה ללא ליאות לחינוך בנות ישראל במסירות נאמנה

גב' **יהודית ליכטנשטיין** הי"ו

ומשפחתה הכבודה

לאירוסי הבן היקר המופלג בתוריי"ש

והמצויין מבחירי ישיבת חידושי הרי"ם

יהי"ר שתזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח היקרים שפע נחת ואושר תורה וגדולה יתאחדו על שלחנם לתפארת המשפחה הרוממה

כברכת וכעתירת המזכירות

מכון חרדי לבנות

ללימודי אורגן בשיטת ימהה YAMAHA

שע"י נבל וכנור

רח' יחזקאל 8 טל. 283880 ירושלים

נמשכת ההרשמה לשנת תשמ"ט למתחילות ולמתקדמות

מכון חרדי לבנות ללימודי אורגן בשיטת ימהה מציע לך שעורים ברמה מקצועית מעולה, באוירה חרדית במחירים נוחים ותנאי לרשמות מאוחרת משפחתית

★ מורות מוסמכות ומנוסות שהוכשרו להוראה בשיטת ימהה.

★ נגינה על אורגני ימהה דיגיטליים מהחדישים והמשוכללים ביותר.

★ להתלמדות שאין ברשותן אורגן הדר אמונים — ללא תשלום.

★ מבחנים ותעודות מוכרים ומקצועיים.

★ הכשרה מיוחדת להוראה לבוגרות המכון

המכון פתוח בימים א—ה משעה 2.00 בצהריים עד 5.00 בערב

— בואו והרשמו! —

מהיר ירושלים

מא"ש 83 282281 285103-4 פתוח רצוף עד 9.00 בלילה

היום מחר ובער"ח נסיעות באוטובוסים ממוזגים

1) חברון קבר רחל שמואל הנביא שמעון הצדיק היום ב־1.15

2) טיול משפחתי לחצי יום בנופים מרהיבים המסלול: נחל קטלב מעינת הסכף מגילת האש הר הסיסים פארק גנ הרים היציאה היום ב־1.00

3) מרון צפת טבריא עמוקה מחר ב־9.00

4) רמת הגולן וסביבה מחר ב־7.30

5) מערת הנטיפים מחר בשעה 2.00

6) לחוף הרצליה ב־1.45 נשים היום ומחרתיים גברים מחר בלבד.

7) לים המלח חוף עין פשחא בשעה 4.45 מהמשוד והחצפון

***

יום ה' ער"ח נסיעות במשך כל היום

1) מרון צפת טבריא עמוקה בשעות: 10.00, 9.00, 8.30.

2) מרון בלבד בשעה 10.00 ובשעה 2.00

מחיר הנסיעה אסור לפרסם!

3) שרות לקבר רחל מהשעה 9.00 עד 4.30 כל חצי שעה.

4) חברון קבר רחל בשעה 10.00 ובשעה 2.00.

5) קבר דן בן יעקב שמואל הנביא שמעון הצדיק בשעה 2.00

מקומות מובטחים לנרשמים מראש בטלפון או במשרד

הנסיעות באוטובוסים מפוארים וממוזגים

של חברתם שאינם מחללים את השבת!

המרכז החינוכי לבנות "בית חנה"

קרית צאנז נתניה

דרושות מדריכות לפנימית התיכון

עדיפות לבעלות נסיון

להתקשר לטל: 053/616116

תיכון "בית רבקה" כפר חב"ד

דרושה מורה לאנגלית

בעלת נסיון

בהגשה לבחינות חיצוניות

להתקשר 03־770156

מעון ילדים

קרית צאנז נתניה

דרושה עובדת סוציאלית

למשרה חלקית

עדיפות לבעלת נסיון

להתקשר 053/616116

מכירה מיוחדת של כלי מיטה

תוצרת ארה"ב

ססים יעופפים במחירים זולים ברח' אלעזר המכבי 10 קומה ב' דירה 5 מקוד בוך ירושלים

היום ומחר

7.30 עד 10.00 בערב

לישיבה גדולה בירושלים

דרוש בדחיפות

בתרומה או בהשאלה או לקניה

לזמן אלול הבעל"ט **ריהוט משומש** במצב טוב

הכולל: ★ ספסלים לבית מדרש ★ ארונות פנימיה ★ מיטות ומזרונים ★ שולחנות לחדר אוכל ★ חדרי שיעורים ★ מיחם למים קרים

לפרטים: 02־237444 מנדי 21590

מרכז בית יעקב באר"י

המשרד הראשי דוד ילין 50

ת.ד. 6033 ירושלים

טל: 02־382323-73

דרושה מזכירה

למשרד הראשי בירושלים דרושה מזכירה היודעת היטב לתרגם מעברית לאנגלית עם ידיעה טובה בכתיבה במכונה בשפות אנגלית ועברית

המתאימות עם נסיון קודם

תתקשרנה למשרד הראשי מ־8.30-10.30 לפנה"צ

בברכה

ההנהלה

לת"ת באידיש

דרוש מורה לכתיבה

באידיש

עבור כתה נמוכה

בשעות 4.30—5.30

רצוי בעל נסיון

תנאים טובים למתאים

להתקשר רק בערב 9-10

לטל. 386186

דרכי נועם

אוטובוסים ומיניבוסים ממוזגים

03-5783431-2-3 703296

ר' עקיבא 96 בני ברק

ביום רביעי טיול

למצדה, מדבר יהודה וים המלח

בשעה 7.00

יום חמישי ער"ח אלול נסיעה למקומות הקדושים

מירון, צפת, טבריה עמוקה בשעה 8.00 ובשעה 15.00 למירון בלבד

פרטים והרשמה במשרד

לנופשים בירושלים!!

כדאי לבקר במרכז הקניות

בתוככי ירושלים

רח' מלכי ישראל 6 גאולה

המרכז הגדול ביותר להלבשה כללית למשפחה

להתראות

חן - חן

מעומק לבנו שלוחה תודתנו לראשי קהילת צאנז בצפת על יוזמתם הברוכה לפתיחת המלון

"נוה צפת"

ובמיוחד על הארוח הנפלא שזכינו בין כותליו

ותודה מיוחדת לגב' **אילה הורביץ** שתחי'

על מסירותה ודאגתה הרצופה והשלמה למען נוחיותם של האורחים

שאו ברכה עלו - והצליחו

משפחות: גולדפרב, כהן, פרידמן

גם אנו מצטרפים לאיחולים, צוות "טיולי רגב" ארה"ב

המודיע החינוכי

רח' הרא"ה 2 ב"ב

אצלנו בלי מבצע

סודה סטרים

מכשיר גדול דגם 301 + 2 בקבוקים + בלון גז + צידנית

רק 94 ש"ח

לישיבה גדולה בירושלים

דרוש בדחיפות

★ עובד מטבח לשבתות

עדיפות לבעלי נסיון

לפרטים נא להתקשר:

02־237444, מנדי 21590

הסעות "אבי"

אוטובוסים ומיניבוסים

ממוזגים לשרותיכם

03־703352 (גם בערב)

* * *

מארגנים הסעה למקומות הקדושים ליום חמישי הקרוב

מזגנים

הרכבת מזגנים עבודה בטיב מעולה

באחריות

במחיר מוזל

צוברי שלמה

03־770178 בבית

לישיבה מצוינת שעוסקת גם בקרוב התוקים

דרושים בחורים מצוינים

רצוי הסידים בעל ב"ל 16

לפרטים טל. 08־492683

לבקש את ברוך

ארון הספרים מפורניר שלמות עליו בהישג ידך

כ־ 380 ש"ח וב־4 תשלומים

(ללא ריבית)

המזנבת המודרנית

רח' עקיבא 20, ב"ב טל. 03־703231

חולצות גברים ובנים

עם ובלי דוגמא

ברח' יחזקאל 42 כ"א

ק"ב ירושלים

שעות 8:00 עד 10:00 בערב

הופמן ובניו

יהוה 1 טל. 370000, 370622

ב"ב ר"ע 120 טל. 5794477, 791464

היום

לים המלח בשעה 4.30 אחה"צ

לבני ברק בשעה 3.15 אחה"צ

נשים כל יום. בבוקר ב־6.00

שרות לחוף הרצליה היום ומחר

יום חמישי ער"ח אלול

1. מירון צפת עמוקה טבריה

2. מירון וחזרה

3. חברון וקבר רחל

הרשמה מראש חובה!

נתפנו ממי מקומות

בכולל אברכים בב"ב

בדבר פרסים

לפנות 03־783346

או 03־703844

בין השעות 10 — 14

"נסיעות הנחל"

02־828584 ★ 829403

יום ה' ער"ח אלול

למירון צפת טבריה עמוקה

המחיר 30 ש"ח

ער"ח אלול בציון הרשב"י

יוצאים מישיבת מגדל בכ"ח

לישיבה גבוהה במרכז הארץ

מתקבלים בחורים רצוניים לקיבוץ

טל. 03־9321312

מכשירי כתיבה במחיר הזול ביותר בעיר!

20 מחברות 40 דף

7.50 שקל בלבד

הכל בזול

הרצל 16 ק"א ב"ב

נוטילי

כיף של דיאטה

בואו לטעום ולהכיר מוצרים נוטיסיק

איכטנל שווק מצרכים בטלפון

03־5740958, 03־766238

מבני ברק

נסיעה למירון, צפת, טבריה, עמוקה ביום ה' ער"ח

המחיר 32 ש"ח

03־748894 מהשעה 2

בדים מארה"ב

מרהיבים ביפים לכלות, מחותנות ולחגים

סינטטי כתנה ותערובת

במבחר הרפיים יפיפיים

המכירה תתקיים אי"ה

היום, ובימי ד', ה'

בין השעות 5.00-9.00 בערב

דמשק אליעזר 7 ק"א ב"ב

מאות פריטי בגדי ילדים

עם פגמים קלים

נמכרים השבוע בחצי המחיר

זה רק

במחסן המכירות

עמוס 8 י־ם

פתוח רק לפנה"צ

10.00-1.30

הכל מיוחד!!!

עבוד, סולנים ומקהלה

פיטסבורג

"הוא יזכנו"

הפצה: אומר

שירת הלויים!

ברצנך להרגיש שנפשך נשפך כמים נכח פני יד האחן ל'

"נפשי שפכי"

הפצה: "גל־פז"

הב"ע באאוצה

SALE

לנשות ירושלים להיום בלבד!!

של שמלה ספורט ואלגנט לנשים

תערוכה במחירים מצחיקים

15% הנחה

ברח' עזרת תורה 19 דירה 22 י־ם

8.00-11.00 בערב

מכירת חיסול בסופר סטיין

לדוגמא: חולצות ילדים החל מ־12 ש"ח

קצור שולחן ערוך עם פסקי משנה ברורה מְנוּקָד, 2 ספרים בספר 1

הספר המבוקש לתלמידים ולכל בית יהודי

בהוצאת שבתי פרנקל.